

Opinnäytetyö (AMK)
Sosiaali-alan koulutusohjelma
Lapsi-, nuoriso- ja perhetyö
2012

Sini Lehto ja Mikaela Pulli

KANSAINVÄLISYYS- KASVATUSTA SADUTTAMALLA

- Satusilta -hanke osallistaa lapsia Suomessa ja Swazimaassa

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaalialan koulutusohjelma | Lapsi-, nuoriso- ja perhetyö

Syyskuu 2012 | 67 + 36

Laura Närvi

Sini Lehto ja Mikaela Pulli

KANSAINVÄLISYYSKASVATUSTA SADUTTAMALLA

- Satusilta -hanke osallistaa lapsia Suomessa ja Swazimaassa

Maailma kansainvälistyy, jonka myötä eri kulttuurien vuorovaikutus lisääntyy. Vieraat kulttuurit saattavat herättää ennakkoluuloja, mutta kansainvälisyyskasvatus on keino lisätä ymmärrystä, mikä edistää suvaitsevaisuutta. Satusilta -hankkeet ovat tärkeä kansainvälisyyskasvatuksen väline, sillä ne lisäävät tietoisuutta erilaisten kulttuurien elämäntavoista.

Opinnäytetyömme aihe tuli toimeksiantotilauksena Sadutusta Swazimaahan -projektilta. Toiminnallisen opinnäytetyömme tavoitteena oli Satusillan käynnistäminen Suomessa yhdessä valitussa varhaiskasvatusorganisaatiossa vuoden 2012 aikana. Satusilta rakentuu Suomen ja Swazimaan välille. Tavoitteen pohjalta kehittämistehtäviksemme muodostuivat Satusillan kaavan luominen ja sadutusten pohjalta satuvihkojen kokoaminen.

Yhteistyöpäiväkodiksi valikoitui Muksulanmäki Välskäri ja sieltä Mustikat -ryhmä. Aloitteessamme yhteistyön ryhmän lapset olivat iältään 3 – 5-vuotiaita. Sadutimme ryhmän lapset ja keräsimme sadut yhteen Satuvihkoksi. Saimme englanninkielisiä satuja Swazimaasta, käännsimme sadut suomeksi ja kokosimme ne yhteen toiseksi erilliseksi Satuvihkoksi. Kansainvälisyyskasvatuksen idea toteutui, kun pidimme satuhetken satujen vaihdon muodossa Mustikat -ryhmässä. Sadutimme myös Kaarinan SOS-lapsikylän lapsia, sillä SOS-lapsikyläsäätiö oli toimeksiantajamme ennalta määräämä yhteistyökumppani. Myös SOS-lapsikylän sadut lähtivät satukirjeenvaihdossa Swazimaahan.

Tämän toteutuksen pohjalta tuotoksiksi muodostuivat Satusilta -kaava sekä Satuvihkot Suomi- ja Swazi-saduista. Olemme esitelleet kaavan vaihe vaiheelta ja selittäneet miten Satusilta toteutetaan käytännössä. Kaavaa voidaan soveltaa jatkossa uusien satusiltojen rakentamiseen. Satuvihkot teimme yhteistyökumppanillemme Muksulanmäki Välskärille konkreettiseksi muistoksi.

ASIASANAT:

Sadutus, Kansainvälisyyskasvatus, Osallistaminen

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme in Social Services | Child Care, Youth and Family Work

2012 | 67 + 36

Laura Närvi

Sini Lehto & Mikaela Pulli

STORYCRAFTING AS A METHOD OF INTERNATIONAL EDUCATION

- The storycrafting bridge enhancing children's participation in Finland and Swaziland

In a world of increasing internationality and intercultural communication, foreign cultures may sometimes evoke prejudice. International education, however, provides us with a means to promote intercultural understanding, which in turn helps to increase tolerance. The Storycrafting Bridge (Satusilta) projects are essential tools used in this process, since they increase children's awareness of the ways of life in other cultures.

The topic for our thesis was received as a commission from a project called Storycrafting to Swaziland (Sadutusta Swazimaahan). The aim of this functional study was to launch a Storycrafting Bridge between Finland and Swaziland during the year 2012. In the scope of the project, our responsibilities consisted of developing a pattern for the Storycrafting Bridge, as well as compiling storybooks from the stories produced in the storycrafting sessions.

The project was realized in cooperation with Muksulanmäki Välskäri kindergarten. The storycrafting sessions were carried out in a group called Mustikat, which consisted of children aged 3-5. In addition, the process included translating the stories received from Swaziland and finally compiling the stories from both countries into two separate storybooks. The project culminated in organizing a story time session for the Mustikat group, in the form of exchanging storybooks. Storycrafting sessions were also carried out at the SOS Children's Village of Kaarina, our original partner organization. Those stories were also sent to Swaziland and thus took part in the story correspondence as well.

In conclusion, the products of this thesis consist of a pattern developed for carrying out a Storycrafting Bridge project, and storybooks compiled of the stories produced by both Finnish and Swazi storytellers. The thesis includes a detailed description of the pattern, as well as an explanation of its implementation. Consequently, the pattern serves as a basis for future Storycrafting Bridge projects.

KEYWORDS:

Storycrafting, Global Education, Participation

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	7
2 LAPSILÄHTÖISYYTTÄ NARRATIIVISEN MENETELMÄN AVULLA	10
2.1 Lapsen osallistaminen	10
2.2 Narratiivisuus taidelähtöisenä menetelmänä	12
3 SADUT JA SADUTUS	14
3.1 Satujen merkitys lapsille	14
3.2 Lapsen kielellinen tietoisuus	16
3.3 Sadutusmenetelmän käyttö	17
3.4 Lasten satuilemat sadut	20
4 SADUTUSMENETELMÄN KÄYTTÖ KANSAINVÄLISYYSKASVATUKSESSA	22
4.1 Kansainvälisyyskasvatusta saduttamalla	22
4.2 Kansainvälisiä satusiltoja	23
5 OPINNÄYTETYÖN TAUSTAA	26
5.1 Toimintaympäristön kuvaus	26
5.2 Toimijat	28
5.3 Tarve ja perustelut	29
5.4 Tavoitteet ja kehittämistehtävät	30
5.5 Toiminnallisuus opinnäytetyön perustana	31
5.6 Kehittämismenetelmät	32
5.7 Dokumentointi ja tiedonhankinnan menetelmät	34
6 OPINNÄYTETYÖN PROSESSIKUVAUS	37
6.1 Kehittämistyön aloittaminen	37
6.2 Yhteistyöpäiväkotien kartoittaminen	41
6.3 Yhteistyö Muksulanmäen kanssa	43
6.4 Satuvihkot ja satujen vaihto Muksulanmäessä	46
6.5 Yhteistyö SOS-lapsikylän kanssa	49
6.6 Tiedonvälitys tuleville jatkajille	51

7 TUOTOS	52
7.1 Satusillan kaava	52
7.2 Satuvihkot	53
8 OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTI	57
8.1 Satusilta -hankkeen tarpeen arviointi ja hyöty Suomessa	57
8.2 Oman toiminnan arviointi ja saatu palaute	58
8.3 Opinnäytetyön tavoitteiden saavuttaminen ja tuotoksen arviointi	60
8.4 Ammatillinen kasvu ja eettinen pohdinta	61
8.5 Tulevaisuus	62
LÄHTEET	64

LIITTEET

- Liite 1. Lupa-anomus.
- Liite 2. Satusilta -esite.
- Liite 3. Sähköposti ja tiedote päiväkodeille.
- Liite 4. Sähköpostikeskustelu.
- Liite 5. Satusilta -kaavan kuva.
- Liite 6. Muistio 15.2.2012.
- Liite 7. Muistio 23.3.2012.
- Liite 8. Muistio 28.5.2012.
- Liite 9. Muistio 28.8.2012.
- Liite 10. Teemahaastattelun runko.
- Liite 11. Palaute Kiviseltä ja Laaksolta.
- Liite 12. Sähköiset Satuvihkot suomeksi.

KUVAT

Kuva 1. Seinätekniikka.	33
Kuva 2. Projektikansio ja kehittämistyöpäiväkirja.	35
Kuva 3. Lineaarinen malli (Toikko & Rantanen 2009, 64).	37
Kuva 4. Prosessin aikajana.	38
Kuva 5. Satuvihkojen työstöä.	45
Kuva 6. Satujen vaihtohetki, Swazimaa-diaesitys.	46
Kuva 7. Satusilta -kaava.	52
Kuva 8. Satuvihkojen sadut kuvitettuna.	54
Kuva 9. Satuvihkot.	55

KAAVIOT

Kaavio 1. Lapsen osallisuuden asteet (Sosiaaliportti 2012).

12

1 JOHDANTO

Ihmisten liikkuvuus yli kulttuurirajojen kasvaa jatkuvasti matkustamisen ja maahanmuuton myötä. Liikkuminen ei ole pelkästään fyysistä muuttamista maasta toiseen, vaan eri kulttuurien tuotteet leviävät sosiaalisen median, kuten Facebookin välityksellä. Kun pääväestön perinteinen kulttuuri ja vähemmistö-kulttuuri sekoittuvat, molemmat voivat oppia toisiltaan. Erilaisten kulttuurien välisen vuorovaikutuksen lisääntymisen myötä eri kansalaisuuksien ja uskontojen edustajien on tultava toimeen keskenään. Tällaisen kansainvälistymisen myötä tarvitaan kansainvälisyyskasvatusta, jotta ihmiset oppisivat tuntemaan vieraita kulttuureita.

Erilaisuus saattaa olla pelottavaa, mutta kansainvälisyyskasvatuksen myötä ihmiset oppivat vieraista kulttuureista ja tiedon myötä suvaitsevaisuus lisääntyy. Kansainvälisyyskasvatus pyrkii ihmisten väliseen tasa-arvoon ja oikeudenmukaisuuteen. Tällaisen ajattelun pohjalta on syntynyt Sadutusta Swazimaahan -projekti, jonka alahankkeena käynnistyi Satusilta -hanke Turun ja Swazimaan pääkaupungin Mbabanen välille.

Satusillan ideana on satukirjeenvaihto kohteiden välillä. Silta voi rakentua yhdessä maassa sen kaupunkien kesken tai eri maiden välille. Useat satusillat rakentuvat varhaiskasvatusorganisaatioiden, kuten päiväkotien kesken. Päiväkodit voivat lähettää satunsa joko perinteisesti kirjeitse tai sähköisesti sähköpostina. Satukirjeenvaihtoa käydään kohteiden välillä, ja samalla kerrotaan millaisia ajatuksia sadut ovat herättäneet paikallisissa satukirjeenvaihtokumppaneissa.

Yleensä kansainvälisyyskasvatuksen ja satukirjeenvaihdon kohteena ovat lapset, sillä on tärkeää juurruttaa erilaisuutta ymmärtäviä ja suvaitsevia asenteita lapsiin. Tästä syystä Satusilta rakennettiin Suomen ja Swazimaan varhaiskasvatusorganisaatioiden välille. Satusilta antaa lapsille mahdollisuuden tutustua mielekkäästi toisenlaiseen kulttuuriin ja erilaisten ihmisten ajatusmaailmaan.

Satusilta -hanke osallistaa myös aikuisia, jotka hankkeessa toimiessaan oppivat toisenlaisen kulttuurin ihmisistä ja heidän elämäntavoistaan.

Opinnäytetyömme aihe tuli toimeksiantotilauksena joulukuussa 2011 Outi Kiviseltä, joka toimii Sadutusta Swazimaahan -projektissa. Toimeksiantona oli Satusillan käynnistäminen vuoden 2012 aikana Suomessa valitussa varhaiskasvatusorganisaatiossa. Tämän pohjalta opinnäytetyömme kehittämistehtäväksi muodostuivat Satusilta -kaavan luominen ja Satuvihkojen tekeminen. Toteutuksen pohjalta tuotoksiksi syntyivät Satusillan kaava ja Satuvihkot Suomi- ja Swazi-saduista.

Swazimaalla on meille erityinen merkitys, sillä suoritimme harjoitteluvaihdon siellä keväällä 2011. Kolmen kuukauden aikana ehdimme tutustua erilaiseen kulttuuriin ja saada hyviä ystäviä, joihin olemme edelleen yhteydessä. Sadutusmenetelmä on meille tuttu sosionomi (AMK) koulutuksesta ja mielestämme erinomainen keino lisätä lapsilähtöisyyttä. Tämän vuoksi mahdollisuus tehdä opinnäytetyö Swazimaahan ja sadutukseen liittyen motivoi meitä.

Hankkeen yhteistyöpäiväkodiksi valikoitui Muksulanmäki Välskäri ja sieltä Mustikat -ryhmä. Aloittaessamme yhteistyön huhtikuussa 2012 ryhmän lapset olivat iältään 3 - 5-vuotiaita. Sadutimme ryhmän lapset ja saimme yhteensä yhdeksäntoista satua. Käänsimme sadut englanniksi ja organisoimme sadut eteenpäin yhteyshenkilöllemme Kiviselle. Kokosimme saduista Satuvihkot, ja toteutimme satujen vaihdon Muksulanmäen Mustikat -ryhmässä toukokuun lopulla.

Yhteistyöpäiväkodin lisäksi sadutimme Kaarinan SOS-lapsikyläsäätiön lapsia, koska SOS-lapsikylä oli ennalta määrätty yhteistyökumpani. Sadutimme 10-12-vuotiaita lapsia SOS-lapsikylän kesäleirillä, jossa satuja kertyi yhteensä seitsemän. Annoimme englanniksi käännetyt sadut Swazimaahan lähteville opiskelijoille, joiden tehtävänä on järjestää satujenvaihto SOS-lapsikylällä keväällä 2013. Kehittämistehtävämme pääpaino oli päiväkodissa ja tämän vuoksi SOS-lapsikylän rooli toteutuksessamme oli pienempi.

Opinnäytetyömme raportti etenee tietoperustasta toteutukseen ja arviointiin. Tietoperusta sisältää kolme päälukua, joiden teemoina ovat lapsilähtöisyys, sa-

dut ja sadutus sekä kansainvälisyyskasvatusta saduttamalla. Lapsilähtöisyydessä esittelemme lasten osallistamista ja narratiivisuutta taidelähtöisenä menetelmänä. Sadut ja sadutus -osiossa tuomme esille satujen merkitystä lapsille, sadutusmenetelmän käyttöä ja sen soveltamista. Kansainvälisyyskasvatusta saduttamalla luvussa esittelemme kansainvälisyyskasvatusta ja kansainvälisiä satusiltoja. Esittelemme Satusilta -hankkeen taustaa eli toimintaympäristöämme, toimijoita, kehittämistyön tavoitteita ja kehittämistehtäviä. Selvitämme myös, mikä on toiminnallinen opinnäytetyö ja mitä kehittämismenetelmiä olemme käyttäneet. Prosessikuvauksessa käymme läpi kohta kohdalta, miten hanke on toteutunut toimeksiannosta tuotokseen.

Raportin lopussa arvioimme toteutusta ja tuotosta sekä niiden onnistumista. Arvioinnissa pohdimme myös toteutuksen aikana esiin nousseita eettisiä kysymyksiä, sekä ammatillista kasvua. Meidän osaltamme Satusilta -hanke päättyi marraskuussa 2012 loppuraportin julkaisuun eli opinnäytetyömme palautukseen. Satusilta -hanke jatkuu vuoteen 2013 loppuun, valikoituvien Turun ammattikorkeakoulun sosiaali-alan opiskelijoiden toimesta.

2 LAPSILÄHTÖISYYTTÄ NARRATIIVISEN MENETELMÄN AVULLA

2.1 Lapsen osallistaminen

YK:n lapsen oikeuksien sopimus antaa suuntaa hyvinvoinnin toteutumiseen niin valtioille, kunnille, lasten vanhemmille kuin muidenkin lasten kanssa toimiville aikuisille. Sopimuksen sisältö voidaan jakaa kolmeen teemaan: lapsella on oikeus erityiseen suojeluun ja hoivaan (protection), riittävään osuuteen yhteiskunnan voimavaroista (provision) sekä oikeus osallistua ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti itseään koskevaan päätöksentekoon (participation). Myös esimerkiksi perustuslaki, lastensuojelu- ja nuorisolaki määrittelevät lasten oikeuksia. (Ahlström ym. 2009, 11-12.)

Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti. (Suomen perustuslaki 1999/731, 6 §).

Lapset ja lapsilähtöisyys ovat herättäneet kiinnostusta viime vuosikymmenten ajan. Yksilöllistymisen prosessissa erilaiset vähemmistöryhmät ovat saaneet niin sanottuja omia, yksilöllisiä oikeuksia viiteryhmäänsä liittyen. Lasten yksilöllistymisprosessin huippukohtia ovat olleet muun muassa lapsuuden keksiminen keskiajan lopulla, 1800-luvulta alkanut lapsitieteiden kasvu, YK:n lapsen oikeuksien sopimus 1989, sekä yhteiskuntatieteellinen lapsuustutkimus, joka on kahden viime vuosikymmenten aikana ollut edistämässä lasten havaitsemisen, kokemusten, tiedon ja arjen esiin tuomista. (Forsberg 2006, 6.) Lapselle on tärkeää, että hän saa tehdä itse, vaikuttaa ja olla aktiivinen. Tällä tavoin voi vahvistaa lapsen luottamusta hänen omiin ajatuksiin ja usko kykyyn oppia säilyy ja vahvistuu. (Karlsson 2005, 44.)

Lapsen osallisuus tarkoittaa sitä, että lapsella on mahdollisuus olla mukana määrittämässä, toteuttamassa ja arvioimassa hänen omaan elämäänsä liittyviä asioita. Osallisuudella tarkoitetaan oikeutta saada tietoa itseään koskevista asi-

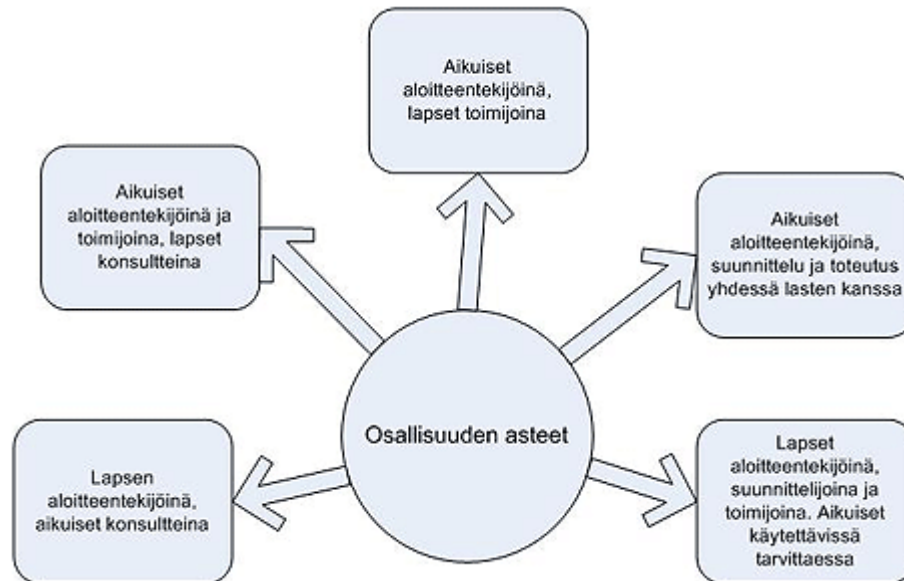
oista, kuten erilaisista päätöksistä ja toimenpiteistä. Näiden perusteella asianomaisella on oikeus ilmaista mielipiteensä niistä. (Terveyden- ja hyvinvoinninlaitos 2012.)

Vastavuoroisuus on tärkeää, jotta osallisuus saa mahdollisuuden tapahtua luontevasti. Osallisuus perustuu tasa-arvoon ja se on läsnäoloa, tekemistä, kokemista sekä tiedon välittämistä. Osallisuus on mahdollisuutta vaikuttaa, se on tunne ja kokemus joukkoon kuulumisesta. Osallisuus laajentaa lapsen kokemuksia ja sillä on lapsen ajatusmaailmaa avartava vaikutus. Osallisuus antaa lapselle mahdollisuuden tulla kuulluksi. (Sosiaaliportti 2012.) Menetelmiä lapsen osallistamiseen ovat esimerkiksi erilaiset narratiiviset menetelmät kuten sadutus.

Lapsen kuuleminen on tärkeää osallisuutta ajatellen. Toisaalta on helppo kuunnella, mutta lapsen todellinen kuuleminen ja lapsen sanojen merkitysten ymmärtäminen jäävät helposti kuulematta. Kuuntelemista voi harjoittaa esimerkiksi kokeilemalla vastavuoroisuutta. Asettumalla lapsen asemaan, ei enää kuule sitä, ”mitä minä haluan kuulla” vaan kuulee ”mitä sinä haluat kertoa.” (Karlsson ym. 2007, 7.)

Porras- tai tikapuumalli kuvaa lasten osallisuuden eri asteita (Kaavio 1). Malli ilmentää lapsen osallisuutta siten, että alhaisimmilla portailla yksilöllä on vain vähän tai ei yhtään mahdollisuuksia vaikuttaa omaan elämäänsä. Mitä korkeammalle portaikossa mennään, sitä paremmat mahdollisuudet yksilöllä on vaikuttaa. Oletetaan, että samalla yksilön osallisuus lisääntyy samoissa määrin. Erityisen tärkeää on kuitenkin lapsen oma kokemus siitä, että hän on voinut olla mukana vaikuttamassa ympärillä oleviin asioihin. Lapsella tulee olla kokemus siitä, että hän on tullut aidoksi kuulluksi, ja että sillä on todella merkitystä. (Sosiaaliportti 2012.)

Porrasmalli saattaa johdattaa kaavamaiseen ajatteluun, jossa tavoitellaan korkeimmalle portaalle, ja petytään, jollei se onnistu. Osallisuus voi kuitenkin toteutua aikuisen ja lapsen yhteisessä tekemisessä riippuen siitä, mikä on mahdollista ja tarkoituksenmukaista lapsen kannalta, kuten alla olevasta kuviosta selviää.

Kaavio 1. Lapsen osallisuuden asteet (Sosiaaliportti 2012).

2.2 Narratiivisuus taidelähtöisenä menetelmänä

Lapset, jotka ovat kokeneet elämässään paljon ja kasvaneet vaikeissa olosuhteissa, tarvitsevat monimuotoisia tapoja tulla kuulluksi ja nähdyksi. Vaikka heidän elinoloihinsa ei aina voitaisi vaikuttaa halutulla tavalla, on tärkeää, että lapsella säilyy sellainen tunne, että hän kykenee tunnistamaan omaan elämäänsä koskevat unelmat ja tarpeet ja vaikuttamaan siten elämänsä kulkuun. Yksi taidelähtöisen työskentelyn tarkoituksista on saada lapset kosketuksiin omien tunteidensa ja muistojensa kanssa, mikä taas auttaa parantamaan lasten itsetuntoa. Aikuisen tulisi antaa lapsille vapaat mahdollisuudet ilmaista itseään ja auttaa lapsia suhtautumaan tulevaisuuteen positiivisesti. Taideilmaisussa keskeinen elementti on usein esiintyminen ja osallisuus. (Sosiaaliportti 2012.)

Ollessamme The Swaziland Association for Crime Prevention and the Rehabilitation of Offenders (SACRO) iltapäiväkerhossa työharjoittelussa teimme haastatteluja lapsille, jotka asuivat slummissa. Haastattelut koskivat lasten hyvinvointia ja perhemuotoa. Haastattelujen perusteella vanhempien sijaan lapsista huolehti setä, tati tai isoäiti. Biologiset vanhemmat tai toinen vanhemmista oli

menehtynyt johonkin sairauteen. Perhekoot olivat suuria, eikä huoltajilla ollut aikaa lapsille. Tästä syystä lasten kanssa työskentelevät aikuiset ovat tärkeässä asemassa, kun puhutaan lapsilähtöisyydestä ja lapsien kuulemisesta.

Tarinan kerronta on yleismaailmallisesti tunnistettu ilmiö. Ihminen, joka osaa kertoa omasta elämästään tarinan, on usein onnellisempi, kuin ihminen, jolla ei ole tarinaa omasta elämästään. Sana "narrare" tulee latinasta ja se tarkoittaa kertoa ja selostaa. "Narratiivi" sanalla viitataan kirjallisiin töihin, joissa on tarina ja tarinalla kertoja. Narratiivit eli tarinat, auttavat ihmisiä antamaan kokemuksilleen tulkintoja ja merkityksen. (Klapuri ym. 2006, 5.) Narratiivisuus perustuu kertojalähtöisyydelle. Kun käytetään narratiivista menetelmää, tilanne tehdään avoimeksi ja vapaaksi. Kertojalle annetaan tilaa, jotta hän voi rakentaa kertomuksensa omista lähtökohdistaan käsin. (Kaasila ym. 2008, 23.)

Tarinat, niiden lukeminen ja kertominen ovat tehokkain tapa välittää omia kokemuksia ja tunnetiloja. Tarinat tuovat esille sellaisia asioita, joita ihmiset muuten käsittelisivät alitajuisesti tai jopa vaistonvaraisesti, mutta eivät tietoisesti. (Lonka 2006, 208.) Kertomuksen perusteella voidaan kuvata ihmisen tapaa nähdä elämänsä ja sosiaalista ympäristöään (Reinilä 2010, 16).

Kun lasten kanssa harjoitetaan narratiivista eli kerronnallista menetelmää, lapset kehittävät itseilmaisun taitoaan, he oppivat käyttämään mielikuvitustaan ja muodostamaan omia mielipiteitä. Lapset kertovat tarinoita mielellään. Kun lapsille annetaan mahdollisuus kertoa ja olla itse kertojina, se kehittää lasten itsetuntoa. (Dumbrais 2010, 12.) Tarinan (narraation) muodossa asioiden ilmaiseminen on aidoin tapa kuvata kokemuksia ja merkityksiä. Tietoa saadaan parhaiten tarinan ja kertomusten kautta (Lindgvist 2005, 9). Sadutusmenetelmässä toteutuu narratiivisuuden kertojalähtöisyyden periaate. Saduttamalla lapsia, kehitetään heidän psyykkistä hyvinvointiaan, sadutusmentelmän kautta he tulevat nähdyiksi ja kuulluiksi. Lapsille tarjotaan kokemus siitä, että juuri heidän mielipiteillään on merkitystä. Saduttamalla saadaan myös tietoa siitä, millaista elämää lapset elävät.

3 SADUT JA SADUTUS

3.1 Satujen merkitys lapsille

Sadut ovat olleet vuosituhansien ajan ihmiskunnan viihdykkeinä, lohdukkeina ja opetuksina. Lapset sepustavat itselleen, tovereilleen sekä aika ajoin aikuisille erilaisia tarinoita leikkiessään. Sadut ovat lapsille tärkeitä, ja niiden avulla he kykenevät ymmärtämään ja oppimaan erilaisia asioita ympäröivästä maailmasta. Vaikka saduissa tapahtuvat käännteet eivät aina olisikaan todenmukaisia, ne auttavat lapsia ymmärtämään maailmaa juuri lapsen näkökulmasta. Lapset kykenevät käsittämään satujen avulla, mikä juuri tällä hetkellä elettävässä kehitysvaiheessa on kaikkein tärkeintä. (Ylönen 1995.)

Opettaja -lehden haastattelussa 1-2/2003 Taivallahden koulun erityisopettaja Reetta Smeds kertoo, että sadut ovat omiaan opettamaan lapsille yhteiskunnan moraalialia. Lapset ymmärtävät, että paha saa lopulta palkkansa, ja että vaikeuksista ja haasteista voi selvitä, kunhan uskoo ja luottaa itseensä. Sadut, joiden tapahtumista lapsilla ei ole omakohtaisia kokemuksia, antavat lapsille valmiuksia kohtaamaan samantyyppisiä ongelmia ja tapahtumia tulevaisuudessa omassa elämässä. (Pentti 2003.) Hilikka Ylöstä lainaten: ”Satujen antama toivo on sukua elämän merkityksen löytämiselle.”(Ylönen 1995).

Satujen suurimpana hyötynä lapsille pidetään juuri niiden tuomaa lohtua ja luottamusta. Lapsi voi tarinoiden avulla uskoa, että hän selviää erilaisista haasteista, aivan kuten erilaisten tarinoiden erilaiset sankarit. (Ylönen 1995.) Pelkästään satujen lukeminen riittää jo luomaan turvallisuuden tunteen ja vuorovaikutuksen lapsen ja aikuisen välille. Lapsi kokee, että aikuinen ottaa vastuun sadussa tapahtuvista asioista, ja että aikuinen hyväksyy lukemansa sadun.

Lapsilla on kyky kokea asioita aidosti ja tuoreesti, sillä he kokevat ne ensimmäistä kertaa. Kun käytetään kuvitelmia, lapset ymmärtävät niitä tiedostamattomalla tasolla luontaisesti. Tällöin sadut sivuuttavat puheen tiedottavan, järke-

vän sisällön, jolloin lapset sisäistävät sadut. Tällaista tapahtuu ikävuosina 0-6, ja se saattaa jatkua jopa 12-vuotiaaksi asti. (Ojanen 1980, 10.)

Niin lapsi kuin aikuinenkin tarvitsee järkevän ja kypsän viestinnän ohella luovia keinoja itseilmaisuun. Lapselle on ominaista tutkailla ympäröivää maailmaa luovin silmin. Luovuutta tarvitaan, jotta pystytään keksimään ja synnyttämään jotain uutta ja innovatiivista. Sadut ovat omiaan avaamaan lapselle luovuuden maailmaa. (Ojanen 1980, 11-12.)

Lapselle sanallinen itseilmaisuus ei ole yhtä helppoa kuin aikuiselle. Tällöin sadut ovat lapselle keino tunnistaa tunneristiriidat ja keino auttaa tätä löytämään vastausta johonkin keskeiseen ongelmaan. Satu antaa lapselle mahdollisuuden keskittyä sadun keskeiseen ongelmakohtaan, koska sekä ongelma että ratkaisu tuodaan mahdollisimman yksinkertaisesti esille. (Ojanen 1980, 19).

Lasten kokemaa onnistunutta kuunteluhetkeä on verrattu aikuisen kaunokirjallisuus- ja teatterihetkeen. Lapsille sadut merkitsevät muutakin kuin taide- ja viihde-elämystä, niillä voi olla syvempiä merkityksiä. Sadut voivat auttaa lasta vaurastuttamaan persoonallisuuttaan ja rohkaistumaan kasvuun ja kehitykseen. Satujen herättämä tunne-elämys koetaan satujen tärkeimmäksi merkitykseksi. Onnistuneen satuhetken jälkeen lapsi tuntee olonsa virkeäksi, aivan kuten elämyksellisestä unesta heränneeltä. (Ojanen 1980, 11.)

Se ilo, jota me tunnemme antautuessamme sadun maailmaan, se lumous, jonka valtaan joudumme, ei johdu sadun psykologisesta sisällöstä (vaikka sekin osaltaan vaikuttaa), vaan sen kirjallisista ominaisuuksista – satu sinänsä on taideteos. Satu ei koskettaisi lasta niin syvästi, ellei se ennen muuta olisi taideteos. (Bettelheim, 20.)

Jo vuosisatojen ajan ihmiskunta on tiedostanut sadun arvon, mutta vasta 1970-luvulla on alettu todella eritellä satujen terapeuttista merkitystä, erityisesti lapsen mielen tasapainon kannalta. Sadut ovat merkittäviä lapsille, koska ne ilmaisevat sanoin ja teoin sitä, mitä lapsi ajattelee sekä vahvistavat lasten minäkuvaa. Sadut etenevät yhdessä lapsen kokemustason kanssa, ja niissä kuvataan maailmaa lapsen näkökulmasta. Sadut antavat lapselle lupauksen rauhoittavasta ja onnellisesta lopusta eli tulevaisuudesta. Tällöin sadut ovat keino rohkaista hänen tulevaisuuden toiveitaan. (Ojanen 1980, 17-18.)

Eräs sadun merkityksen oivaltajista on ollut suomalainen kirjailija Tove Jansson. Janssonin saduissa pelon tiedostaminen ja ahdistuksen laukaiseminen tapahtuu keinoilla, jotka lapsella on jo hallussaan: mielikuvitus. Esimerkillisesti Janssonin saduilla on aina joko onnellinen tai lohtua tuova loppu. Tämä antaa lapselle toivoa tulevaisuuteen. Saduissa tarjotaan myös keinoja toistemme ymmärtämiseen ja myötäelämiseen. (Ojanen 1980, 81-82). Satu tuottaa lapselle iloa, oivalluksia ja se rikastuttaa lapsen elämää monella tasolla. (Bettelheim 1975, 20).

3.2 Lapsen kielellinen tietoisuus

Ihminen tarvitsee kieltä oman minän ilmaisemiseen. Kieli on hyvin tärkeä kaikessa oppimisessa, sillä kaikki tieto kerätään ja varastoidaan muistiin kielen avulla. Kielikäyttö tekee meistä sosiaalisia olentoja: ajattelemme, ilmaisemme tahtomme ja tarpeemme sekä olemme vuorovaikutuksissa toisiimme. Lapsen kieli kehittyy koko ajan ja se on yhteydessä puheen kehitykseen. (Hujala & Turja 2011, 31.)

Ruotsalainen Margit Torneus toi 1990-luvun alussa Suomeen käsitteen kielellinen tietoisuus. Ennen kyseisen käsitteen syntymistä suomalaisessa varhaiskasvatuksessa oli aikaisemminkin havainnoitu lasten kieltä. Lapset oppivat irtautumaan kielestä, tarkastelemaan sitä ulkopuolelta, ja he tulevat tietoiseksi siitä eli omaavat metalingvistisen asenteen kieleen. Jotta tällainen kielellinen tietoisuus on mahdollista, lapsen kehityksen tulee olla kognitiivisella tasolla. Älykkyys, muisti, havaitseminen, ajattelu ja puheen kehitys liittyvät kaikki tiiviisti kielen kehittymiseen. Kielellinen tietoisuus edellyttää myös omaa kontrollia, kun normaali kielenkäyttö on vaistomainen. Kielellinen tietoisuus kehittyy pikku hiljaa lapsen kehittyessä. Kaikkialla maailmassa pienet lapset rakastavat leikkiä kielen kanssa: riimitely, lorut ja puheen eri äänentasot kiinnostavat jo taape-roikäisiä. (Hujala & Turja 2011, 32.)

Lapsi oppii ensimmäiset sanansa, kun hän alkaa käsittää, että vanhemmatkin osoittavat puheensa jollekin, ja sillä on tarkoitus. Sanat alkavat hakea merkitys-

tänsä, ja koko elämän kestävä sanojen ja kielen oppiminen alkaa. Jean Piaget ja Lev Vygotsky ovat kielen tutkijoista tunnetuimmat, ja heillä on pohdinnoissa yhtäläisyyksiä, esimerkiksi käsitys lapsesta oman ainutlaatuisen itsensä rakentajana. Molemmat pitävät myös aikuisen merkitystä lapsen kehityksessä tärkeänä. On merkittävää, että lapselle puhutaan, jotta lapsen sanavarasto laajenee ja puhe kehittyy. Vaikka lapsi ei vielä puhu, lapsen kieli kehittyy, joten pienillekin lapsille puhuminen on yhtä merkittävää kuin vanhemmalle. (Hujala & Turja 2011 32-33, 35.)

Turun Sanomien artikkelahaastattelussa 9.9.1998 Kirsi Kunnas tietää kertoa, että tutkimusten mukaan lasten puhekeskus aivoissa alkaa kehittyä jo 7-8 kuukauden iässä. Lapsen passiivinen sanavarasto kasvaa esimerkiksi, kun vanhempi toistelee lyhyttä lorua. Lorujen riittäminen tuottaa myös esteettistä mielihyvää. (Dyer 1998.) Kielellistä tietoisuutta on helppo kehittää esimerkiksi runojen, kerronnan, muistipelien, lorujen ja satujen avulla. Kasvattajien tulee olla valppaina, sillä kieli ja sanasto muuttuvat jatkuvasti. Teknologian huiman kehityksen myötä uudet käsitteet, kuten ”sosiaalinen media” kuuluvat arkikieleen, ja niistä kasvattajien tulee olla tietoisia. Samalla kuitenkin vanhoja sanoja ei tule unohtaa, sillä kieli on osa kulttuuriperintöämme ja sitä tulee vaalia. (Hujala & Turja 2011, 37, 41.)

3.3 Sadutusmenetelmän käyttö

Sadutus on suomalainen sosiaalinen innovaatio, jota on kokeiltu jo laajalti Suomessa ja muualla Euroopassa. Menetelmää on käytetty jo yli kaksikymmentä vuotta, ja sitä on sovellettu eri-ikäisten ihmisten kanssa monenlaisissa paikoissa, kuten kouluissa, kotona, neuvolassa, kansainvälisyyskasvatuksessa, vanhainkodissa, sairaaloissa sekä nuoris- ja vammaistyössä. Tärkeintä sadutuksessa on toisen ihmisen kohtaaminen, yhdessä oleminen ja iloitseminen. (Karlsson 2006, 19.) Sadutusmenetelmän kehittäminen aloitettiin Suomessa 1980-luvulla, kun koulupsykologi Monika Riihelä kokeili kerrontaa terapeuttisena menetelmänä tuomaan esille lasten osaamista ja vahvistamaan lasten itsetun-

toa. Sadutusmenetelmän kehittämiseen ovat vaikuttaneet useat hankkeet ja kehittämisen asiantuntijoina ovat toimineet lapset itse. (Karlsson 2005, 100.)

Stakesissa (nykyinen Terveystieteiden- ja hyvinvoinninlaitos) syntyi ajatus lasten oman kertomisen -projektista. Ideana oli kuunnella asiakkaita eli lapsia ja katsoa, mihin lasten kerronta ja sen kuunteleminen johtavat. Valtakunnallinen Satukeikka -projekti alkoi Suomessa 1995 ja jatkui Pohjoismaissa 1996, Pohjoismaisen projekti jatkuu edelleen. Suomalaiseen projektiin osallistui satoja varhaiskasvatuksen ammattilaisia ja tuhansia 0 – 15-vuotiaita lapsia. (Karlsson 1999, 77.)

Sadutus menetelmässä saduttaja sanoo sadutettavalle: *”Kerro satu, sellainen kuin itse haluat. Kirjaan sen juuri niin kuin sen minulle kerrot. Lopuksi luen tarinasi, ja voit muuttaa tai korjata sitä, mikäli haluat.”* Tämän sanottuaan saduttaja antaa kertojalle tilaa kertoa omia ajatuksiaan ja keskittyy kuuntelemaan tätä. Saduttaja on aidosti kiinnostunut sadutettavasta, hänen ajatuksistaan ja näkökulmistaan. Saduttaja kirjaa kerrotun ylös sanasta sanaan juuri niin kuin sadutettava sen kertoo. Kertojalle on tärkeää, että kertomus on juuri sellainen, millaiseksi hän on sen tehnyt. (Karlsson 2005, 116.) Menetelmä perustuu neljään vaiheeseen: sadun kertomiseen, sen sanatarkkaan ylöskirjaamiseen, ääneen lukemiseen ja kertojan toivomusten mukaisiin muutosten tekemisiin. (Kotka 2011, 15).

Sadutus on menetelmä, joka perustuu lasten itsensä tuottaman tiedon hyödyntämiseen. Lapset itse kertovat millaisia lapset ovat, miten he toimivat ja miten aikuiset toimivat lasten kanssa sekä millainen merkitys aikuisilla on yhdessä tekemisessä. Sadutusta voidaan käyttää välineenä kuulemaan toisen kertomia mielen liikkeitä ja näkökulmia. Kun sadutuksessa kuunnellaan kertojaa ja kirjataan hänen mietteitään ylös, kerrotut asiat muuttuvat arvokkaaksi tiedoksi. Sadutus antaa mahdollisuuden kertoa niistä asioista, jotka sadutettava juuri sillä hetkellä kokee tärkeiksi. Henkilö, jota sadutetaan, kokee, että hänen ajatuksillaan on merkitystä, ja että hänestä ollaan aidosti kiinnostuneita. (Karlsson 2005, 110.)

Sadutus on kuuntelemisen, tiedon keräämisen, osallisuuden, kohtaamisen ja

oman kulttuurin tuottamisen menetelmä. Sadutuksessa päähuomio on yhdessä tekemisessä, mikä erottaa sen pelkästä kerronnasta. (Karlsson 2005, 114.) Sadutetulla on tekijänoikeus omaan kertomukseensa, hän päättää tarinaan tehtävistä muutoksista ja siitä, luetaanko hänen tuotoksensa muille tai laitetaanko se muiden nähtäväksi jonnekin. (Kotka 2011, 15.)

Sadutus ei ole rajoittunut vain lasten kanssa käytettäväksi, vaan sitä voidaan käyttää kaiken ikäisten kanssa, usealla tavalla soveltaen. (Karlsson 2005, 144.) Kertominen on luontainen piirre ihmisellä, joten sitä ei tarvitse opettaa kenellekään. Kaikilla on jotain kerrottavaa, on vain saduttajasta kiinni, onko hän valmis vastaanottamaan sadutettavan kertomuksen. (Karlsson 2005, 145.) Joskus nuorten kanssa sadutettaessa voidaan käyttää nimeä ”tarinan kerronta” sadun sijaan, etteivät ennakkoluulot estä yhteistyötä. Monet nuoret tykkäävät tulla sadutetuiksi, koska tämä mahdollistaa yhteisyyden ja läheisyyden tunnelmaa sekä kuunnelluksi tuleminen tuntee, mikä yhdistää sadutukseen osallistujia. (Karlsson 2005, 148.)

Sadutus menetelmänä sopii kaikille ja se on helppokäyttöinen, eikä siihen tarvita kuin kynä ja paperia. Vaikka alkuasettelu on yksinkertainen, menetelmä vaatii käyttäjältään avointa mieltä ja halua olla läsnä. On osattava luottaa siihen, että jokaisella iästä, sukupuolesta tai taustastaan riippumatta on jotain kerrottavaa ja taito pukea ajatuksensa sadun tai tarinan muotoon. (Karlsson 2006, 18.)

Aikuisen on hyvä muistaa sadutustilanteessa non-verbaali viestintä: ilmeet, eleet ja äänenpaino voivat viestiä lapselle, että kertoja on pettynyt esimerkiksi tarinan pituuteen tai sisältöön. Tarinan rakenteen selittäminen lapselle voi luoda lapselle tunteen, ettei hänen satunsa ole tarpeeksi hyvä, ja että sen tulisi olla tietynlainen. Tällöin lapsi helposti sulkeutuu tai alkaa tarkkailla aikuista ja toimia siten, miten hän olettaa, että aikuinen haluaa hänen toimivan. Näin ollen koko sadutusidealta katoaa pohja ja koko saduttamisen perimmäinen tarkoitus vesityy. (Karlsson 2005, 61.)

Menetelmä perustuu ajatukseen, että yleistiedon lisäksi jokaisella on jotain henkilökohtaista erityistä tietoa, joka on vain hänellä itsellään. Kun sadutettavalle annetaan tilaa ja mahdollisuus kertoa ajatuksensa ilman arvostelua ja arviointia,

hän voi kertoa aidosti omista tuntemuksistaan ja mietteistään. (Karlsson 2006, 19.)

Useimmiten lasten pahoinvointi ja vaikeat olosuhteet kuten sota ja väkivalta ovat seurausta aikuisten ongelmista. Vaikeissa oloissa lapsilta puuttuu turvallinen aikuinen, jolloin he jäävät vaille näkijää ja kuulijaa. Lasten omat kokemukset ja näkemykset asioista ja tapahtumista jäävät usein taka-alalle. Sadutusmenetelmän avulla ymmärtämisen vaikeudet voidaan voittaa ja aratkin lapset saavat rohkaistusta kuullessaan muiden satuja ja kertoessaan omiaan. (Karlsson 2006, 21.) Sigmund Freud on ilmaissut, että lapsilla on lempisatuja, jotka voivat vaikuttaa voimakkaasti heidän tunteisiinsa, ja että aikuisella on mahdollisuus huomata lapsen mielenkiinnon kohteita ja ongelmia erilaisten satujen avulla. (Ihanus 2002, 40.)

Jokainen lapsi tarvitsee turvallisen aikuisen, jonka kanssa voi vapaasti ilmaista tunteitaan ja käsitellä vaikeita asioita. Sadutusmenetelmän kautta lapset tulevat kuulluiksi ja nähdyiksi. Lapset saavat kokea olevansa tärkeitä, kun aikuinen on aidosti kiinnostunut heidän ajatuksistaan. Menetelmä ei hyödytä ainoastaan lapsia vaan opettaa aikuisille kuuntelemisen ja hetkessä olemisen taidon, mikä lasten kanssa työskenneltäessä on tärkeää.

3.4 Lasten satuilemat sadut

Luonnollisesti lasten ja aikuisten kerrontaperinne eroaa toisistaan. Aikuiset eivät välttämättä ymmärrä lasten kertomia kytköksiä asioiden välillä, ja tarina saattaa olla sellaisessa muodossa, jota aikuisen on vaikea ymmärtää. (Karlsson 2005, 30). Lasten sadut kertovat usein eniten aikuiselle, joka seuraa mitä lapsi leikkii, tekee, miten hän ajattelee, toimii, tuntee, ja mitkä ovat hänen kiinnostuksensa kohteet. Tällä tavoin lapsi johdattelee aikuisen lasten omaan kulttuuriin: aikuiselle avautuu mahdollisuus ymmärtää lapsen logiikka, suunnitelmallisuus, syiden ja seurausten verkosto, pitkäjännitteisyys ja luovuus. Lapselle sadutus on kuitenkin melko yksinkertaista: satuillaan ja iloitaan tarinoista yhdessä. (Karlsson 2005, 31.)

Lasten sadut ovat usein nopeatempoisia ja niissä tapahtuu paljon. Lapset kertovat arjen toiminnoista kuten nukkumisesta, syömisestä, seikkailuista, heräämisestä, kaupassa asiomisesta ja niin edelleen. Tutkimusten mukaan ystävyys on teema, josta lapset kertovat usein. Monesti saduissa esiintyy eläimiä tai mielikuvitushahmoja. Lapset käyttävät saduissaan myös huumoria, joka saattaa saduttajalta jäädä huomaamatta, ellei hän keskity kuuntelemaan ja tarkkailemaan lapsen reaktioita satua luettaessa ääneen. (Karlsson 2005, 31.) Satujen pituus riippuu kertojasta. Toiselle kertomus voi olla useita sivuja ja toiselle jo muutama sana on satu.

Peukku on kaikista pienin sormi mulla. Tai pikkurilli on myös kaikista pienin. Sit loppus! 4-vuotias tyttö

A blue lion cub. A 4-year-old boy

Sininen leijonan pentu. 4-vuotias poika

Sadutuksen periaatetta kunnioittaen lapsi saa itse päättää kenelle satu luetaan. Usein lapsesta on tärkeää, että muut lapset kuulevat juuri hänen tarinansa. Lapset kuuntelevat mielellään myös toistensa satuilemia tarinoita ja pitävät niitä monesti mielekkäämpinä kuin aikuisten kirjoittamia satuja. (Karlsson 2005, 55.) Sadun lukeminen konkretisoi lapselle sen, että saduttaja todellakin kuunteli häntä ja kirjasi ylös juuri ne sanat, jotka hän oli itse hetki sitten sanellut.

4 SADUTUSMENETELMÄN KÄYTTÖ KANSAINVÄLISYYSKASVATUKSESSA

4.1 Kansainvälisyyskasvatusta saduttamalla

Lasta tulee suojella sellaisilta toiminnoilta, jotka saattavat kasvattaa hänessä taipumuksia rodulliseen, uskonnolliseen tai muunlaiseen syrjintään. Häntä on kasvatettava ymmärtämykseen, suvaitsevaisuuteen, kansojen välisen ystävyuden, rauhan ja yleismaailmallisen veljeyden hengessä sekä täysin tietäen, että hänen tarmonsä ja kykynsä olisi saatettava palvelemaan hänen lähimmäisiään. (UNICEF 2010.)

Syrjimättömyys ja eri väestöjen tasa-arvo on periaatteessa turvattu lainsäädännöllä ja kansainvälisillä sopimuksilla, mutta säädökset eivät voi yksin turvata kaikkien ihmisten tasa-arvoista kohtelua. Ihmisten asenteisiin tulee vaikuttaa sekä tunteen että järjen tasolla. Kansainvälisyyskasvatuksen avulla tulee varmistaa ihmisoikeuksien toteutuminen. (Myllymäki 2004, 8.)

Kansainvälisyyskasvatuksella halutaan opettaa ihmisten erilaisuudesta ja sen hyväksymisestä, muiden kulttuurien toimintatapojen ymmärtämistä sekä ihmisarvon ja tasa-arvon kunnioittamista. Sadutuksen lähtökohdat ovat hyvin samantlaiset kansainvälisyyskasvatuksen kanssa ja siksi sadutus sopii kansainvälisyyskasvatuksen menetelmäksi. (Karlsson ym. 2007, 7.)

Satusilta -hankkeet ja kansainvälisyyskasvatus ovat tärkeä väline lasten ja aikuisten psyykkisen hyvinvoinnin lisäämiselle sekä kulttuurien ja ihmisten välisen suvaitsevaisuuden kasvattamiselle. Satusiltaverkosto on Psykologien Sosiaalinen Vastuu ry:n (PSV) kehitysyhteistyöhanke, jonka avulla halutaan herättää ihmisten huomio, kiinnostus ja kunnioitus eri kulttuureissa asuvia ihmisiä kohtaan. Kun sadutusta toteutetaan kehitysmaissa, lapset, jotka ovat kasvaneet alistetuissa ja vaikeissa oloissa, saavat mahdollisuuden sananvapaudelle ja omien ajatusten ja mielteiden ilmaisemiselle. (Karlsson 2006, 41-42.)

Myös aikuiset oppivat kannustamaan lapsia ja antamaan lapsille sananvapautta. Hankkeiden avulla on mahdollista muodostaa vuorovaikutusta muun muassa sellaisten ryhmien välille, jotka kokevat vihaan tai ennakkoluuloja toisiaan kohtaan. Ryhmät oppivat toisistaan ja näin heidän ennakkoluulonsa vähenevät. Satusilta -hankkeet antavat aikuisille mahdollisuuden seurata lasten kehitystä vaikeissa oloissa ja huomata, miten lapset pärjäävät ja selviävät katastrofeista huolimatta.

Satusilta on aina vuorovaikutuksen silta, mutta se voi myös olla toivon silta. (Karlsson 2006, 41).

Saduttaminen kehitysyhteistyön menetelmänä rikastuttaa lasten psyykkisten ihmisoikeuksien toteutumista. Sadutuksen kautta lapsi saa toteuttaa oikeuttaan mielikuvituksen käyttöön, luovuuteen, omien tunteidensa ilmaisuun. Lapset saavat oikeuden vuorovaikutukseen toisten lasten kanssa elintasoeroista, kansallisista ja uskonnollisista eroista huolimatta. Tämä auttaa lapsia ymmärtämään, että erilaisuus on rikkaus ja voimavara, erilaisuus avartaa ja vähentää ennakkoluuloja. Lapsilla on oikeus tulla kuulluiksi, mikä edistää ihmisten välistä tasa-arvoa ja kehittää ihmisen itsearvostuksen tunnetta. Usein lasten sadut käsittelevät myös oikeutta hyvään elinympäristöön, joka on kaunis ja turvallinen, ja joka antaa mahdollisuuden rakentaa omaa identiteettiä ja suunnitella tulevaisuutta. (Karlsson 2006, 42.)

Saduista voidaan päätellä paljon sadun kertojan elämästä. Se yhteiskunta, missä sadun kertoja asuu, heijastuu aina tarinassa. Tästä syystä satuja voidaan pitää katsauksena erilaisiin ilmiöihin, perinteisiin ja käsityksiin oikeudenmukaisuudesta. Se, millaisessa ympäristössä sadun kertoja on kasvanut ja elänyt, tulee ilmi sadussa esiintyvissä käyttäytymismalleissa ja siinä, miten sadun ongelmat ratkotaan. (Karlsson ym. 2007, 13.)

4.2 Kansainvälisiä satusiltoja

Satukirjeenvaihto on tapa tutustua uusiin ihmisiin toisella paikkakunnalla tai toisessa maassa. Kohteeseen lähetetään tarina, joka luetaan siellä, ja johon vas-

tataan uudella tarinalla. Usein tällainen satukirjeenvaihto kahden kohteen välillä jatkuu vuosia. Vaikka elämä eri puolilla maailmaa voi olla hyvin erilaista, eri kulttuurit voivat kohdata yhteisten tarinoiden kautta. Satukirjeenvaihdon myötä on huomattu, miten samanlaisia ihmiset ovat erilaisesta kulttuurista huolimatta, lapsia yhdistää yhteinen huumori ja seikkailumieli. (Karlsson ym. 2007, 7.)

Ensimmäinen Pohjoismainen satusilta sai alkunsa Kuperkeikkakyydissä -verkostoprojektin tuotteena. Satukirjeenvaihtoa toteutettiin Pohjolan lasten välillä vuosina 1996–2000 Pohjoismaisen Satukeikka -projektin yhteydessä, joka oli osa Kuperkeikkakyydissä verkostoa. (Karlsson 2005, 174.) Satukeikka oli Pohjoismaiden välinen satusilta, joka ulottui Suomen, Ruotsin, Tanskan ja Norjan välille. Kaikki maat olivat satukirjeenvaihdossa keskenään. Pohjoismaisen Satukeikka -satusillan aikana järjestettiin kaksi konferenssia, jossa lapset pääsivät kertomaan omia ajatuksiaan saduttamisesta ja satukirjeenvaihdosta. (Riihelä 2003, 57). Lasten kertomia tarinoita ja heidän ajatuksiaan on käytetty kehittämään lapsilähtöisyyttä ja varhaiskasvatusta Pohjoismaissa. Satukeikka oli Pohjoismaisen Ministerineuvoksen tukema. (Riihelä 2003, 17.)

Satusilta Qissah Wa Tawassul rakentui Kotkan ja Beirutin välille syksyllä 2000. Satukirjeenvaihtoa organisoimassa ja johtamassa oli perheneuvolapsykologi Kaija Kempainen. Kempaista oli auttamassa Libanonin palestiinalaisperheitä tukevia järjestöjä. (Karlsson 2006, 43.) Suomesta satuja kerättiin Kotkassa esi-koulussa ja Beirutissa lapsia sadutettiin pakolaisleirillä. Suomessa tehdyt sadutukset, muun muassa ryhmäsadutus kertoi Suomen luonnosta ja hiiriperheen metsäretkestä. Satujen mukana Beirutin lähetettiin leluhiiri, jonka kanssa pakolaisleirin lapset pääsivät tutustumaan Suomi-satuihin. Lasten terveiset videoitiin ja näytettiin taas satujen vaihdon yhteydessä lapsille. (Karlsson 2005, 175-177.)

Satusilta -hanke Prdi Chirok Kirkuki käynnistyi Kirkukissa Pohjois-Irakissa syksyllä 2003 (Lapset kertovat 2003). Satusiltaa alettiin rakentaa keskelle kaaosta, Saddam Husseinin vallan kaatumisesta oli tuolloin kulunut vasta neljä kuukautta. PSV:n työntekijät kouluttivat paikallisia äitejä saduttamaan ja näin heistä tuli kyseisen Sadutus -hankkeen paikallisia käytännön toteuttajia. Sadutusten yh-

teistyökumppanina toimi myös Kurdistan Save the Children organisaatio, jossa lapsia sadutettiin. (Karlsson 2006, 44.)

Alussa kurdilasten tarinat olivat iloisia ja huolettomia, mikä hieman kummastutti suomalaisia työntekijöitä. Lapset olivat kuitenkin kokeneet paljon sodan ja mullistusten keskellä. Sadutuksen jatkuttua samojen lasten kanssa he rakensivat luottamusta aikuisiin ja uskalsivat kertoa synkempiäkin mietteitään, jolloin he pääsivät kertomaan kokemistaan hankaluuksista ja pelottavista hetkistä. Näin sadutuksen terapeuttinen aspekti näkyy elävänä pakolaislasten kanssa työskenneltäessä. Kun samojen lasten kanssa työskennellään pidempään ja säännöllisesti, lasten ja aikuisten välinen luottamissuhde syvenee, ja lapsi uskaltaa avautua aikuiselle ja kertoa ajatuksiaan. (Karlsson 2006, 45.)

Satusilta on lapsille sopivaa kansainvälisyyskasvatusta, joka toteutetaan lasten ehdoilla. Lapset saavat sananvapauden, kun aikuinen antaa siihen tilaa. Lapset saavat myös opetella ilmaisemaan mietteitään ja ajatuksiaan alueella, jossa omien mielipiteiden ilmaiseminen on ollut vaarallista jopa ystävien kesken. (Lapset kertovat 2012.) Sadutus ja satusilta -malli ovat saaneet Kehitysyhteistyön palvelukeskuksen (Kepa) hallinnoiman kansainvälisyyskasvatusverkoston 2. palkinnon vuonna 2004. (Karlsson ym. 2007.)

5 OPINNÄYTETYÖN TAUSTAA

5.1 Toimintaympäristön kuvaus

Sadutusta Swazimaahan

Sadutusta Swazimaahan -projekti on Ulkoasiainministeriön rahoittama hanke. Sen toimijoita ovat SOS-lapsikyläsäätiö ry, Turun ammattikorkeakoulu ja erilaiset varhaiskasvatusorganisaatiot Swazimaassa. Projektin kehittäminen lähti liikkeelle, kun kaksi loimaalaista sosionomiopiskelijaa tekivät hankehakemuksen Ulkoasiainministeriölle Sadutusta Swazimaahan -hankkeesta. Tällöin myös Satusilta mainittiin ensimmäisen kerran. Hakemus ei mennyt läpi, joten sitä muokattiin seuraavalle hakukierrokselle. Satusilta -hankkeen toimija Tiina Laakso muokkasi hakemusta ja etsi tälle uuden hakijan. SOS-lapsikyläsäätiö ry ja Turun ammattikorkeakoulu tekivät yhteisen hankehakemuksen Ulkoasiainministeriölle ja hanke sai rahoituksen vuosiksi 2011–2013. Sadutusta Swazimaahan -projektin tavoitteena on vahvistaa lasten kanssa työskentelevien aikuisten varhaiskasvatusosaamista ja kehittää lapsilähtöisyyttä Swazimaassa. (Sadutusta Swazimaahan -projekti 2010.)

Varhaiskasvatusosaamista vahvistetaan järjestämällä koulutuksia Swazimaassa tahoille, jotka työskentelevät lasten kanssa. Sadutusmenetelmää käyttämällä saadaan arvokasta tietoa swazimaalaisten lasten elämästä ja ajatuksista. Varhaiskasvatusosaamista vahvistamalla edesautetaan lapsilähtöisyyden kehittymistä ja lasten elinolojen paranemista. Projektin toiminnan edesauttamiseksi on käynnistetty Satusilta -hanke, jonka tehtävänä oli käynnistää Satusilta Suomessa ja tällä tavoin aloittaa yhteistyö suomalaisen päiväkodin ja swazimaalaisten varhaiskasvatusorganisaatioiden välillä.

Opinnäytetyötilauksen yhteydessä meille esiteltiin Sadutusta Swazimaahan -projektin yhteistyötahoja, joita ovat Ulkoasiainministeriö Suomessa, Suomen SOS-lapsikyläsäätiö, SOS-Children's Village Mbabane, University of Swaziland Department of Sociology ja Turun ammattikorkeakoulun sosiaalialan koulutus-

ohjelma. Näistä Kaarinan SOS-lapsikylä tulisi olemaan näkyvä osa myös meidän toteuttamaamme Satusilta -hanketta, mutta organisaation roolia ei ollut määritetty. Kaarinan SOS-lapsikylän osallistuminen selviäisi tapaamisessa sen edustajien kanssa.

Satusilta -hanke

Satusilta –hanke on osa Sadutusta Swazimaahan -projektia. Satusilta rakentuu valittujen varhaiskasvatusorganisaatioiden välille Suomessa ja Swazimaassa vuoden 2012–2013 aikana. Satusillan ideana on, että molemmissa kohdemaisissa sadutetaan paikallisia lapsia, jonka jälkeen syntyneet sadut lähetetään toisilleen satukirjeenvaihtona. (Ulkoasiainministeriö 2012.)

Hankkeen organisoijat, eli Turun ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijat järjestävät satukirjeenvaihdon. Swazimaassa opiskelijat keräävät sadut yhteen, ja lähettävät ne joko sähköpostitse Suomeen, tai tuovat ne tullessaan takaisin Suomeen. Suomessa opiskelijat vastaavat yhteistyöstä suomalaisen varhaiskasvatusorganisaation kanssa. Opiskelijat tai valittu varhaiskasvatusorganisaatio saduttaa lapset, jonka jälkeen opiskelijat keräävät sadutukset yhteen. Opiskelijat lähettävät ne joko sähköpostitse tai antavat ne seuraavaksi Swazimaahan lähteville opiskelijoille.

Satuvaihtohetki niin Suomessa kuin Swazimaassa tulisi olla ajan kanssa järjestetty. Satuvaihtohetkessä on tärkeää, että lapset ymmärtävät Satusillan idean. Lapsille tulee selittää esimerkiksi kuvien avulla, mistä asti sadut ovat tulleet, ja keitä niitä ovat satuilleet. Lapsille tulee kertoa toisesta kulttuurista esimerkiksi millaista ruokaa toisella puolella maapalloa syödään, ja millaisia eläimiä kirjeenvaihtomaassa elää.

Satujen lukemisen jälkeenkin tulee olla aikaa keskustella saduista. Lapsille voi esittää kysymyksiä, kuten oliko joku saduista kummallinen, hauska tai pelottava. Keskustelun tavoitteena on saada lapset ymmärtämään, että vaikka kirjeenvaihtomaan lapset asuvat erilaisissa taloissa, syövät erilaista ruokaa ja ovat erinäköisiä, he ovat silti mieleltään samanlaisia. Kansainvälisyyskasvatuksen

idea toteutuu, kun lapset ymmärtävät, että on olemassa erilaisia ihmisiä ja kulttuureita, mutta tästä huolimatta jokainen ihminen on yhtä arvokas.

Suomessa Satusilta –hankkeen tavoitteena on lisätä kansainvälisyyskasvatusta sekä lasten osallistamista sadutusmenetelmän avulla. Swazimaassa tavoitteena on vahvistaa lasten kanssa työskentelevien varhaiskasvatusosaamista, lisätä swazimaalaisten lasten osallisuutta sekä saada tietoa swazimaalaisten lasten elämästä, ajatuksista ja kokemuksista. (Sadutusta Swazimaahan -projekti 2010.)

5.2 Toimijat

Turun ammattikorkeakoulu

Turun ammattikorkeakoulussa opiskelee noin 9500 opiskelijaa, ja noin 800 erilaista asiantuntijaa. Koulu tarjoaa työelämää palvelevaa koulutusta, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa sekä organisaatioiden kokonaisvaltaista kehittämistä Varsinais-Suomessa. Turun ammattikorkeakoulusta valmistuneet ovat työllistyneet ammattikorkeakouluista parhaiten. (Turun ammattikorkeakoulu 2012.)

Turun ammattikorkeakoulu on Satusilta -hankkeen merkittävä toimija. Turun ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijat hoitavat sadutukset, satujen kääntämistyön, sekä satujen vaihdon niin Suomessa kuin Swazimaassa. Turun ammattikorkeakoulu on tehnyt yli kymmenen vuoden ajan yhteistyötä Swazimaan kanssa opiskelijavaihdon kautta (Sadutusta Swazimaahan -projekti 2010). Tämän vuoksi koulu on onnistunut luomaan arvokkaita suhteita Swazimaan pääkaupungin Mbabanen lapsityön toimipisteisiin.

Muksulanmäki Välskäri

Satusilta -hankkeen yhteistyöpäiväkodiksi valikoitunut Muksulanmäki Välskäri on Turun Haritussa sijaitseva yksityinen päiväkotitoiminta. Päiväkodissa on hoitopaikkoja noin 70 lapselle. Päiväkodissa on viisi ryhmää, jotka ovat Hillat (1-vuotiaat),

Mansikat (2-vuotiaat), Mustikat (3-5-vuotiaat), Herukat (4-5-vuotiaat) sekä Eskarit (6-vuotiaat).

Muksulanmäki Välskärin arvot korostavat esimerkiksi lapsen hoitopäivän turvallisuuden takaamista, lapsen aitoa kohtaamista, sekä avointa yhteistyötä vanhempien kanssa (Muksulanmäki 2012). Satusilta -hankkeeseen osallistui päiväkodin Mustikat -ryhmä. Heillä oli kiinnostusta lähteä hankkeeseen mukaan, sillä he olivat kevään 2011 aikana käsitelleen Afrikka -teemaa. Mustikat -ryhmään lukeutui 15 lasta. Ryhmän aikuisiin kuuluivat lastenohjaaja sekä lastentarhanopettaja.

SOS-lapsikylä

Kansainvälinen SOS Children's Villages lastensuojelujärjestö on perustettu vuonna 1949 Itävallassa. Suomessa SOS-lapsikylä on toiminut vuodesta 1962 lastensuojelun palveluita tarjoavana yhdistyksenä. SOS-lapsikylä tuottaa erilaisia perhehoidon palveluita, kuten avohuollon toimenpiteitä ja lasten sijoitusta kylän koteihin. Kodit, joissa lapsella on mahdollisuus kasvaa sijaisperheessä, ovatkin SOS-lapsikylän ydin. Kaarinan SOS-lapsikylä on yksi Suomen viidestä lapsikylästä. (SOS-lapsikylä 2012.)

SOS-lapsikylä oli Sadutusta Swazimaahan -projektin ennalta määräämä yhteistyökumppani. Tämän vuoksi teimme yhteistyötä Satusilta -hankkeen merkeissä myös Kaarinan SOS-lapsikylän toimipisteen kanssa. Yhteisessä kokouksessa Kaarinan SOS-lapsikylän edustajien kanssa päätimme, että Satusilta -hankkeeseen osallistuisi 10-12-vuotiaita Luova toiminta -kerhon tyttäjä.

5.3 Tarve ja perustelut

Hyvä opinnäytetyö on sellainen, jonka idea tulee koulutusohjelman opinnoista. Opinnäytetyön avulla pystyy luomaan yhteyksiä työelämään ja pitämään suhteita yllä aiempiin harjoittelupaikkoihin. Työelämään sidoksissa olevan opinnäytetyön avulla on mahdollista syventää jo olemassa olevia tietoja ja taitoja itseään kiinnostavasta aiheesta. On suositeltavaa, että toiminnallisella opinnäytetyöllä

on toimeksiantaja. Jos toiminnallisella opinnäytetyöllä on toimeksiantaja se mahdollistaa omien taitojen ja innovatiivisuuden kehittämisen työelämässä. Työelämässä on mahdollista kokeilla omaa osaamistaan käytännön tasolla ja harjoittaa omia kykyjään. (Vilka & Airaksinen 2003, 16.)

Sadutusta Swazimaahan -projekti tarvitsi Satusilta -hankkeelleen käynnistäjät. Projektin toimija Kivinen teki meille toimeksiannon ja ehdotti meitä Satusilta -hankkeen käynnistäjiksi. Satusiltoja on rakennettu ennenkin, mutta Sadutusta Swazimaahan -projekti halusi selkeän kaavan siitä miten Satusilta rakentuu. Kaavaa voidaan hyödyntää jatkossa, kun vastaavia satusiltoja rakennetaan eri kohteiden välille.

Lähdimme mukaan toteuttamaan hanketta, sillä aihe kiinnosti meitä. Olimme molemmat harjoitteluvaihdossa Swazimaassa keväällä 2011. Harjoittelujakson jälkeen Swazimaa on ollut meille tärkeä paikka, koska kolmen kuukauden aikana ehdimme tutustua erilaiseen kulttuuriin ja saada hyviä ystäviä, joihin olemme edelleen yhteydessä. Olemme tutustuneet sadutusmenetelmään sosiaalialan koulutusohjelmassa. Taidelähtöiset menetelmät, kuten sadutus ovat meille luontevia menetelmiä, koska olemme kiinnostuneet taiteesta, kulttuurista, kirjallisuudesta ja tarinoista. Tämän vuoksi mahdollisuus tehdä opinnäytetyö Swazimaahan ja satuihin liittyen motivoi meitä.

5.4 Tavoitteet ja kehittämistehtävät

Satusilta -hankkeen tavoitteina olivat käynnistäminen, sadutusmenetelmän tunnettavuuden ja menetelmän käytön lisääminen sekä lasten osallistaminen ja vuorovaikutuksen lisääminen lasten ja aikuisten välillä sadutusmenetelmää hyväksi käyttäen. Tavoitteena oli myös kansainvälisyyskasvatuksen toteutuminen ja kulttuurien vaihto. Tähän pyrittiin satujen vaihdon välityksellä. Näiden tavoitteiden pohjalta kehittämistehtäviksi muodostuivat:

1. Satusilta -kaavan luominen
2. Satuvihkot Suomi- ja Swazi-saduista

Tavoitteiden saavuttamiseksi käytimme kehittämistyön menetelmiä, jotka auttoivat meitä hankkeen toteuttamisessa. Keskustelimme Sadutusta Swazimaahan -projektin yhteyshenkilön Outi Kivisen kanssa etenemisemme eri vaiheissa ja teimme ratkaisuja muun muassa hänen ehdotustensa perusteella. Huolehdimme hankkeen etenemisestä tavoitteiden mukaisesti sekä annettujen tehtävien toteutumisesta.

5.5 Toiminnallisuus opinnäytetyön perustana

Kehittämistyön muotoja on olemassa erilaisia, kuten esimerkiksi tuote- ja tutkimuskehitys (Kettunen 2009, 14). Kehittämistyön tunnuspiirteitä ovat muun muassa tietty ajankohta, jolloin kaikki työ tulisi olla valmista, kiireen ja työmäärän lisääntyminen kehittämistyön edetessä loppua, sekä kehittämistyöryhmän vapaaehtoisuus ilman korvausta. (Kettunen 2009, 25.)

Kehittämistyön tavoitteena on tuottaa ennalta määritelty tapahtuma tai tilaisuus. Monesti kehittämistyöt ovat toistuvia tapahtumia, jotka noudattavat tiettyä kaavaa, mutta jokainen kehittämistyö on erilainen ja uniikki. Kehittämistyön haasteena on aikataulu, sillä tilaisuuden tai tapahtuman ajankohta on päätetty etukäteen ja aikataulu on usein taipumaton.

Yllättävät sattumat vaatii kehittämistyöryhmältä joustavuutta, sillä odottamattomat tekijät usein lisäävät työmäärää. Tällaisten tapausten varalta tulee olla varasuunnitelma, jossa on pohdittu mahdollisia ongelmatilanteita ja niiden ratkaisuja. (Kettunen 2009, 24.) Kun kehittämistyömme oli jo käynnissä, saimme odottamattoman lisäyksen työtehtäviimme. Meidän tuli aikaisemmin sovitusta poiketen kääntää englanninkieliset sadut suomeksi ja suomenkieliset sadut englanniksi. Tästä johtuen muokkasimme aikatauluamme niin, että saimme käännöstyön tehtyä.

Toiminnallinen opinnäytetyö on vaihtoehto tutkimukselliselle opinnäytetyölle. Toiminnallisessa opinnäytetyössä tavoitteena on käytännön toiminnan ohjeistaminen, opastaminen, toiminnan järjestäminen tai järjeistäminen. Toiminnallinen opinnäytetyö voi olla esimerkiksi ammatilliseen käyttöön suunnattu pereh-

dyttämisopas, toiminnan suunnittelu ja toteutus. Toiminnallisessa opinnäytetyössä tulee yhdistää käytännön toteutus ja toteutuksen raportointi tutkimusvies-tinnän keinoin. (Vilka & Airaksinen 2003, 9.) Pelkkä opas tai tapahtuman toteutus ei riitä ammattikorkeakoulun opinnäytetyöksi vaan toiminnallisessa opinnäytetyössä tulee myös esitellä minkä teorian, alan näkemyksen tai tietoperustan perusteella sisällölliset valinnat on tehty. (Vilka & Airaksinen 2003, 41-42.) Opinnäytetyömme on toiminnallinen opinnäytetyö, sillä se täyttää sen kriteerit. Työmme on kehittämishanke, jonka tuloksena toteutamme hankkeen, jonka tuotteena on Satusilta.

5.6 Kehittämismenetelmät

Kehittämistyössämme käytimme erilaisia kehittämismenetelmiä työn sujuvuuden mahdollistamiseksi. Yksi tärkeimmistä käyttämistämme kehittämismenetelmä oli dialoginen keskustelu eli meidän tapauksessamme kokoukset. Toteutuksen aikana on tärkeää pitää kokouksia, sillä hyvä kokous edesauttaa tiedon jakamista ja antaa päivitystä kehittämistyön tilanteeseen, missä mennään. (Kettunen 2009, 166.) Kehittämistyössä kokoukset voivat olla virallisia, kuten johtoryhmän kokoukset sekä vapaamuotoisia, kuten kehittämisryhmän kuukausipalavereja. (Virkki & Somermeri 2002, 98.)

Selvitimme monesti yhteyshenkilöimme kanssa kehittämistyöhöme liittyviä kysymyksiä sähköpostitse mutta pidimme myös kokouksia, joissa kävimme läpi muun muassa kehittämistyömme etenemistä. Näistä kokouksista syntyneiden muistioiden perusteella pystyimme rytmittämään kehittämistyömme etenemistä. Muistioiden pohjalta oli helppo palata kokouksissa sovittuihin asioihin, ja hahmottaa kehittämistyömme etenemistä muistioiden avulla.

Käytimme induktio -menetelmää, joka tarkoittaa, että yksittäiset asiat kootaan yleiseksi kokonaisuudeksi (Salonen 2012). Kehittämistyöprosessimme oli pitkä, ja se sisälsi erilaisia kokouksia ja tehtävän antoja, kuten satujen kääntäminen ja niiden vaihto. Jotta saimme kaikki merkittävät tapahtumat aikajärjestykseen, otimme käyttöön seinätekniikan.

Seinätekniikka on yksinkertainen ja kokemusten mukaan se lisää aktiivisuutta, herättää luovuutta ja parantaa suunnittelutyön laatua. Seinätekniikan ideana on kuvata haluttu asia seinälle, käyttäen esimerkiksi värikoodattuja muistilappuja (Virkki & Somermeri 2002, 106.) Käytimme seinätekniikassa Posti-it lappuja, joihin kirjasimme kehittämistyömme vaiheet lineaarisesti. Liimasimme laput seinään, josta oli helppo tarkastella koko prosessia (Kuva 1). Punaiset nuolet osoittavat prosessin ongelmakohtia, tummanvihreät nuolet merkittäviä hetkiä prosessin etenemisessä ja vaaleanvihreät prosessin yleistä etenemistä.

Kuva 1. Seinätekniikka.

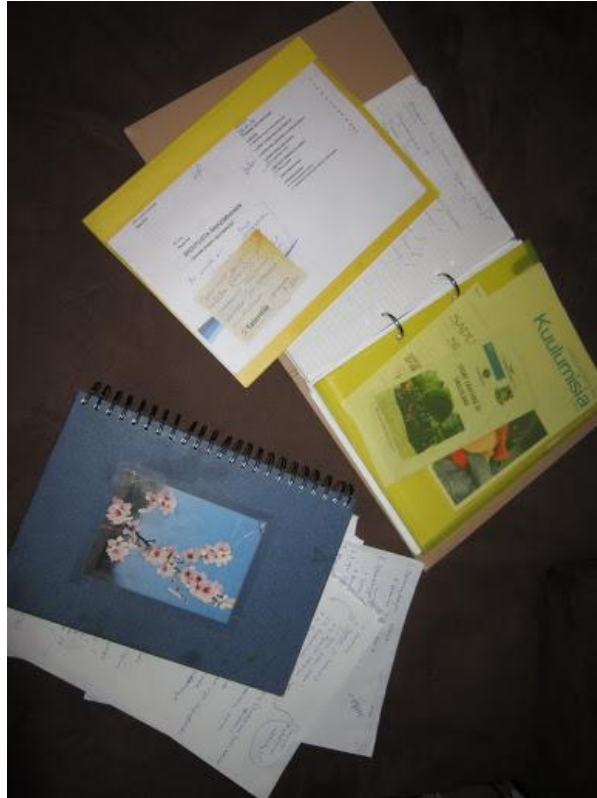
Kehittämistoiminnassa toiminnallisuus eli tekeminen on oleellista. Valokuvat selventävät ja rytmittävät toiminnan kulkua sekä elävöittävät tekstiä. Valokuvassimme satuhetken Muksulanmäessä, satuvihkojen työstämisen, sekä otimme valokuvia eri työvaiheista, kuten seinätekniikan käytöstä.

Koko kehittämistyömme ajan käytimme ideasalkkutekniikkaa eli niin sanottua aivorihtä. Uusien palveluiden ja tuotteiden kehittämiseksi runsas ideoiminen on välttämätöntä. Ideasalkun periaatteena on tuottaa mahdollisimman paljon erilaisia ajatuksia ja saada luovuus virtaamaan. Kaikki ehdotukset eivät ole toteutuskelpoisia, mutta se ei ole ideasalkun tavoitekaan. Ideoimisen jälkeen toteuttamiskelpoiset ehdotukset seulotaan kelvottomista, ja toteuttamiskelpoisia ehdotuksia lähdetään työstämään ja hienosäätämään. (Virkki & Somermeri 2002, 13.) Ideasalkku auttoi meitä muun muassa kirjoitusprosessissa, jossa esimerkiksi pohdimme eri sana- ja lausemuotoja.

Hankkeen onnistumisen arvioimiseksi käytimme teemahaastattelua. Teemahaastattelu on puolistrukturoitu haastattelumenetelmä, sillä haastattelu kohdennetaan valittuihin teemoihin, joista keskustellaan. Teemahaastattelu lähtee oletuksesta, että kaikkia yksilön ajatuksia, tunteita, uskomuksia ja kokemuksia voidaan tutkailla kyseisellä menetelmällä. Teemahaastattelu ottaa huomioon sen, että ihmisten tekemät omat tulkinnat ja heidän asioille antamansa merkitykset ovat keskeisiä ja sen, että merkitykset syntyvät vuorovaikutuksessa. Päätimme käyttää Mustikoiden lastentarhanopettajan haastattelussa teemahaastattelua. Käytimme haastattelutilanteessa ennalta laadittua runkoa (Liite 10), mutta pidimme haastattelun keskustelunomaisena. (Hirsjärvi & Hurme 2011, 48.)

5.7 Dokumentointi ja tiedonhankinnan menetelmät

Kaikkia kehittämistyömme aikana syntyneitä asiakirjoja ei ole voinut tallettaa sähköisesti (Ruuska 2008, 240). Käytössämme oli projektikansio eli mappi erilaisille tärkeille muistiinpanoille, dokumenteille kuten lupa-asiakirjoille, opinnäytetyötilaukselle, kirjoitusohjeille ja kehittämistyösuunnitelmalle. Dokumentoimme kaiken tekemämme toiminnan projektikansioon ja tärkeimmät tapahtumat kirjoitimme koneella puhtaaksi ja talletimme muistitikulle. Käytimme kehittämistyössämme myös sähköpostia dokumenttien säilyttämiseen, sillä siellä dokumentit säilyvät, jos muistitikku vahingoittuu tai häviää.

Kuva 2. Projektikansio ja kehittämistyöpäiväkirja.

Kuvassa 2 on nähtävissä käyttämämme menetelmät projektikansio ja kehittämistyöpäiväkirja. Projektikansion ohella pidimme myös kehittämistyöpäiväkirjaa, johon kirjasimme ideoita, esimerkiksi opinnäytetyömme tulevasta rakenteesta. Koko prosessin ajan olemme käyttäneet kynä ja paperi -tekniikkaa (Salonen 2012), sillä jokaista ideaa ei voi tallentaa välittömästi sähköiseen muotoon tai projektikansioomme. Kaikkia huomioita ja keskusteluja ei pysty tallentamaan nauhurille tai videolle, sillä usein ne ovat spontaaneja tilanteita, eikä nauhurin käyttäminen joka tilanteessa ole edes soveliasta. (Heikkinen, Rovio & Syrjälä 2006, 106.) Päiväkirjan ja projektikansion ero on se, ettei päiväkirjaan ole välttämätöntä tallettaa kaikkia dokumentteja. Päiväkirja toimii niin sanottuna idea- ja muistiinpanovihkona.

Koko kehittämistyömme ajan sähköposti oli tärkein viestintäkanavamme, sillä se on helppo, maksuton ja ajasta riippumaton. Päätimme jo kehittämistyömme

alussa ottaa yhteyttä sähköpostilla mahdollisiin yhteistyöpäiväkoteihin, sillä nyky-yhteiskunnassa jokainen organisaatio on tavoitettavissa sähköpostitse. Pidimme myös yhteyttä kaikkiin kehittämistyömme toimijoihin sähköpostitse.

Hankkeen yhteyshenkilöiden Kivisen ja Laakson kanssa kävimme erilaisia keskusteluja sähköpostitse, esimerkiksi miten meidän tulee menetellä tekijänoikeuskysymysten kanssa. Erilaiset ohjeistukset, dokumentit ja tiedotteet pysyvät tallessa, ovat helposti saatavilla ja niihin voi palata aina uudelleen, kun ne ovat tallessa molempien osapuolten sähköpostissa. (Ruuska 2008, 119.) Esitteet, lupa-anomukset ja käännetyt sadut olivat helppo lähettää sähköpostitse yhteyshenkilöllemme, eikä niitä tarvinnut turhaan tulostaa paperisiksi versioiksi.

6 OPINNÄYTETYÖN PROSESSIKUVAUS

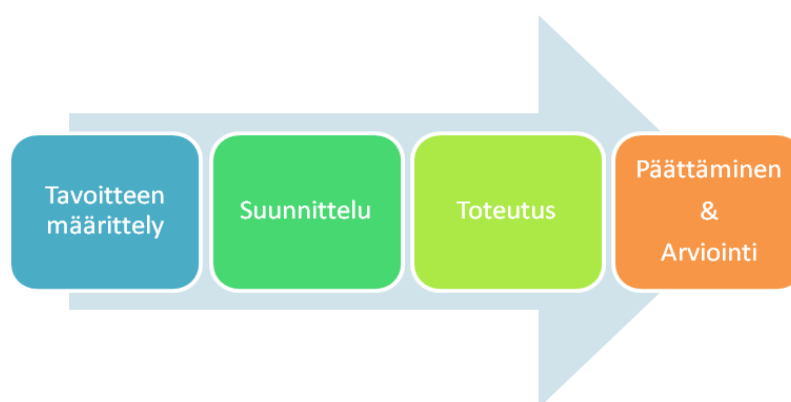
6.1 Kehittämistyön aloittaminen

Ominaista kaikille kehittämistöille ovat seuraavat kohdat:

- Selkeä tavoite kuten toimintaa muuttava, toiminnallinen tai toteuttava tavoite.
- Työskentely, jolla tavoite pyritään saavuttamaan.
- Aikataulu ja päättymispäivä kehittämistyön toteutumiselle.
- Suunnitelma kehittämistyön toteutumiselle.
- Kehittämistyöhön osallistuvat henkilöt ja heidän roolinsa ja vastuualueensa.
- Kehittämistyön etenemisen ja tulosten seuraaminen ja kontrolloiminen (Kettunen 2009, 15.)

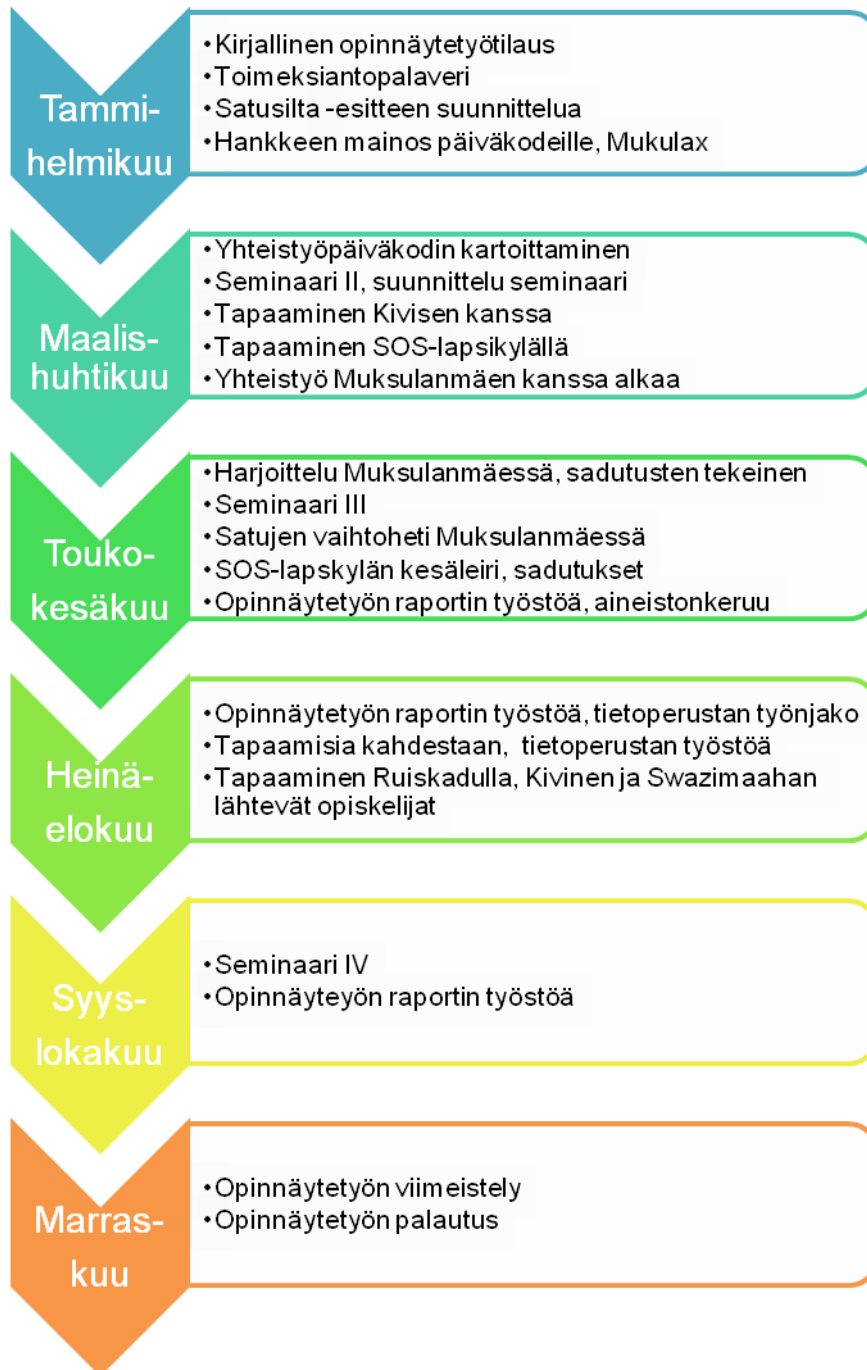
On tärkeää muistaa, että jokainen projekti on erilainen, eikä niitä siis löydy kah- ta samanlaista (Kettunen 2009,16).

Kehittämistoiminnan etenemistä voidaan kuvata yksinkertaisesti lineaarisen mallin avulla (Kuva 3). Linearisessa mallissa vaiheet etenevät tavoitteen määrittelystä, suunnitteluun, toteutukseen ja viimeiseen vaiheeseen kehittämistoiminnan lopettamiseen ja toiminnan arviointiin. (Toikko & Rantanen 2009, 64.)

Kuva 3. Lineaarinen malli (Toikko & Rantanen 2009, 64).

Teimme lineaarista mallia mukaillen aikajanan (Kuva 4), josta ilmenee koko prosessikuvauksemme kulku tammikuun opinnäytetyötilauksesta marraskuun opinnäytetyön palautukseen.

Kuva 4. Prosessin aikajana.

Kehittämistyö alkaa tarpeen tai idean tunnistamisesta. Tästä seuraa määrittelyvaihe, jossa arvioidaan kannattaako idea toteuttaa. (Kettunen 2009, 43.) Opinnäytetyömme idea lähti Outi Kivisen ehdotuksesta. Kivinen ehdotti Satusilta aiheita meille parityöksi, koska olemme molemmat olleet Swazimaassa harjoitteluvaihdossa ja molemmat tähtäävät lastentarhaopettajan pätevyyteen, jolloin opinnäytetyön on oltava varhaiskasvatukseen liittyvä. Tammikuussa joululoman jälkeen, sovimme tapaamisen Kivisen kanssa, jolloin saimme virallisen opinnäytetyötilauksen, keskustelimme toimeksiannosta sekä seuraavasta tapaamisesta yhdessä Tiina Laakson kanssa.

Kehittämistoiminnan määrittelyvaiheessa voidaan tarkastella erilaisia toimintamalleja ja pohditaan, kuka hankkeen voisi toteuttaa, onko kannattavaa ulkoistaa se vai tehdä hankkeen sisäisenä työnä. Määrittelyvaihe voi toimia myös osana suunnitteluvaihetta, jos hanke on luonteeltaan pieni ja selkeätavoitteinen. Hankkeen tavoitteen ollessa epäselvä määrittelyvaihe on tärkeä, ja se on tärkeä vaihe osana koko hanketta. (Kettunen 2009, 51.) Määrittelyvaiheessa saadaan vastauksia esimerkiksi kysymyksiin: kuka omistaa hankkeen, minkälaisessa ympäristössä se toteutetaan, miksi projekti toteutetaan, millä aikataululla hanke toteutetaan ja minkälaisella budjetilla se tulisi toteuttaa. (Kettunen 2009, 53.)

Kehittämistoimintamme määrittelyvaihe alkoi 15. helmikuuta, kun kokoonnuimme Turun ammattikorkeakoulun toimipisteessä Ruiskadulla toimeksiantotapaamisen merkeissä yhdessä Kivisen ja Laakson kanssa (Liite 6). Olimme aikaisemmin saaneet sähköpostiimme opinnäytetyötilauksen, jossa roolimme esittely oli suppea. Kokouksen aikana tehtävänanto tarkentui siten, että meidän tulisi löytää yhteistyöpäiväkoti, jossa organisoimme sadutukset, keräämme ne ja suoritamme satujen vaihdon. Tapaamisessa keskustelimme Satusilta -hankkeesta, yhteistyökumppaneista, käytännön asioista, kuten sadutuksesta, satujen kääntämisestä, rahoituksesta ja mahdollisesta sadutuskoulutuksesta.

SOS-lapsikyläsäätiö oli jo ennalta sovittu Sadutusta Swazimaahan -projektin yhteistyökumppani. Tässä vaiheessa oli jo selvää, että tulisimme tekemään yhteistyötä Kaarinan toimipisteen kanssa, mutta heidän roolinsa hankkeessa kaipasi vielä rajaamista. Tulisimme tapaamaan Kaarinan SOS-lapsikylän edustaji-

en Kari Kiesiläisen ja Sari Carlssonin kanssa, jolloin voisimme sopia tarkemmin yhteistyön sisällöstä. Kokouksessa Ruiskadulla keskustelimme mahdollisuudesta esitellä Satusilta -hankkeen idea kylälle ja toimia sadutusmenetelmän perehdyttäjinä SOS-lapsikylän työntekijöille. Olisimme toimineet menetelmän perehdyttäjinä, sillä Sadutusta Swazimaahan -projektin budjetissa ei ollut varattu resursseja Suomessa tapahtuvaan yhteistyöorganisaatioiden työntekijöiden koulutukseen. Tätä ajatellen puhuimme mahdollisuudesta osallistua Turun Kristillisen opiston maksulliselle viikonlopun mittaiselle sadutuskurssille. Laakso lupasi selvittää, onko Sadutusta Swazimaahan -projektin budjetissa varattu rahaa tällaiselle toiminnalle.

Koska lapset sadutetaan suomeksi, ne on käännettävä englanniksi ennen Swazimaahan lähettämistä. Keskustelimme kenen vastuulla on satujen kääntäminen. Tällöin yksimielisesti päätimme, että Kivinen hoitaisi satujen kääntämisen englantia opiskelevan tyttärensä avustuksella.

Opinnäytetyön toteutukseen liittyvä harjoittelu ajoittuisi viikoille 15-19. Harjoittelu tulisi toteuttaa yhdessä valikoidussa yhteistyöpäiväkodissa. Kivinen ehdotti, että ottaisimme yhteyttä ensimmäisenä Mukulax-päiväkotiin. Tämä siksi, että meillä molemmilla on positiivisia kokemuksia kyseisen päiväkodin yksiköistä, sen toiminnasta ja omistajasta.

Kehittämistoiminnan määrittelyvaiheen tulee jatkua niin kauan, kunnes on järkevää jatkaa suunnitteluvaiheeseen, sillä jos määrittelyvaiheen tulokset ovat puutteelliset, suunnitteluvaiheeseen ei toteudu parhaalla mahdollisella tavalla. (Kettunen 2009, 44). Kokouksemme kesti miltei kaksi tuntia, jonka jälkeen olimme valmiita aloittamaan opinnäytetyömme suunnittelemisen.

Suunnitteluvaihe sisältää ihannetilanteessa tarkan kehittämistoiminnan suunnitelman, jossa on lueteltuna muun muassa aikataulu, budjetti, työsuunnitelma, riskianalyysi, ja viestintä- ja dokumentointisuunnitelma. (Kettunen 2009, 44.) Teimme opinnäytetyösuunnitelman 2. opinnäytetyöseminaariin, jossa esittelimme opinnäytetyömme suunnitelman. Siinä esittelimme opinnäytetyön taustaa, tietoperustaa, tavoitteita, kehittämisen menetelmiä, sekä aikataulua ja tuotoksia.

Suunnitteluvaiheessa on tärkeää pohtia hankkeen kannattavuutta ja hyötyjä. Kaikki epäselvyydet ja mieltä askarruttavat kysymykset tulee käydä läpi ennen toteutukseen siirtymistä, sillä keskeyttäminen suunnitteluvaiheen jälkeen toteutusvaiheessa tulee kalliiksi. (Kettunen 2009, 44.) Teoria toteutui käytännössä, kun opinnäytetyötilauksen jälkeen selvensimme rooliamme toimijoina toimeksiantotapaamisessa. Laadimme tapaamisen jälkeen kehittämistyösuunnitelman, jonka pohjalta aloitimme kehittämistoimintamme. Kehittämistehtävän toteuttamisen aloitimme laatimalla tiedotteen Satusilta -hankkeesta, jonka lähetimme yhteistyöpäiväkoti ehdokkaille.

Jotta kehittäminen voidaan toteuttaa käytännössä, tulee koota kehittämissuuryhmä (Kettunen 2009, 129). Satusilta -hankkeen kehittämissuuryhmä koostui meistä kahdesta toimijasta, sekä yhteyshenkilöistä Kivinen ja Laakso. Saimme toimeksianton toteutukseen sekä raamit työllemme hankkeen yhteyshenkilöiltä, me kaksi olimme käytännön toteuttajia. Kehittämissuuryhmällä tulisi olla ohjaussuuryhmä tai valvoja, jolle raportoidaan hankkeen kulusta ja etenemisestä, sillä ilman valvontaa kehittämissuuryhmällä on tapana venyä. (Kettunen 2009, 129).

Opinnäytetyöseminaarit jaksottavat työtä, ja antavat ammattikorkeakoulun puolesta aikataulun työn valmistumiselle. Opinnäytetyöseminaarimme ohjaussuuryhmään kuuluivat vastuunopettaja Kari Salonen ja opinnäytetyöseminaarimme ohjaaja Laura Närvi. Salonen ohjasi opinnäytetyöseminareja ja opetti Tutkiva kehittäminen -kursilla. Närveltä saimme opinnäytetyöohjausta rakenteellisiin kysymyksiin. Satusilta -hankkeen puolesta Kivinen valvoi, että hanke toteutuu Sadutusta Swazimaahan -projektin periaatteiden mukaisesti.

6.2 Yhteistyöpäiväkotien kartoittaminen

Kehittämissuuryhmämme ensimmäinen vaihe oli löytää varhaiskasvatusorganisaatio, jolla on kokemusta sadutuksesta ja jolla on motivaatiota sekä resursseja lähteä mukaan Satusilta -hankkeeseen. Otimme yhteyttä päiväkoteihin kesken kevään toimintakauden, joten yhteistyöpäiväkodin tulisi pystyä joustamaan heidän jo tekemistä suunnitelmistaan. Päätimme ottaa yhteyttä yksityisiin päiväkoteihin,

sillä kokemuksiemme mukaan yksityisen päiväkodin toiminnansuunnittelu on vapaampaa kuin kaupungin yksiköiden.

Otimme ensimmäisenä yhteyttä sähköpostitse turkulaiseen Lastentalo Mukulax-päiväkotiin, jonka yksiköistä meillä molemmilla on kokemusta työharjoittelun kautta. Valitettavasti kyseisellä päiväkodilla oli jo meneillään kansainvälinen projekti, eikä heillä ollut resursseja osallistua Satusilta -hankkeeseen. Tämän jälkeen lähetimme saman sähköpostiviestin ja liitteen (Liite 3) yhdeksälle muulle yksityiselle päiväkodille. Halusimme käyttää nimenomaan sähköpostia viestintäkanavana, sillä se on nopea, riippumaton ajasta, vastaanottajaa ei tarvitse tavoittaa samalla sekunnilla, eikä sähköpostin lähettämisestä koidu kuluja. (Ruuska 2008, 119.)

Odotimme yhteydenottoa päiväkodeilta viikon ajan, mutta emme saaneet yhtäkään vastausta. Sähköposti viestintäkanavana on tässä yhteydessä haasteellinen, sillä viestimme todennäköisesti hukkui useampien muiden sähköpostien joukkoon. Sähköisen viestinnän lisääntymisen myötä erilaiset viestit kuormittavat sähköposteja, jolloin olennaiset ja tärkeät viestit saattavat jäädä huomioimatta (Ruuska 2008, 119). Halusimme löytää yhteistyöpäiväkodin mahdollisimman pian, joten viikon odottamisen jälkeen päätimme soittaa sekä yksityisille että Turun kaupungin päiväkodeille.

Soitimme 15. maaliskuuta yhteensä kymmeneen eri päiväkotiin, joista kolme ei vastannut ensimmäisenä soittopäivänä, ja joista kaksi puhelinnumeroa ei ollut käytössä. Loput viisi päiväkotia eivät olleet kiinnostuneita. Seuraavana päivänä 16. maaliskuuta soitimme päiväkoteihin, jotka eivät edellisenä päivänä vastanneet. Kielteisten vastausten jälkeen etsimme lisää mahdollisia yhteistyöpäiväkoiteja, joista yksi oli Muksulanmäki Välskäri. He olivat innostuneita Satusilta -hankkeen ideasta. Heillä olisi vielä samalla viikolla koko päiväkodin kokous, jossa selviäisi riittävätkö ryhmän resurssit lähteä mukaan hankkeeseen. Päätimme olla soittamatta muihin päiväkoteihin ja odotimme Muksulanmäen vastausta viikonlopun yli. Maanantaina 19. maaliskuuta yhteistyöpäiväkodiksi varmistui Muksulanmäki Välskäri. Tulisimme toteuttamaan sadutukset Välskärin Musikat -ryhmässä 3-5-vuotiaiden lasten kanssa.

6.3 Yhteistyö Muksulanmäen kanssa

Satusilta -hankkeen puitteissa tuli laatia lupa-anomus (Liite 1) lasten huoltajille saduttamisesta, jotta lasten kertomia satuja voitaisiin käyttää Sadutusta Swazi-maahan -projektin julkisessa tuotoksessa. Yksi käyttämistämme menetelmistä on valokuvat hankkeen etenemisestä, joten pyysimme luvan myös lasten valokuvaamiseen. Laadimme myös esitteen (Liite 2), jonka ideana oli tehdä hanke ja sadutus tutuiksi lasten huoltajille. Esite ja lupa-anomus tehtiin alkuperäisiä, englanninkielisiä malleja mukaillen. Saatuamme suomenkieliset versiot valmiiksi, ne tuli hyväksyttävä hankkeen yhteyshenkilöllä.

Useimmat kehittämistyöt etenevät suoraviivaisesti vaiheesta vaiheeseen. Työn luonteesta riippuen, sen aikana voidaan tarvittaessa siirtyä takaisin edelliseen vaiheeseen. Näin yleensä tapahtuu, jos tulokset tai kehittäminen sitä edellyttävät. (Kettunen 2009, 43.) Toisaalta toimintaa ei voida aina ennakoida ja suunnitella etukäteen, ja kehittämisellä onkin prosessimainen luonne. Kehittämisprosessin kulkua joutuukin hiomaan, korjaamaan ja suuntaamaan uudelleen kehittämistyön edetessä. (Toikko & Rantanen 2009, 10.)

Tapasimme Kivisen Ruiskadulla 28. maaliskuuta keskustellaksemme työskentelemme etenemisestä. Laatimaamme lupa-anomusta ei tarvinnut muokata, mutta hänellä oli esitteeseen pieniä korjausehdotuksia, kuten sanamuotojen tarkistusta ja yhteistyötahojen logot. Saman tapaamisen yhteydessä kuulumme, että Turun Kristillisen opiston sadutuskurssi ei tule rahoituksen puolesta onnistumaan. Tapaamisen jälkeen teimme muutosehdotusten mukaiset korjaukset esitteeseen, jonka jälkeen se oli valmis jaettavaksi lasten huoltajille.

Yhteistyö Muksulanmäki Välskärin kanssa alkoi harjoittelumme ensimmäisenä päivänä 10. huhtikuuta. Harjoittelun alussa sovimme Mustikat -ryhmän lastentarhanopettajan kanssa, että me saduttaisimme lapset. Ryhmän aikuisten on vaikea irrottautua lapsiryhmästä kiireisen aikataulun takia. Kerroimme hankkeesta lasten huoltajille 17. huhtikuuta, samalla kun jaoimme esitteen ja lupa-anomuksen. Annoimme huoltajille viikon reagoimisaikaa, anomukset tuli palauttaa täytettyinä 24. huhtikuuta mennessä. Saatuamme myönteisen vastauksen

kaikkien lasten huoltajilta, aloitimme sadutukset. Olimme varanneet sadutusten tekemiseen kaksi viikkoa, jolloin sadutimme kaikki Mustikka -ryhmän viisitoista lasta. Lapset kertoivat meille yhteensä yhdeksäntoista satua, sillä osa lapsista halusi kertoa useamman kuin yhden sadun. Harjoittelun loputtua Muksulanmäessä olimme edelleen suunnitelman mukaisessa aikataulussa. Harjoittelun ajalle asettamamme tavoitteet eli sadutukset ja satujen kääntäminen englanniksi olivat täyttyneet.

Tapasimme hankkeen yhteyshenkilö Outi Kivisen kanssa Turun ammattikorkeakoulun Ruiskadun toimipisteessä 28. toukokuuta (Liite 8). Lisäksi mukana olivat kaksi opiskelijaa, jotka olivat lähdössä jatkamaan Satusilta -hanketta Swazimaan päässä syksyllä. Tässä vaiheessa olimme kääntäneet ensimmäiset Swazi-sadut, jotka yhteyshenkilömme oli meille toimittanut 10. toukokuuta, sekä kirjoittaneet Suomi-sadut puhtaaksi. Tapaamisella pyysimme lisää Swazi-satuja, koska osa saduista oli liian raakoja suomalaisessa päiväkodissa luettaviksi.

There was a boy who herd cattle. The cows name was "Shayamdlela". A cannibal came towards the herd of cattle, the cannibal wanted to put the cattle in the river but the boy defeated the cannibal and pushed it into the river instead. A 6-year-old boy

Poika paimensi karjaa. Lehmän nimi oli "Shayamdlela". Kannibaali lähestyi karjalaumaa, kannibaali halusi työntää karjan jokeen, mutta poika vastusti kannibaalia ja työnsi hänet jokeen. 6-vuotias poika

Sovimme uuden tapaamisen Kivisen kanssa samalle viikolle, jotta saisimme väritulostaa satuvihkoihin tulevat kuvitetut sadut. Toisesta satuerästä emme valinneet kaikkein raaimpia satuja, mutta koetimme myös olla sensuroimatta liikaa. Satusillan periaatteen mukaisesti kulttuurienvaihdon tulee toteutua, joten suomalaisia lapsia järkyttämättä halusimme kertoa swazimaalaisten lasten kulttuuria kuvaavia satuja. Käärmeet olivat toistuva teema saduissa. Swazimaalaiset uskovat, että käärme symboloi pahuutta ja itse paholaista, tästä syystä käärmeet tulee tappaa ja hävittää polttamalla.

There was a granny and a mom they were driving in car then they got in the mini bus to pick children from school when they got home they found a big snake and a big wild animal in the house. They took the snake out and stabbed the animal and burnt it in fire. Then they dished beans and ate.

Isoäiti ja äiti ajoivat autolla, sitten he menivät minibussiin hakeakseen lapset koulusta. Kun he pääsivät kotiin, he löysivät ison käärmeen ja ison villieläimen talosta. He veivät käärmeen ulos ja iskivät eläintä puukolla ja polttivat sen tulella. Sitten he valmistivat pavut ja söivät.

Laakso oli sitä mieltä, että emme saisi käyttää satuja Satuvihkoissa tekijänoikeudellisista syistä. Tämän johdosta tarkastelimme sekä suomen- että englanninkielistä lupa-asiakirjaa uudelleen. Totesimme, että Satusillan nimissä tehdyt sadutukset ovat hankkeen materiaalia ja näin ollen meillä on täydet oikeudet käyttää niitä. Sähköpostitse käydyn keskustelun (Liite 4) jälkeen pääsimme yhteisymmärrykseen siitä, että lupa-asiakirjan mukaan saamme käyttää satuja hankkeen nimissä Satuvihkoon. Sovimme kuitenkin, että sadut tulevat vain yksityiskäyttöön, eikä niitä tässä vaiheessa laiteta julkiseen levitykseen, kuten perheille kotiin.

Kuva 5. Satuvihkojen työstöä.

Teimme itse kaksi Satuvihkoa, joiden työstö näkyy kuvassa 5. Toiseen laitoin yhteistyöpäiväkodin Mustikat -ryhmässä sadutetut sadut ja toiseen Swazi-maasta saadut sadut, jotka olimme kääntäneet suomeksi. Kuvitimme sadut

käyttämällä Windows ClipArtin ikoneita, näin vältimme kuvista koituvat tekijänoikeuskysymykset.

6.4 Satuvihkot ja satujen vaihto Muksulanmäessä

Harjoittelumme päättymisestä oli kulunut noin kaksi viikkoa, kun palasimme Satusilta -hankkeen merkeissä Muksulanmäki Välskäriin. Menimme Muksulanmäkeen swazimaalaisiin perinneasuihin pukeutuneina, koska halusimme johdatella lasten huomion erilaiseen kulttuuriin. Asut herättivät kiinnostusta ja lapset kyselevät miksi olimme pukeutuneet erikoisesti. Tästä oli helppo jatkaa satujen vaihtohetkeen. Hankkeen toteutussuunnitelman mukaisesti menimme suorittamaan satujen vaihdon ja kertomaan Mustikka -ryhmän lapsille Swazimaasta. Vierailua varten olimme koonneet PowerPoint -diaesityksen. Kuvamateriaali oli kerätty kuvista, jotka olimme ottaneet Swazimaassa työharjoittelumme aikana. Kuvat esittelivät Swazimaan luontoa, asukkaita ja erilaista elämää toisella puolella maapalloa.

Kuva 6. Satujen vaihtohetki, Swazimaa -diaesitys.

Satujen vaihdon alussa kerroimme lapsille, miksi olimme tulleet vierailulle ja kerroimme, että meillä on mukana postia Swazimaasta (Kuva 6). Veimme Satuvihkot isossa kirjekuoressa Muksulanmäkeen. Avasimme kirjekuoren yhdessä lasten kanssa ja esittelimme tekemämme Satuvihkot. Kerroimme, että olimme koonneet sekä Mustikka -ryhmän että Swazi-lasten kertomat sadut Satuvihkoiksi ja että lukisimme sadut heille. Sadun lukeminen ääneen ja sen jakaminen esimerkiksi leikkikavereille ja vanhemmille on kertomuksen arvostamista ja kunnioittamista. Se luo yhteisöllisyyttä ja luo tunnelmaa. (Karlsson 2005, 53, 55.)

Swazi-satujen lukemisen jälkeen keskustelimme lasten kanssa saduista. Kysyimme mikä oli lasten mielestä hauskin satu ja oliko joku saduista pelottava tai kummallinen. Lapset olivat yhtä mieltä suosikkisadustaan,

Once upon a time there was a man going the frog go and started to say "hip, hip, hurray!" And started jumping and saying "hurray, hurray" and then say stop and say how are you, where is your brother, in the toilet. They started beating them the children. Is beating me is John and the baloon and the he say hello. John you think I am playing then he switched off the light. Then we sleep. That is the end of my story. A 5-year-old boy

Olipa kerran mies, joka kulki kuin sammakko. Sitten hän sanoi "hip, hip, hurraa!" ja alkoi hyppimään ja sanoi "hurraa, hurraa" ja sanoi pysähdy ja sanoi mitä kuuluu, missä veljesi on, vessassa. Ne alkoivat lyömään niitä ne lapset. John lyö minua ilmapallolla ja sitten hän sanoo hei. John sinä luulet, että minä leikin ja sitten hän laitto valot pois sitten me nukumme. Siihen loppui minun satuni. 5-vuotias poika

ja siitä, mikä oli pelottavin satu.

A lion took my juice bottle, ghosts came and my mother got rid of them. After that cows came but she didn't chase them away. 4-year-old boy

Leijona otti mehupulloni, kummitukset tulivat ja äiti hankkiutui niistä eroon. Sen jälkeen lehmät tuli, mutta hän ei ajanut niitä pois. 4-vuotias poika

Sadutuksen periaatetta kunnioittaen kysyimme lapsilta, halusivatko he, että lukisimme myös heidän kertomansa sadut. Yhtä lasta lukuun ottamatta kaikki halusivat, että heidän satunsa luetaan.

Luettuamme sadut keskustelimme lasten kanssa satuhetkestä ja saduista. Koska Mustikat -ryhmän lapset ovat iältään 3-5-vuotiaita, heidän on vaikea määritellä

lä omia tunteitaan, muuten kuin kuvailemalla asioita yksinkertaisilla adjektiiveilla, kuten ”kiva” ja ”tyhmä”. Tästä syystä lapsilta ei voinut odottaa syvällisempää sanallista palautetta. Satuhetken vaikutus lapsiin näkyy pidemmän ajan kuluessa. Jos lapset kysyvät satuhetkestä usein ja haluavat kuulla satuja uudestaan, se kertoo, että satuhetki oli lapsille mielekäs. Lapset kertoivat, että he pitivät satuhetkestä paljon, ja että sadut olivat hauskoja. Heidän lempisatunsa oli satu Kröös, joka kertoi pienestä haikalasta.

Siin alussa sanottiin tietenkin olipa kerran ja sen ”olipa kerran” jälkeen vois tulla pieni haikala. Sen jälkeen vois tulla, et pieni haikala kohtasi isomman hain. Ja sen jälkeen tulis semmonen, et iso haikala sanoi: ”Tule luokseni syömään pipareita”, ja sitten pieni haikala lähti kiltisti mukaan. Kun he olivat tulleet isomman haikalan luolan suulle niin iso haikala aukaisi kitansa mutta pieni haikala ei huomannut että olisi syönyt pipareita vaan se söikin pikku haikalan. Se satu päätty tähän. 5-vuotias poika

Tiikeri- ja Pommi-sadut olivat lasten mielestä jännittäviä ja hieman pelottavia.

Olipa kerran yks mies ja tiikeri ja sitten se tiikeri hyökkäs sen tiikerin kimppuun ja sitten se mies kuoli. Ja sitten tuli leijonan metsästäjät ja ne ampui kaikki leijonat ja tiikerit ja sitten niitä ei enää ollut. Poika, 5 vuotta

Kun luimme Mustikat -ryhmän omat sadut, lapset nauroivat paljon. Jotkut lapsista vaivautuivat kuullessaan oman satunsa. He painoivat päänsä alas eivätkä malttaneet istua paikallaan. Tästä käytöksestä huolimatta nämäkin lapset saivat pitäneensä satujen kuulemisesta ja satuhetkestä. Lopuksi kerroimme, että heidän kertomansa sadut lähetetään Swazimaahan. Swazimaassa lapset saavat kuulla Mustikat -ryhmän kertomia satuja Satusilta -hankkeen toiminnan jatkuessa. Satusillan idea konkretisoituu lapsille, kun he saavat terveisiä Swazimaasta.

Satujen vaihdon jälkeen keskustelimme Mustikat -ryhmän lastentarhanopettajan kanssa toteuttamastamme Satusilta -hankkeesta. Kysyimme hänen mielipidettään hankkeesta ja tiedustelimme hänen kiinnostustaan jatkaa yhteistyötä Sadutusta Swazimaahan -projektin kanssa. Palaute oli positiivista. Mustikat -ryhmän lastentarhanopettaja kertoi olevansa tyytyväinen, että he lähtivät mukaan hankkeeseen. Hänen mielestään toteutuksemme vastasi odotuksia, koska osallistuminen rikastutti heille jo tuttua Afrikka-teemaa. Lastentarhanopettajasta oli mielenkiintoista kuulla swazimaalaisten lasten kertomia satuja. Hän odottaa

mielenkiinnolla swazimaalaisten lasten ajatuksia ja terveisiä Mustikat -ryhmän saduista. Mustikat -ryhmän lastentarhanopettaja on kiinnostunut jatkamaan yhteistyötä, mikäli toteutusajankohta sopii sen hetkisen lapsiryhmän suunnitelmiin. Yhteistyö Muksulanmäki Välskärin Mustikat -ryhmän kanssa päättyi meidän osaltamme 31. toukokuuta 2012.

6.5 Yhteistyö SOS-lapsikylän kanssa

Olimme kokouksessa Kaarinan SOS-lapsikylässä 23. maaliskuuta, jossa mukana olivat yhteyshenkilömme Outi Kivinen sekä yhteistyöorganisaation edustajat Kari Kiesiläinen ja Sari Carlsson (Liite 7). Kokouksen alussa esittelimme heille ensimmäisen, keskeneräisen version tekemästämme Satusilta -esitteestä. Sovimme, että lähetämme heille valmiin esitteen sähköpostiin. Sovimme, että kaikki yhteydenpito SOS-lapsikylän kanssa tapahtuisi Carlssonin kautta. Carlsson ehdotti, että saduttaisimme tyttöjä, jotka ovat mukana Luova toiminta -kerhossa. Sadutus ajankohdaksi sovimme SOS-lapsikylän kesäleirin, joka järjestettäisiin Vuolahden leirintäkeskuksessa 27. kesäkuuta.

SOS-lapsikylän edustajat esittivät toiveen, että kirjoittaisimme artikkelin SOS-lapsikylän Kuulumisia -lehteen Satusilta -hankkeesta. Sovimme, että yhteyshenkilömme Kivinen on yhteydessä SOS-lapsikylään koskien artikkelin tarkempaa sisältöä. Tapaamisessa sovimme, että emme perehdyttäisi työntekijöitä sadutusmenetelmään vaan saduttaisimme lapsikylän lapset itse.

SOS-lapsikylän edustajat ehdottivat, että pitäisimme Satusilta -hanke orientaation lapsille, jotka tulisimme saduttamaan leirillä. Orientaatiossa tulisimme käyttämään samaa PowerPoint -diaesitystä kuin Muksulanmäessä. Diaesityksen pohjalta kertoisimme Swazimaasta ja elämän erilaisuudesta siellä. Orientaation ajankohdaksi kaavailtiin SOS-lapsikylän avoimien ovien -päivää, toinen vaihtoehto orientaatiolle olisi leirillä ennen saduttamista. Sovimme, että Carlsson informoi meitä avoimien ovien aikataulusta, tilasta, lasten määrästä ja siitä miten paljon orientaatiolle on varattu aikaa.

Otimme yhteyttä Carlssoniin kaksi päivää ennen avoimien ovien -päivän ajankohtaa, mutta viestiimme ei vastattu. Tämä tarkoitti meille sitä, että orientaation ajankohta olisi vasta leirillä sadutusten yhteydessä, ja tästä syystä emme osallistuneet avoimien ovien -päivään. Leiriä edeltävällä viikolla saimme sähköpostia Carlssonilta. Viestissä hän pahoitteli, että aikaisempaan viestiimme ei ollut vastattu. Hän oli ollut lomalla ja pyytänyt kollegaansa ottamaan meihin yhteyttä. Työkiireiden takia kollega oli unohtanut asian. Sovimme Carlssonin kanssa, että pitäisimme orientaation SOS-lapsikylän leirillä.

SOS-lapsikylän leirille, sadutustilanteeseen oli koottu yhdeksän tyttöä Luova toiminta -kerhosta, lisäksi paikalla oli Sari Carlsson ja yksi leirin ohjaajista. Satusilta -orientaatissa esittelimme tytöille hanketta ja Swazimaata PowerPoint diaesityksellä. Diaesitys herätti keskustelua muun muassa luonnon ja lasten olosuhteiden erilaisuudesta Swazimaassa. Kerroimme tytöille, että Swazimaassa on samanlainen SOS-lapsikylä, missä asuu samanikäisiä lapsia kuin he ovat.

Esityksen jälkeen kysyimme halukkaita osallistumaan sadutukseen. Tyttöjä ujoitutti, joten tarjosimme mahdollisuuden sadutukseen pareittain tai pienessä ryhmässä. Tämä vähensi jännitystä ja kaikki halusivat tulla sadutetuiksi. Pienryhmäsadutuksen jälkeen kaksi tytöistä halusi vielä kertoa oman sadun. Saimme yhteensä kuusi satua, jotka kirjoitimme puhtaaksi ja käänsimme englanniksi. Lähetimme sadut yhdessä Muksulanmäen satujen kanssa sähköpostina opiskelijoille toimitettavaksi Swazimaahan. Lähetimme SOS-lapsikylän sadut Sari Carlssonille, joka antaa sadut eteenpäin saduttamillemme tytöille.

Opinnäytetyötilauksen mukaan tavoitteena on satusillan käynnistäminen vuoden 2012 aikana Suomessa valitussa varhaiskasvatusorganisaatiossa. Tästä syystä toimintamme pääpaino oli Muksulanmäen Välskäri päiväkodissa. Palaverissa Ruiskadulla 28. toukokuuta sovimme, että Swazimaahan lähtevät opiskelijat jatkavat yhteistyötä Kaarinan SOS-lapsikylän kanssa ja järjestävät samantyyppisen satujen vaihdon kuin me järjestimme Muksulanmäessä. Satujen vaihto SOS-lapsikylässä tulee tapahtumaan keväällä 2013, kun Swazimaahan lähteneet opiskelijat ovat palanneet Suomeen.

6.6 Tiedonvälitys tuleville jatkajille

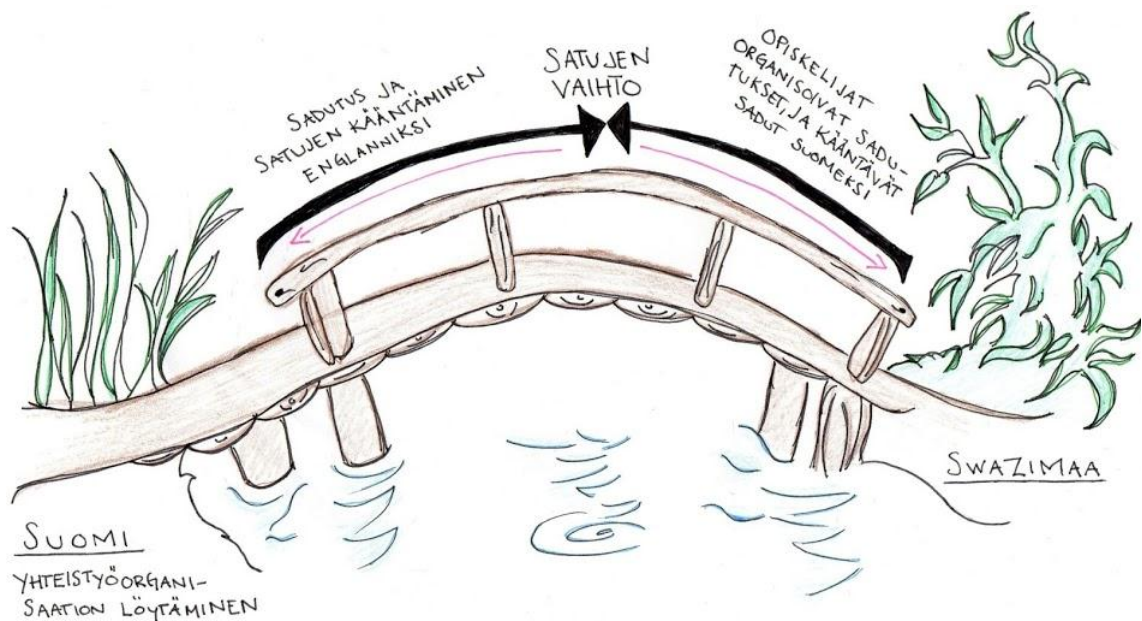
Tapasimme Ruiskadulla 28. elokuuta yhdessä Kivisen ja kahden opiskelijan kanssa, jotka olivat lähdössä Swazimaahan harjoitteluvaihtoon (Liite 9). Tapaamisessa käytiin läpi, missä vaiheessa hankkeen toteutus on, mitä olemme saaneet aikaan, ja mikä on Swazimaahan lähtevien opiskelijoiden rooli tästä eteenpäin. Tapaamisessa sovittiin, että me teemme sähköisen version satuvihkoista (Liite 12). Sähköisiin versioihin satuvihkoista laitoimme englanniksi käännetyt sadut kuvitettuina ja lähetimme ne sähköpostin liitteenä Swazimaahan lähteville opiskelijoille. Tapaamisessa keskustelimme mahdollisista sadutuspaikoista Swazimaassa. Paikkojen tulisi olla varhaiskasvatusorganisaatioita tai jokin muu lasten kanssa toimiva taho. Paikallisten työntekijöiden on osattava englantia hyvin, jotta yhteistyö on mahdollista toteuttaa. Ehdotimme SOS-Children's Village Mbabanen toimipistettä ja lasten iltapäiväkerho SACROa, koska meillä on omakohtaista kokemusta kyseisistä paikoista.

Kokemuksiemme mukaan SOS-Children's Village Mbabanen ja SACROn työntekijät osaavat sujuvaa englantia, ovat yhteistyöhaluisia ja motivoituneita lapsilähtöiseen työskentelyyn. Mbabanen SOS-lapsikylässä työntekijät ovat tottuneet työharjoittelijoihin ja erilaisiin projekteihin. SACROn työntekijät ovat motivoituneita lapsilähtöisyyteen ja ovat kiinnostuneita oppimaan uusia menetelmiä lasten osallistamisen lisäämiseksi. Heillä on kokemusta yhteistyöstä erilaisten tahojen kanssa, kuten paikallinen kansainvälinen lukio ja Red Cross (Punainen Risti). Kivinen oli samaa mieltä, että ehdottamamme paikat olisivat sopivia sadutuskohteita. Sovimme Swazimaahan lähtevien opiskelijoiden kanssa, että Suomeen palattuaan he menisivät Muksulanmäki Välskäriin ja Kaarinan SOS-lapsikylään. Heidän tehtävänä on kertoa Swazi-terveiset ryhmien lapsille ja järjestää samanhenkinen satujen vaihto kuin se jonka toteutimme Muksulanmäki Välskärissä 31. toukokuuta. Keskustelimme myös mahdollisuudesta, että Sadutusta Swazimaahan -projekti jatkaisi yhteistyötä Muksulanmäki Välskärin kanssa, jolloin sadutuksia voitaisiin kerätä esimerkiksi Vapaa valinnaiset -kurssin muodossa, sosionomiopiskelijoiden (AMK) toimesta.

7 TUOTOS

7.1 Satusillan kaava

Satusilta rakentuu vaihe vaiheelta, kuten kuvassa 7 (Liite 5) näkyy. Ensimmäinen vaihe on yhteistyövarhaiskasvatusorganisaation löytäminen. Yhteystenhi-
lömme korosti, että valitulla varhaiskasvatusorganisaatiolla tulee olla kokemusta saduttamisesta, sillä hankkeessa ei ole varattu rahaa suomalaisten organisaati-
oiden työntekijöiden sadutuskoulutukseen. Varhaiskasvatusorganisaatiolla tulisi olla myös kokemusta projektitoiminnasta, sillä he tulevat olemaan osa Sadutus-
ta Swazimaahan -projektia, yhteistyöorganisaation muodossa.

Kuva 7. Satusilta -kaava.

Satusillan toinen vaihe on satujen kerääminen. Jos mahdollista, yhteistyöorga-
nisaation henkilökunta tekee sadutukset. Hankkeen organisoija huolehtii siitä,
että sadut kerätään ja toimitetaan eteenpäin. Koska olimme työharjoittelijoina
Muksulanmäessä, meillä oli aikaa saduttaa lapset, ja näin ollen henkilökunnan

ei tarvinnut irrottautua lapsiryhmästä, eikä heidän tarvinnut poiketa jo ennalta tehdyistä suunnitelmista. Kun sadutukset on tehty, ne kirjoitetaan puhtaaksi ja käännetään englanniksi. Tämä ei kuulu enää yhteistyöorganisaation toimenkuvaan, vaan toteutumisesta vastaa hankkeen organisoija.

Hankkeen organisoija huolehtii, että maiden välinen satujen vaihto toteutuu, esimerkiksi vaihtoon lähtevien opiskelijoiden toimesta. Itse saimme sadut Laaksoilta, joka lähetti sadut skannattuina sähköpostiimme. Lähetimme sähköisen version kootuista saduista syksyllä Swazimaahan vaihtoon lähteville opiskelijoille.

Lopuksi hankkeen organisoijan tulee huolehtia, että Swazimaasta tulevat sadut käännetään suomeksi ja toimitetaan yhteistyöorganisaatiolle. Laakso antoi meille Swazimaasta kerättyjä satuja, joista teimme Satuvihkot. Toimitimme sadut henkilökohtaisesti Muksulanmäkeen, jossa myös luimme ja keskustelimme saduista yhdessä lasten kanssa.

Satusilta -hanke päättyy meidän osaltamme opinnäytetyömme valmistumisen myötä, mutta hanke jatkuu uusien toimijoiden kautta. Tuotoksemme satusillan kaava on tuotettu Sadutusta Swazimaahan -projektin käyttöön. Jatkossa satusillan kaava tulee vakiintumaan yhdeksi Sadutusta Swazimaahan -projektin menettelmäksi.

7.2 Satuvihkot

Toinen kehittämistyöstämme syntynyt tuotos oli Satuvihkot. Teimme kaksi erillistä Satuvihkoa 30. toukokuuta. Toiseen tuotokseen kokosimme yhteistyöpäiväkotini Muksulanmäki Välskärin Mustikat -ryhmässä tehdyt sadutukset. Toiseen vihkoon tuli Swazimaasta saamamme sadut, jotka olimme suomentaneet. Kuviimme molemmat vihkot satuihin sopivilla Windows ClipArt kuvilla.

Saimme idean kerätä sadut vihkoiksi harjoittelumme aikana. Yksi Muksulanmäen työntekijöistä kertoi, että he ovat keränneet sadutukset yksiin kansiin, joista lapsille jää konkreettinen muisto. Innostuimme ideasta, ja halusimme, että ra-

kentuneesta Satusillasta jää pysyvä muisto Muksulanmäkeen. Suunnittelimme Satuvihkot lapsia ajatellen. Kun sadut löytyvät yhdestä ja samasta paikasta, lasten on helppo palata niihin. Kuvitimme sadut niihin sopivilla kuvilla, jotka jo itsessään kertovat saduista. Näin lasten on helppo muistella satuja niihin liitettävien kuvien avulla, jos he eivät vielä osaa lukea.

Kuva 8. Satuvihkojen sadut kuvitettuina.

Kokosimme yhteen Muksulanmäessä saduttamamme sadut sähköiseen muotoon, jotta niitä olisi helppo käsitellä. Emme halunneet tuottaa pelkkää yhteen koottua monistenippua. Teimme vihkot lapsiystävällisiksi eli halusimme, että satujen fontti, kuvat ja kuvien asettelu miellyttää myös lapsia. Satuvihkojen materiaalin tuli olla lapsen käteen ja käsittelyyn sopivaa, eli ei ohutta paperia, joka saattaa revetä helposti ja tuottaa paperiviiltoja. Tämän vuoksi päädyimme käyttämään värillistä kartonkia niin sivuina kuin kansinakin.

Kirjoitettuumme sadut sähköiseen muotoon, aloimme suunnitella vihkojen ulkoasun muotoilua ja taittoa. Aluksi pohdimme, miten sadut ja kuvat yhdistettyinä ja sivulle sijoitettuna toimisivat parhaiten. Halusimme, että tulostuksen jälkeen sadut olisi suoraan nidottavassa muodossa. Materiaalivalintamme eli kartonki toi haastetta tulostamiseen, emmekä halunneet käyttää maksullisia painoyritysten palveluita. Päätimme tehdä kaiken itse käsin eli tulostaa sadut perinteisesti valkoiselle A4-paperille. Tällä tavoin työskentely antoi enemmän mahdollisuuksia ulkoasun työstämiseen leikkaa-liimaa -tekniikalla.

Kuva 9. Satuvihkot.

Korostaaksemme vihkojen yksilöllisyyttä ja ainutlaatuisuutta, valitsimme Suomi-vihkoon sinisen teeman ja Swazi-vihkoon oranssin teeman. Kummankin vihkon kanteen liimasimme kumpaakin maata kuvaavan eläimen kuvan. Swazi-vihkon kanteen valitsimme itse kuvaavamme sarvikuonon ja Suomi-vihkon kanteen valitsimme Windowsin ClipArtista jäniksen ja karhun kuvat. Lisäksi koristelimme vihkot teemoihin sopivin tarroin ja kirjoitimme saate- ja loppusanat. Esimerkkiotteet ovat Swazi-vihkosta.

Kerro satu, sellainen kuin itse haluat. Kirjaan sen juuri niin kuin sen minulle kerrot. Lopuksi luen tarinasi, ja voit muuttaa tai korjata sitä, mikäli haluat.

Tähän vihkoseen on koottu tarinoita, joita swazimaalaiset lapset ovat kertoneet. Satusillan periaatteen sadut on lähetetty Suomeen tervehdykseksi lapsille kerto-
maan elämästä Swazimaassa ja vastavuoroisesti Suomesta lähetetään lasten
kertomuksia Swazimaahan. Miellyttäviä lukuhetkiä kiehtovien satujen parissa!
Kiitos yhteistyöstä ja mukavista hetkistä Muksulanmäessä! Terveisin Sini & Mi-
kaela

8 OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTI

8.1 Satusilta -hankkeen tarpeen arviointi ja hyöty Suomessa

Satusilta -hankkeen tarve oli työelämälähtöinen, sillä saimme opinnäytetyötilauksemme toimeksiantona Sadutusta Swazimaahan -projektilta. Satusilta on Sadutusta Swazimaahan -projektin osahanke, ja sille tarvittiin käynnistäjät. Käynnistimme ensimmäisen satusillan Sadutusta Swazimaahan -projektin sisällä, ja se toimii esimerkkinä Satusilta -hankkeen jatkajille. Opinnäytetyömme toimii esimerkkinä siitä, miten kannattaa toimia ja mitä kannattaa tehdä toisin. Tekemämme satusilta -kaavan pohjalta esimerkiksi sosiaalialan toimijoiden on helppoa aloittaa uuden satusillan käynnistäminen, sillä tästä opinnäytetyöstä löytyy vaihe vaiheelta, mitä tulee ottaa huomioon satusillan eri vaiheissa.

Koemme, että hankkeen tuomat hyödyt sosiaalialalle näkyvät kansainvälisyyskasvatuksen tukemisena päiväkodissa. Tähän sisältyy myös lasten osallistaminen sadutusmenetelmän avulla ja kulttuurien vaihto. Alussa pohdimme hyötyjen tasapainoa Suomen ja Swazimaan välillä, mitä suomalaiset lapset saavat hankkeesta? Sadutusta Swazimaahan -projektin pääpaino on Swazimaassa, jonne myös koko budjetti on varattu. Suomessa toiminta on hyvin paikallista, sillä toiminta tapahtuu vain yhdessä päiväkodissa ja SOS-lapsikyläsäätiön Kaarinan toimipisteessä. Suomalaisten lasten ja varhaiskasvatusorganisaation saama hyöty näkyy käytännössä Satusilta -hankkeen myötä kun kansainvälisyyskasvatuksen idea toteutuu.

Koemme, että kulttuurin vaihdoksi ei riitä pelkkä satujen vaihto toimipisteiden välillä. Satujen vaihdon yhteydessä lapsille on kerrottava myös, mistä sadut tulevat, millaisessa ympäristössä ja olosuhteissa lapset siellä elävät. Lapsille on annettava tilaa ihmettelylle ja on varattava aikaa keskustelulle lasten kanssa satujen vaihdosta ja kirjeenvaihtomaan erilaisuuden herättämistä kysymyksistä.

8.2 Oman toiminnan arviointi ja saatu palaute

Tietoperusta

Alussa meillä oli vaikeuksia ymmärtää, miten toiminnallinen opinnäytetyö rakentuu. Yritimme väkisin tehdä tästä tutkimusta, sillä emme ymmärtäneet, mikä oli meidän teoreettinen viitekehysemme ja mistä tietoperustamme tulisi koostua. Kopioimme muun muassa kvalitatiivisen tutkimuksen tekoon tarkoitettuja oppaita. Emme hahmottaneet, missä on opinnäytetyömme pääpaino, olimme hyvin keskittyneitä pelkkään sadutukseen ja kuvittelimme sen olevan tietoperustan keskipiste. Ennen suunnitteluseminaaria varasimme ajan ohjaavalta opettajaltamme. Ohjauksikäynnillä saimme palautetta tekemästämme opinnäytetyösuunnitelmasta. Tapaamisen aikana selvisi, mikä on opinnäytetyömme tietoperustan pääpaino, ja että emme ole tekemässä tutkimusta vaan kehittämistyötä.

Kun löysimme oikean suunnan tietoperustan toteuttamiselle, onnistuimme mielestämme kokoamaan riittävän ja selkeän tietoperustan. Mielestämme tietoperusta tukee opinnäytetyömme toteutusta kattavasti. Tietoperustassa esittelemme, miksi satusilta -menetelmän käyttö on kannattavaa ja miksi sitä tulee jatkaa. Lasten osallistaminen, saduttaminen ja kansainvälisyyskasvatus edistävät lasten hyvinvointia Suomessa ja maailmalla.

Oma toiminta

Koimme opinnäytetyön aiheen tärkeäksi, joten halusimme tehdä muutakin kuin teknisesti hyvän suorituksen. Halusimme lisätä hankkeen toteutukseen oman kädenjälkeä ja hyödyntää kokemuksiamme Swazimaasta. Tämä näkyi erityisesti satujen vaihtohetkessä ja siinä, miten toteutimme Satuvihkot. Toimeksiannossa puhuttiin satujen vaihdosta toimipisteiden välillä, mutta oli meidän ideamme tehdä satujen vaihtohetkestä Swazi-henkinen. Meistä oli mukavaa päästä muistelemaan omia Swazi-kokemuksiamme ja kertomaan Swazimaasta lapsille.

Otimme yhteyttä päiväkoteihin sähköpostitse ja jäimme odottamaan vastauksia liian pitkäksi ajaksi. Meidän olisi heti pitänyt aloittaa yhteydenotot soittamalla, sillä näin olisimme saaneet vastauksia välittömästi ja säästäneet aikaa. Kuvitte-

limme, että yhteistyöpäiväkodin löytäminen olisi helpompaa ja että halukkaita olisi enemmän. Tämä osoittautui harhaluuloksi ja halukkaita päiväkoteja oli vain yksi.

Mielestämme oli yllättävää huomata, miten ennakkoluuloisesti tarjoukseemme yhteistyöstä suhtauduttiin. Useat päiväkodit vetosivat kiireeseen ja siihen, että toimintakausi oli kesken. Tämän vuoksi heidän oli mahdotonta joustaa jo suunnitellusta aikataulusta. Aloimme jo huolestua, että emme löytäisi halukasta päiväkotia, sillä olimme jo saaneet niin monta kieltävää vastausta. Kun yhteistyöpäiväkoti viimein löytyi, olimme innoissamme, sillä Afrikka ja sen maihin tutustuminen oli ollut heillä teemana keväällä muutenkin. Olimme myös tyytyväisiä, että pääsimme etenemään opinnäytetyömme kanssa.

Opinnäytetyömme alkuperäinen toimeksianto oli vain organisoida sadutusten toteutuminen ja niiden aikataulu, mutta tutustumiskäynnillä Muksulanmäessä suunnitelmat muuttuivat. Mustikat -ryhmän aikuiset olivat ymmärtäneet, että myös toteuttaisimme sadutukset, mikä tuli ilmi tutustumiskäyntimme lopussa. Emme lähteneet korjaamaan väärinkäsitystä tässä kohtaa, sillä olimme itsekin miettineet tätä vaihtoehtoa. Varmistimme vielä Kiviseltä, että tällainen järjestely käy. Näin päädyimme myös saduttajiksi, mikä oli mielestämme tarpeellinen lisä opinnäytetyömme toteutukseen. Meistä tuntui, että ilman sadutusten toteuttamista toimeksiantomme olisi jäänyt suppeaksi.

Palaute

Saimme palautetta toiminnastamme ja toteutuksesta yhteistyötoimijoilta Outi Kiviseltä, Tiina Laaksolta ja Mustikat -ryhmän lastentarhanopettaja Outi Wahlroosilta sekä SOS-lapsikylän edustaja Sari Carlssonilta. Kysyimme palautetta Kiviseltä ja Laaksolta sähköpostitse (Liite 11) ja Wahlroosilta teemahaastattelun muodossa (Liite 10). Saimme Carlssonilta suullista palautetta heti sadutusten jälkeen SOS-lapsikylän leirillä. Kaikki saamamme palaute on ollut positiivista. Kaikki yhteistyötahot ovat olleet tyytyväisiä toimintaamme ja lopputulokseen. Saimme kiitosta hyvästä tiedonkulusta, aikataulussa pysymisestä, omaaloitteisuudesta ja aktiivisuudesta. Erityisesti saimme kiitosta tekemistämme

Satuvihkoista ja niiden ulkoasusta. Myös toteuttamamme satujen vaihtohetki toi hyvää mieltä sekä aikuisille että lapsille.

Afrikka-tamineet loivat tunnelmaa!

8.3 Opinnäytetyön tavoitteiden saavuttaminen ja tuotoksen arviointi

Tärkein tavoitteemme oli Satusilta -hankkeen käynnistäminen. Vaikka meillä oli alussa vaikeuksia löytää yhteistyöpäiväkoti, Satusillan käynnistyminen onnistui odotusten mukaisesti. Muita tavoitteitamme oli kerätä riittävä määrä satuja eli noin kaksikymmentä satua, satujen kääntäminen ja satujen yhteen kokoaminen. Nämä tavoitteet täyttyivät yhteistyössä päiväkodin ja SOS-lapsikylän kanssa.

Käyttämämme menetelmät toimivat toteutuksessa hyvin ja ne veivät työtämme eteenpäin. Kokouksissa meillä oli mahdollisuus jakaa tietoa yhteistyötahojen esimerkiksi Kivisen kanssa ja päivitimme kokouksissa tietoja työmme etenemisestä. Seinätekniikka auttoi meitä hahmottamaan prosessin kulkua alusta loppuun.

Koska kehittämistehtävämme toteutuivat, niiden pohjalta syntyivät tuotokset satusillan kaava ja Satuvihot. Satusillan kaavan arviointi on tässä vaiheessa vaikeaa, sillä tulokset kaavan toimivuudesta selviävät vasta myöhemmin kun seuraavaa satusilltaa käynnistetään. Koemme kuitenkin, että onnistuimme luomaan kaavan, joka on tarpeeksi selkeä, mutta yksityiskohtainen. Näin ollen sitä voidaan hyödyntää jatkossa. Satusillan kaavan esittely on selkeytetty kuvalla. Kuvaa tukee teksti, jossa esittelemme miten kaava etenee vaihe vaiheelta. Olemme tyytyväisiä siihen millaiseksi tuotos muodostui.

Olimme hyvin tyytyväisiä Satuvihkojen lopputulokseen. Vihkojen ulkoasu oli lapsiystävällinen ja miellytti myös meitä tekijöinä. Olimme tyytyväisiä, että teimme konkreettisen muiston Mustikat -ryhmän lapsille yhteistyöstä. Voimme ylpeinä esitellä vihkoja omana aikaansaannoksenamme. Mietimme jälkeenpäin, että lapset olisivat voineet kuvittaa sadut myös itse. Tämä voisi olla yksi kehitysidean Satusillan jatkoa ajatellen.

8.4 Ammatillinen kasvu ja eettinen pohdinta

Yhteistyömme on sujunut hyvin ja erilaiset toimintatapamme ovat täydentäneet toisiaan. Alussa tämä erialisuus tuotti ongelmia, koska erilaiset käsitykset ajasta ja sen käytöstä aiheutti kummallekin osapuolelle turhaa huolta. Näistä haasteista selvisimme avoimesti keskustelemalla ja sopimalla yhteiset pelisäännöt. Parin kanssa työskenneltäessä etuja ovat vertaistuki ja se, että työt voitiin jakaa taakan keventämiseksi. Töiden etenemisen ja aikataulussa pysymisen kannalta oli hyvä, kun molemmat pitivät huolta, että sovitut asiat tulevat tehdyksi. Vertaistuki ja parilta saatu kannustus oli tärkeää, varsinkin silloin, kun motivaatio oli itsellä alhainen.

Prosessin aikana olemme kehittyneet ammatillisesti. Olemme oppineet ajankäytön hallintaa ja suunnittelun tärkeyden. Alussa aikataulumme oli suuntaa antava eikä kovin yksityiskohtainen. Tämä johti siihen, että emme pysyneet opinnäytetyöseminaarien aikataulussa. Vasta kun teimme päiväkohtaiset aikataulusuunnitelmat, pysyimme hyvin suunnitelmissa ja olimme tuotteliaampia. Prosessin aikana tietoperustaa kerätessämme olemme tutustuneet kehittämistyön teoriaan ja -työkaluihin. Teoriaan tutustumisen ja kehittämistoiminnan myötä olemme oppineet paljon kehittämistyöstä.

Opinnäytetyöraporttia kirjoittaessamme olemme oppineet kriittiseen kirjoittamiseen - kaikki väittämät tulee perustella. Opimme kyseenalaistamaan tuottamaamme tekstiä ja etsimään teoreettista pohjaa perusteluillemme. Saamamme palaute ohjaustapaamisissa ja seminaareissa ovat kehittäneet ajatteluamme tähän suuntaan. Prosessin edetessä johdonmukaisuutemme kirjoittajina on kehittynyt.

Luettuamme Swazimaasta saamiamme satuja, mietimme miten satusillan periaate toteutuisi ilman, että järkyttäisimme suomalaisia lapsia. Monet sadut kuvasivat lasten väkivaltaista arkea. Olimme tietoisia siitä, että Swazimaassa lapset kokevat kaltoin kohtelua, eivätkä lastenoikeudet aina toteudu. Tämä olisi ollut osa kansainvälisyyskasvatuksen kulttuurien vaihtoa, mutta tulimme siihen tulokseen, että emme voisi lukea näitä satuja Mustikat -ryhmän lapsille. Pohdimme

tätä ristiriitaa pitkään ennen päätöksen tekemistä. Kysyimme vielä Kiviseltä miten meidän kannattaa menetellä ja hän oli kanssamme samaa mieltä siitä, että voisimme valita vähemmän raakoja satuja Mustikat -ryhmässä luettavaksi. Laadimme lupa-anomuksen Mustikat -ryhmän lasten huoltajille, jotta voisimme käyttää valokuvia lapsista ja lasten satuja julkisesti, kuten opinnäytetyössämme.

Pohdimme prosessin edetessä sitä, miten varmistetaan, että satukirjeenvaihto on vastavuoroista. Kuka huolehtii Swazimaassa siitä, että sadutetut lapset ovat paikalla, kun satujen vaihto tapahtuu, ja että sadun kertoneet lapset kuulevat terveisiä Suomesta. Kenen vastuulla on kulttuurien vaihto ja Suomesta kertominen lapsille? Oman kokemuksemme pohjalta tiedämme, että lapset käyvät koulussa ja päiväkodissa epäsäännöllisesti, ei voida olla varmoja, ketkä lapsista ovat paikalla milloinkin. Kielimuurin takia suomalaiset opiskelijat eivät voi toteuttaa satujen vaihtoa pienten lasten kanssa, ainakaan ilman tulkkia.

8.5 Tulevaisuus

Viimeisessä tapaamisessa 28. elokuuta Kivisen ja kahden Swazimaahan lähtevän sosionomiopiskelijan kanssa keskustelimme Satusilta -hankkeen jatkosta. Pohdimme muun muassa yhteistyöpäiväkoti Muksulanmäki Välskärin roolia tulevaisuudessa. Mielestämme olisi sääli olla hyödyntämättä innokasta ja osaaavaa yhteistyöpäiväkotia. Kivisen ehdotus sadutusten jatkumisesta Vava -kurssin muodossa sai meidät pohtimaan, olisiko tämä paras vaihtoehto Satusillan jatkuvuuden kannalta. Meidän mielestämme olisi tärkeää, että opiskelijoilla, jotka jatkavat satusiltaa ja sadutuksia, olisi tietoa ja omakohtaista kokemusta Swazimaasta.

Pohdimme, että jos sadutukset ja satukirjeenvaihdon Suomessa toteuttaa opiskelija, jolla ei ole kokemusta Swazimaasta, vaikuttaako tämä toteutuksen lopputulokseen esimerkiksi satujen vaihtohetkessä. Pohdimme myös, olisiko Swazimaan vaihto -kokemus yksi kurssille valikoitumiskriteeri. Jos Vava -kurssi on rakennettu niin, että opiskelijat toteuttavat vain sadutukset, kenen tehtävänä on hoitaa satujen vaihtohetki ja huolehtia, että kansainvälisyyskasvatus ja kulttuu-

rien vaihto toteutuvat? Mielestämme lapsilähtöisyyttä ajatellen olisi tärkeää, että saduttajat ja satujen vaihdon toteuttajat olisivat samat henkilöt, jotta lapset yhdistävät tämän kokonaisuudeksi.

Näillä näkymin yhteistyöpäiväkotina jatkaa Muksulanmäki Välskäri, mutta mitään sitovia sopimuksia ei ole tehty. Päiväkodissa ei osattu vielä sanoa, sopiiko yhteistyö tämänhetkisen ryhmän suunnitelmiin. Pohdimme, kenen tehtävänä on löytää uusi yhteistyöpäiväkoti, jos yhteistyö Muksulanmäen kanssa ei enää toteudu. Tämä herätti myös kysymyksen siitä, kuka huolehtii kokonaisuuden hallitsemisesta?

Kehittämistyön edetessä alkuperäiset suunnitelmat muuttuivat. Ennalta sovittujen suunnitelmien mukaan meidän ei pitänyt hoitaa satujen käännöstyötä, mutta kesken prosessin saimme tämän lisätehtäväksemme. Suunnitelmien muutos ei tuottanut meille vaikeuksia ja se oli meille mieluisa lisäys. Tämä kuitenkin herätti meissä epävarmuutta, tulisiko jokin muu asia vielä muuttumaan. Pohdimme, että jos alussa olisimme laatineet tehtäväkohtaiset sopimukset ja kirjallisen roolijaon, tällaiselta tilanteelta olisi voitu välttyä.

Prosessin aikana meille tuli mieleen hankkeen kehittämis ehdotuksia. Satusilta-toimintaa voitaisiin laajentaa varhaiskasvatuksen ulkopuolelle, esimerkiksi nuoret ja vanhukset voitaisiin sisällyttää toimintaan. Swazimaan lisäksi satukirjeenvaihtoa voitaisiin toteuttaa muidenkin maiden kanssa, esimerkiksi sellaisiin maihin, joissa sadutusmenetelmä on jo tuttu. Näin kulttuurienvaihtoa voitaisiin rikastuttaa satusilta -menetelmää käyttäen, eikä tarvittaisi rahoitusta koulutusten järjestämiseen.

LÄHTEET

- Ahlström, S.; Karvonen, S. & Lammi-Taskula, J. 2009. Lapsiperheiden hyvinvointi 2009. Helsinki : Terveiden ja hyvinvoinnin laitos.
- Anttila, P. 2001. Se on projekti – vai onko, kulttuurialan tuotanto- ja palveluprojektien hallinta. Hamina: AKATIIMI.
- Bettelheim, B. 1975. Satujen lumous. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö.
- Dumbrais, S. 2010. The Narrative Tree of Education. Helsinki: SiDu Consulting.
- Dyer, K. 1998. Sadut antavat tukipuita elämään. Turun Sanomat 9.9.1998.
- Forsberg, H.; Ritala-Koskinen, A. & Törrönen, M. 2006. Lapset ja sosiaalityö, kohtaamisia, menetelmiä ja tiedon uudelleen arviointia. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Heikkinen, H.; Rovio, E & Syrjälä, L. 2006. Toiminnasta tietoon: Toimintatutkimuksen menetelmät ja lähestymistavat. Helsinki: Kansanvalistusseura.
- Heinämäki, L. 2000. Varhais-erityiskasvatus lapsen arjessa. Helsinki: Tammi.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. 2011. Helsinki: Gaudeamus helsinki university press, Oy yliopistokustannus, HYY yhtymä, 2011.
- Hujala, E & Turja, L (toim.). 2011. Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Ihanus, J. 2002. Koskettavat tarinat. Johdantoa kirjallisuusterapiaan. Helsinki: BTJ Kirjastopalvelu.
- Kaasila, R.; Rajala, R. & Nurmi, K.(toim). 2008. Narratiivikirja. Menetelmiä ja esimerkkejä. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus.
- Karlsson, L. (toim.); Levamo, T-M. (toim). & Siukkonen, S. (toim.). 2007. Sinun, Minun, Meidän Mango. Sadutusta yli kulttuurirajojen. Kokemuksia sadutuksesta kehitysyhteistyössä ja kansainvälisyyskasvatuksessa. Painos 2. Helsinki: Taksvärkki ry.
- Karlsson, L. 2006. Lapset kertovat...Työpapereita. 9/2006. Helsinki: Stakesin monistamo.
- Karlsson, L. 2005. Sadutus. Avain osallistavaan toimintakulttuuriin. 2. korjattu ja täydennetty painos. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Karlsson, L. 1999. Saduttamalla lasten kulttuuriin. Verkostotyön tuloksia Kuperkeikkakyydissä. Jyväskylä: Gummerrus Kirjapaino Oy.
- Kettunen, S. 2009. Onnistu projektissa. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Klapuri, J.; Löf, T. & Mikkola, K. 2006. Elämä tarinaksi. Helsinki: Opetushallitus.
- Kotka, R. 2011. Tarinat tunteiden tulkkina. Toiminnallisia ideoita satujen ja draaman maailmaan. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Lapset kertovat. 2003. Satusilta – Prdi chirok Kirkukissa. Viitattu 10.7.2012. http://www.edu.helsinki.fi/lapsetkertovat/hankkeet/Prdi_chirok.htm
- Lind, O. 2001. Näin tehdään onnistunut projekti. Heinola: Ruottukka Oy.

Lindqvist, M. 2005. Sosiodraama matkana yhteisön kollektiiviseen alitajuntaan. Kirjassa Janhunen, T. & Sura, S.(toim.) Miten käytän toiminnallisia menetelmiä? Tampere: Resurssi.

Lonka, K. 2006. Oppiminen uutta luovana luonnonvarana. *Psykologia* 3/2006.

Muksulanmäki Välskäre 2012. Viitattu 3.11.2012.
http://www.muksulanmaki.fi/valskari_ryhmat.htm

Myllymäki, T. (toim.) 2004. Pallo haltuun. Kansainvälisyyskasvatus Suomessa. Helsinki: Kehitysyhteistyön palvelukeskus.

Mäkelä, P. & Stenlund, H. 1995. Projektijohtaminen – toiminnanohjaus verkostotaloudessa. Helsinki: Hakapaino Oy.

Nurmilaakso, M. & Välimäki, A. (toim.). 2011. Lapsi ja kieli, kielellinen kehittyminen varhaiskasvatuksessa. Helsinki: Terveysten ja hyvinvoinnin laitos.

Ojanen, S.; Lappalainen, I. & Kurenniemi. 1980. Sadun avara maailma, Sadut varhaiskasvatuksen tukena. Helsinki: Otava.

Pentti, R. 2003. Olipa kerran... *Opettaja* 1-2/2003.

Rantanen, T. & Toikko, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. 3. korjattu painos. Tampere: Yliopistopaino.

Reinilä, E. 2010. Kirjoituksia itselle. Terapeuttinen päiväkirjaprosessi. Helsinki: Kirja kerrallaan.

Riihelä, M. (red.). 2003. *Barnens Sagobroar I Norden*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Ruuska, K. 2008. Pidä projekti hallinnassa. Helsinki: Talentum.

Sadutusta Swazimaahan -projekti. 2011. Storycrafting bridge -plan. Turku. Turun ammattikorkeakoulu.

Salonen, K. 2012. Tutkiva käytäntöjen kehittäminen. Luento Turun ammattikorkeakoulussa 27.1.2012.

Sos-lapsikylä 2012. Viitattu 3.11.2012. <http://www.sos-lapsikyla.fi/tietoa-sos-lapsikylasta/Pages/default.aspx>

Sosiaaliportti 2012. Taidelähtöiset menetelmät. Viitattu 10.07.2012. http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelukasikirja/tyovalineet/tyomenetelmat/taidelahtoiset_menetelmat.

Suomen perustuslaki. 1999. L 11.6.1999/731.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos 2012. Mitä osallisuus on? Viitattu 10.07.2012. <http://www.thl.fi/fi-FI/web/kasvunkumppanit-fi/tyon/periaatteet/osallisuus>.

Turun ammattikorkeakoulu 2012. Viitattu 3.11.2012. <http://www.turkuamk.fi/public/default.aspx?nodeid=7569&culture=fi-FI&contentlan=1>

Ulkoasiainministeriö 2012. Viitattu 6.11.2012. <http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentId=229200&nodeId=34716&contentlan=1&culture=fi-FI>

Unicef 2010. Yleissopimus lapsen oikeuksista. Viitattu 13.10.2012. <http://www.unicef.fi> > Lapsen oikeuksien sopimus > Sopimus kokonaisuudessaan.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Gummeruksen Kirjapaino Oy.

Virkki, P. & Somermeri, A. 2002. Projektityö, kehittämisen moottori, 4.-7.painos. Helsinki: Edita prima oy.

Ylönen, H. 1995. Sadut tekevät palveluksen mielenterveydelle. Rumasta ankanpoikasesta joutseneksi. Sosiaaliturva 20/95.

Satusilta -projekti

Lupa huoltajilta

Minä, allekirjoittanut annan luvan lapselleni _____ (nimi) osallistua Satusilta –projektiin ja annan luvan, että hänen satujaan voidaan käyttää materiaalina kyseisessä projektissa.

Valokuvia lapsestani

Saa

EI saa julkaista (esimerkiksi opinnäytetyössä)

Kaikki projektin puitteissa kerätty materiaali on luottamuksellista, eikä yhtäkään yksittäistä lasta voida tunnistaa minkään materiaalin perusteella.

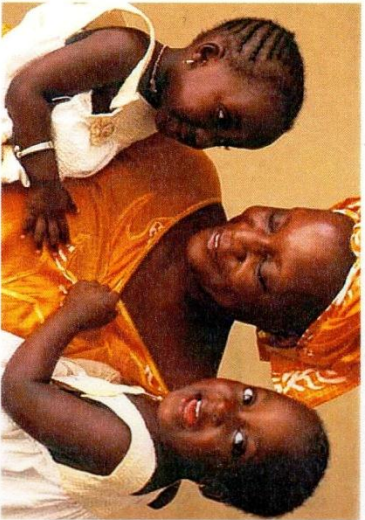
Palauta lupalappu päiväkodille **tiistaina 24.4** mennessä!

Paikka

Aika

Huoltajan allekirjoitus

”Kerro satu, sellainen kuin itse haluat.
Kirjaan sen juuri niin kuin sen minulle
kerrot. Lopuksi luen tarinasi, ja voit
muuttaa tai korjata sitä, mikäli
haluat.”

Projektikumppanit:

- Ulkoasiainministeriön kehitysryhteytyö
- Suomen SOS-lapsikyläsäätio
- SOS-children's village Mbabane
- Turun ammattikorkeakoulu sosiaalialan koulutusohjelma
- University of Swaziland Department of sociology

Yhteyshenkilöt:

Tiina Laakso

tiinalaakso@turkuamk.fi

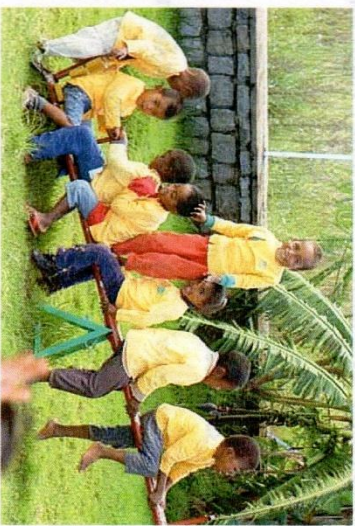
Outi Kivinen

outikivinen@turkuamk.fi

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SATUJEN SILTÄ

Satusilta

Swazimaahan

Mitä sadutus on? Sadutuksen

tarkoituksena on auttaa niin lapsia, nuoria kuin aikuisiakin muokkaamaan ajatuksiaan tarinan vuotoon. Sadutus aloitetaan sanomalla lapselle, nuorelle tai aikuiselle:

”Kerro satu, sellainen kuin itse haluat.

Kijjan sen juuri niin kuin sen minulle kerrot. Lopuksi laen tarinasi, ja voit muuttaa tai korjata sitä, mikäli haluat.”

Sadutus on avain vuorovaikutukseen, jonka avulla voi kuunnella lasta tai nuorta. Sadutettava saa päättää millaiseksi hänen tarinansa rakentuu. (Karsson, L. 2005. Sadutus – Avain osallistavaan toimintakulttuuriin.)

Päiväkodin rooli projektissa on lasten

saduttaminen. Tavoitteena on kerätä noin 20 satua, yhtä lasta saatetaan saduttaa useampaan kertaan. Turun ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijat Sini Lehto ja Mikaela Pulli huolehtivat satujen kääntämisestä englanniksi ja vaihtamisesta päiväkotikieliseksi. Välskärin ja SOS-children's village Mbabanen välillä. Näin rakentuu satusilta.

Mahdollisuutena projektiin osallistuvilla on oppia toisistaan vierasta kulttuurista ja erilaisesta elämästä toisella puolella maapalloa. Tämä on ainutkertainen tilaisuus osallistua monikulttuuriseen projektiin ja saada arvokkaita kokemuksia.

Satusilta projektin tavoitteena on

vahvistaa lasten kanssa työskentelevien varhaiskasvatussosiaalisten Swaziimaassa, saada tietoa swaziimaalaisten lasten elämästä, ajatuksista ja kokemuksista, sekä lisätä lasten osallisuutta. Kohdejoukkona ovat niin varhaiskasvatuksen ammattilaiset kuin lapsetkin, sekä Suomessa että Swaziimaassa. (Ulkoasiainministeriön [www-sivut 2012](http://www.sivut.2012).)

Terveisin sosionomiopiskelijat,
Sini Lehto & Mikaela Pulli

Hei!

Olemme kaksi sosionomi-opiskelijaa Turun ammattikorkeakoulusta. Teemme opinnäytetyötä yhteistyössä Sadutusta Swasimaahan (Storycrafting in Swaziland) järjestöhankeen kanssa.

Yhteistyötahoja ovat ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyö, Suomen SOS-lapsikyläsäätiö, SOS-children's village Mbabane, Turun ammattikorkeakoulu sosiaalialan koulutusohjelma ja University of Swaziland Department of sociology.

Tehtävänäme on löytää yksi yhteistyöpäiväkoti, jolla on kokemusta niin projektityöskentelystä kuin sadutuksestakin.

Liitteenä löydätte lisätietoa projektista, opinnäytetyöstä ja päiväkodin roolista projektissa. Hankkeessa yhdistyvät monikulttuurisuus ja lapsilähtöisen menetelmän käyttö taiteen keinoin.

Aurinkoisin terveisin,

Sini Lehto ja Mikaela Pulli

<http://www.sos-lapsikyla.fi/kummius-ja-lahjoittaminen/tue-kansainvalistatyota/lahjoittaminen/pages/swazimaa.aspx>

Sadutussilta

Opinnäytetyömme tavoitteena on Sadutussiltaprojektin käynnistäminen. Ideana on kerätä sadutuksia turkulaisesta päiväkodista ja lähettää ne SOS-lapsikylään Swasimaahan Mbabaneen. Vastavuoroisesti he lähettävät sadutuksiaan meille Turkuun ja näin rakentuu sadutussilta.

Näin projektiin osallistuvilla on mahdollisuus oppia toisiltaan eksoottisesta kulttuurista ja erilaisesta elämästä toisella puolella maapalloa. Tämä on ainutkertainen tilaisuus osallistua monikulttuuriin projektiin ja saada arvokkaita kokemuksia.

Päiväkodin tehtävänä projektissa on lasten saduttaminen, tavoitteena on kerätä noin 30 satua. Yhtä lasta voi saduttaa useampaan kertaan. Me huolehdimme satujen kääntämisestä ja vaihtamisesta toimipisteiden välillä. Päiväkodilta odotetaan sitoutumista projektiin huhti- ja toukokuun ajan.

Terveisin,

Sini Lehto
+358415284162
sini.lehto@students.turkuamk.fi

&

Mikaela Pulli +358414368942
mikaela.pulli@students.turkuamk.fi

Sent: Monday, May 28, 2012 3:36 PM

To: Sini A. Lehto; Laakso Tiina; Mikaela C. Pulli

Hei

Juttelimme Tiinan kanssa ja nyt kannattaa varmaan menetellä niin, että voitte käyttää myös olemassa olevia satuja kirjaanne. Tämä syystä, että tarvitsette kirjaa jo nyt Muksulanmäessä. Mutta ei siis jakeluun koteihin. Tällaisen esittelykirjaseen tekemisestä oli puhetta jo aikaisemminkin, mutta nyt on ollut minun ja Tiinan välillä tiedonkatkosta eli en ollut aivan mieltänyt tätä Tiinan lailla mutta tätä sattuu kun on monta toimijaa. Toivottavasti asia on nyt ok

t. Outik

-----Original Message-----

From: Sini A. Lehto

Sent: 28. toukokuuta 2012 14:48

To: Laakso Tiina; Kivinen Outi; Mikaela C. Pulli

Subject: RE: satuja

Hei,

Katselin Swazimaan päähän jaettua lupalappua, jossa sanotaan "the story told by him/her --can be used as material for the above mentioned project."

Eikö tämä kattaisi sen, että voisimme jättää kopiot swasimaan sadusta Muksulanmäkeen? Kirjanen/vihkonen jäisi Muksulanmäkeen, jokainen ei saisi omaa kopiota kirjasesta.

Jos tämä ei onnistu ja idea kirjasesta halutaan toteuttaa Annen ja Sirun avulla, se menee ensi vuoden puolelle, jolloin me olemme jo valmistuneet ja todennäköisesti muissa jutuissa mukana.

Ja jos Annen ja Sirun saduttamat sadut tulevat vasta ensi vuonna käytettäväksi tänne, niin Mukulanmäen lapset eivät kyllä yhdistä niitä enää tähän Satusilta-projektiin, vaikka se heille selitettäisiinkin.

Jos ei siis ole mahdollista että saamme käyttää satuja haluamallamme tavalla, toivomme kovasti, että Anne ja Siru pystyisi jatkamaan projektia parhaalla katsomallaan tavalla!

Terv. Sini Lehto & Mikaela Pulli

From: Laakso Tiina

Sent: Monday, May 28, 2012 2:06 PM

To: Mikaela C. Pulli; Kivinen Outi; Sini A. Lehto

Cc: Anne M. Koho; Siru T. Mamia

Subject: VS: satuja

Hei

Puhuimme tästä Outin kanssa puhelimesta tänään. Tämä vihkonen/ kirjanen on todella hieno idea ja toivoisin, että siitä päätyisi kappale/ kappaleita myös vastaavasti Swazimaahan.

Itse näen, että näitä nyt teille välittämiäni satuja ette voi kirjasesta käyttää, mutta Annen ja Sirun tehtävänä on syksyllä Swazimaassa paitsi viedä teidän keräämiä satuja Swazimaahan, myös tuoda sieltä heidän työstämiään satuja Suomeen välitettäväksi Muksulanmäkeen ja Kaarinan SOSiin. Anne ja Siru sitten ohjeistavat niiden satujen kohdalla lapsile/henkilökunnalle erikseen, miten niitä satuja käytetään. Näin kirjaan laitettaviin satuihin saadaan näkyviin myös lasten kädenjälki esim. piirustusten ym. muodossa. Kuullostaako mahdolliselta/ järkevältä?

Terv Tiina Laakso

-----Alkuperäinen viesti-----

Lähetäjä: Mikaela C. Pulli

Lähetetty: 28. toukokuuta 2012 13:47

Vastaanottaja: Kivinen Outi; Laakso Tiina; Sini A. Lehto

Aihe: VS: satuja

Hei,

Kiitos sähköisesti lähetetyistä saduista!

Onko näin, että emme saa jättää mitään satuja missään muodossa Muksulanmäkeen?

Oli puhetta, että voisimme tehdä saduista pienen vihkosen, jonka voisimme jättää päiväkodille muistoksi ja kiitoksesksi yhteistyöstä.

Terveisin,

Mikaela & Sini

Lähetäjä: Kivinen Outi

Lähetetty: 28. toukokuuta 2012 9:19

Vastaanottaja: Laakso Tiina; Sini A. Lehto; Mikaela C. Pulli

Aihe: satuja

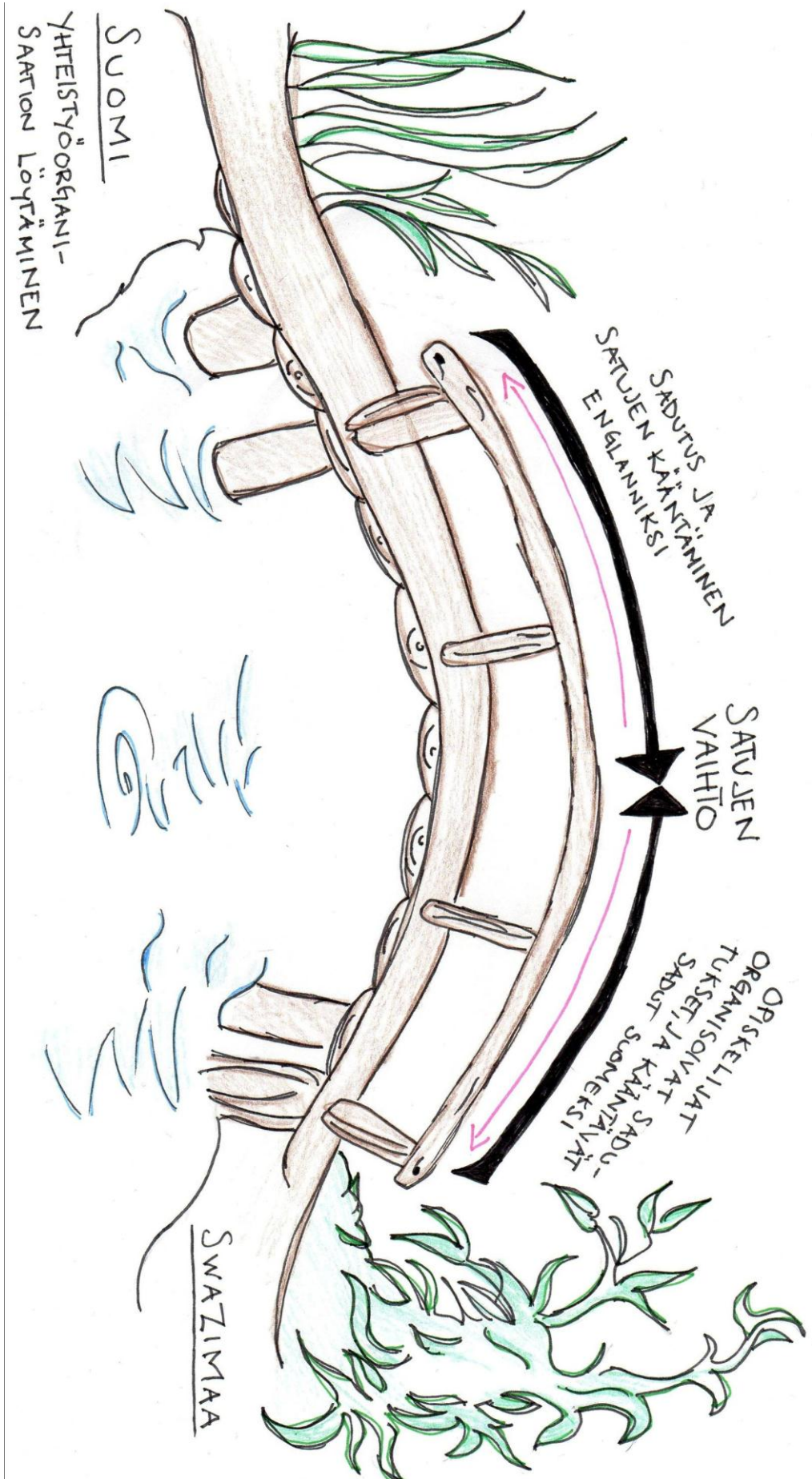
Hei Tiina

Pidimme äsken satusiltapalaverin Sinin ja Mikaelan sekä syksyllä Swasimaahan lähtevien Sirun ja Annen kanssa.

Sini ja Mikaela ovat nyt saduttaneet päiväkotia Muksulanmäessä lapsia ja tuloksena on noin 20 satua sekä lisää tulee vielä SOS:sta kesällä. He ovat menossa vielä satusilta-asioissa tämän viikon torstaina viemään swasimaalaisten lasten satuja Muksulanmäkeen sekä kertomaan Swasimaasta jne. He toivoisivat kovasti että saisivat lisää satuja tätä varten. Osa lähettämistäsi saduista oli todella lyhyitä esim. yhden lauseen mittaisia ja niistä on hiukan hankala saada irti mitään lapsille kerrottavaa. Olisiko sinun mahdollista lähettää heille skannattuna hiukan lisää suoraan heille.

Jatkamme loman jälkeen – meillä on palaveri 28.8. klo 8.30. Tule mukaan jos pääset – tapaamme tuossa mun huoneen ulkopuolella.

t. Outik

MUISTIO

Kokousaika: 15.2.2012 Viikko 7 klo: 9.30
Kokouspaikka: Turun ammattikorkeakoulu, Ruiskatu
Paikalla:
Outi Kivinen
Tiina Laakso
Sini Lehto
Mikaela Pulli

Käsiteltävät asiat:

1. SOS-lapsikylä on yksi hankkeen yhteistyökumppaneista.
2. Toinen yhteistyökumppani on valittu päiväkoti.
3. Satusilta -idean esittely SOS-lapsikylän kyläkokouksessa.
4. Mahdollisesti Suuntaavien opintojen harjoittelu SOS-lapsikylällä viikosta 15 eteenpäin.
5. Mukulax tai Sinikello mahdollisia yhteistyöpäiväkoteja.
6. Kaarinan SOS-lapsikylän tiedoittaminen hankkeesta.
7. Satusilta -hankkeen yhteyshenkilönä toimii Outi Kivinen.
8. Kivinen huolehtii satujen kääntämisestä.
9. Päätehtävämme hankkeessa on satujen organisointi, sekä satujen kerääminen.
10. Laakso selvittää, onko opiskelijoiden mahdollista päästä maksulliselle, viikonlopun kestäväälle Sadutus -kursseille.
11. Projektin suunnittelun työkalut, T&K –suunnitelma Messistä.
12. Hankkeen kehitysraha on varattu vain Swazimaahan.
13. Satusilta -hanke on ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyö.

Kokous päättyi klo: 11.00

MUISTIO

Kokousaika: 23.3.2012 Viikko 12 klo: 11.00

Kokouspaikka: SOS-lapsikylä Kaarina

Paikalla: Sari Carlsson
Kari Kiesiläinen
Outi Kivinen
Sini Lehto
Mikaela Pulli

Käsiteltävät asiat:

1. SOS-lapsikylän osallisuus opinnäytetyössämme Sadutussillassa. Päätimme yhdessä, että saduttaminen tapahtuu kesällä, leirin yhteydessä.
2. Sadutussiltaan mukaan lapsia, jotka ovat luovia ja pitävät esimerkiksi kirjoittamisesta ja muusta luovasta toiminnasta.
3. SOS-lapsikylä ei tarjoa työharjoittelupaikkaa, sillä se ei palvele lasten etua, eikä ole heidän elämäntilanteensa kannalta kannattavaa.
4. Esitimme päiväkodille tekemämme esitteen Sadutussillasta. SOS-lapsikylä haluaa saman esitteen, tiedot muokattuina. Lähetämme esitteen sähköpostin liitteenä, ja SOS-lapsikylä vie sen eteenpäin lapsille.
5. Tulemme pitämään lapsille infon Sadutussillasta 25.6.2012 ennen kesäleiriä, jossa sadutus tapahtuu. Esittelyyn mukaan kuvia Swazimaasta, jotka konkretisoivat koko ideaa.
6. 19.6.2012 SOS-lapsikylällä on avoimien ovien päivä, johon mahdollisesti osallistumme kävijöinä.
7. Sovimme, että sadutamme lapsia kesäleirillä, keskiviikkona 27.6.2012 noin klo: 10-12 aikoihin.
8. Sadutussilta projektista juttu Kuulumisia –lehteen opinnäytetyömme valmistuttua.

Kokous päättyi klo: 11.45

MUISTIO

Kokousaika: 28.5.2012 Viikko 22 klo: 8.15
Kokouspaikka: Turun ammattikorkeakoulu, Ruiskatu
Paikalla:

Outi Kivinen

Anne Koho

Sini Lehto

Siru Mamia

Mikaela Pulli

Käsiteltävät asiat:

1. Sini & Mikaela päivittää opinnäytetyön etenemisen.
2. Minne Muksulanmäen sadut viedään? SOS-lapsikylä, SACRO? Satuja viedään sinne, missä sadutus on tuttua ja mistä satuja on tullutkin.
3. Lisää satuja Tiina Laaksoilta.
4. Satusilta –hanke jatkuu 2013. Miten tuotostamme hyödynnetään silloin?
5. Suunnataanko Satusilta –toimintaa muualle?
6. Tulevaisuus, miten jatkuu? Vakiintuuko toiminta SOS-lapsikylälle.
7. Sadutuskerho SOS-lapsikylään?

Kokous päättyi klo: 9.00

MUISTIO

Kokousaika: 28.8.2012 Viikko klo: 8.30

Kokouspaikka: Turun ammattikorkeakoulun toimipaikka, Ruiskatu

Paikalla: Outi Kivinen
Anne Koho
Sini Lehto
Siru Mamia
Mikaela Pulli

Käsiteltävät asiat:

1. Tilannekatsaus, miten Satusilta –hanke toteutui
2. Katsaus, millaisia tuotoksia sadutuksesta on saatu Swazimaasta ja Mustikat-ryhmässä
3. Mietimme millaisia sadutuspaikkoja Swazimaassa on, ehdotettu SACRO ja SOS-lapsikylä Mbabane
4. Kun Swazimaahan lähtevät opiskelijat palaavat Suomeen, he menevät keväällä 2013 Muksulanmäkeen kertomaan mitä Swazimaassa tykättiin Suomi-saduista
5. Jatkossa on mahdollista jatkaa sadutuksia Muksulanmäessä, sadutuksia jatketaan Vapaasti valittavat –opintojen muodossa
6. Sini ja Mikaela lähettävät sähköiset versiot Suomi- ja Swazi-saduista Swazimaahan lähteville (Anne ja Siru) opiskelijoille
7. Sini ja Mikaela kirjoittavat artikkeli SOS-lapsikylän Kuulumisia -lehteen, Kivinen on yhteydessä Carlssoniin lisätiedoista

Kokous päättyi klo: 9.15

Teemahaastattelurunko 31.5.2012,

Mustikoiden lastentarhanopettaja

- Vastasiko Satusilta –hanke odotuksianne? Jos, niin miten? Jollei, niin miksei?
- Ovatko tyytyväisiä, että lähtivät mukaan?
- Satusilta jatkuu vuoteen 2013, ovatko mahdollisesti mukana yhteistyöpäiväkotina?
- Mitä olisimme voineet tehdä toisin?
- Tuliko vanhemmilta palautetta?

Lähettäjä: Mikaela C. Pulli
 Lähetetty: 7. kesäkuuta 2012 10:35
 Vastaanottaja: Kivinen Outi
 Aihe: Satusilta projektista
 Hei!

oli puhetta, että tehdään tämä "haastattelu" näin sähköpostilla kun olit viimeksi kiireinen.

1. Mitä odotatte meiltä toimijoina hankkeessa?

SATUSILLAN KÄYNNISTÄMISTÄ SUOMEN JA SWASIMAALAISTEN KANSSA YHDESSÄ KANSSANI. TOIVON TEILTÄ KÄYTÄNNÖLLISTÄ PUOLTA ASIASSA ELI SADUTUSTA, SATUJEN KOKOAMISTA JA SILTA-AJATTELUN KÄYNNISTÄMISTÄ SUOMESSA. YHTEISTYÖSSÄ MUUN PROJEKTIVÄEN KANSSA. OMALLA KONTOLLANI PROJEKTISSA ON NIMENOMAAN SATUSILTA.

2. Miten olemme toimineet?

I.Miten tiedon kulku on toiminut?

KIITETTÄVÄSTI - OLETTE OLLEET OMA-ALOITTEISIA JA VASTUULLISIA TS. ETTE OLE AINOASTAAN TEHNEET VAAN MYÖS SUUNNITELLEET TEKEMISIÄNNE JA SEN LISÄKSI MYÖS TEHNEET POHTIEN MYÖS TEKEMISIENNE SEURAUKSIA. OLETTE MYÖS OTTANEET YHTEYTTÄ EPÄSELVYYKSISSÄ, ETTE VAIN JÄÄNEET PAIKALLENNE IHMETTELEMÄÄN JA ODOTTAMAAN, ETTÄ JOKU MUU TEKEE - HYVÄ, HYVÄ!

II. Miltä projektin eteneminen on näyttänyt?

VRT. EDELLINEN VASTAUS
 ETENEE SUUNNITELMIEN MUKAAN

3. Mitä olisimme voineet tehdä toisin?

TÄSSÄ KOHDASSA PROJEKTIA, KUN ASIAT OVAT VIELÄ KESKEN ON TÄHÄN KY-SYMYKSEEN HANKALA VASTATA. EHKÄ PROJEKTIN LOPUTTUA....

4. Kenen idea on Satusilta, mistä idea on syntynyt?

SATUSILTA-IDEA ON SYNTYNYT SADUTUSTA SWASIMAAHAN PROJEKTIN SYNNYN YHTEYDESSÄ. TIINA LAAKSO ON TEHNYT PROJEKTIHAKEMUKSEN JA LIITÄNYT IDEAN SIIHEN. TOISAALTA TÄMÄN TYYPPISEN SATUSILLAT OVAT YLEISIÄ SADUTUKSEN YHTEYDESSÄ MUUTENKIN. ITSE SADUTUS-PROJEKTIN IDEA SYNTYI SUURELTA OSALTA MYÖS ERÄÄN SOSIONOMI-OPISKELIJAN SWASIMAAN HARJOITTELUN YHTEYDESSÄ 2008, KUN HÄN SADUTTI LAPSIA SWASIMAASSA OLLESSAAN.

5. Miksi ja miten projekti kaatui viimeksi? (rahoitus?)

ENSIMMÄINEN PROJEKTITHAKEMUS EI MENNYT ULKOMINISTERIÖSSÄ LÄPI - TÄLLÄISEEN HANKKEESSEEN TARVITAAN RAHAA, JOLLA RAHOITETAAN TOIMIJOIDEN MATKOJA, TYÖAIKAA, TARVIKKEITA, HALLINNOINTIA., KURSSIEN TOEUTTTAMISTA....

6. Miten rahoituksen puuttuminen vaikutti satusillan käynnistämiseen viimeksi?

VRT. EDELLINEN VASTAUS

7. Miksi rahoitus saatiin nyt? Mitä tehtiin toisin?

TEHTIIN UUSI HANKEHAKEMUS. TIINA OSAISIA KERTOJA TEILLE TARKEMMIN SIITÄ, MIKÄ UUDESSA HAKEMUKSESSA OLI ERILAISTA VERRATTUNA AIKAISEMPAAN.

Lähettäjä: Mikaela C. Pulli
Lähetetty: 12. heinäkuuta 2012 21:06
Vastaanottaja: Laakso Tiina
Aihe: Satusilta projektista

Hei!

Lähetimme nämä samat kysymykset Kivisen Outille, joka vastattuaan ehdotti, että lähettäisimme nämä myös sinulle saadaksemme kattavammat vastaukset.

1. Mitä odotatte meiltä toimijoina hankkeessa?

Satusillan käynnistystä voidaan pitää yhtenä sadutusta Swazimaahan projektin osaprojektina. Odotan, että satusilta käynnistyy teidän käynnistämän toiminnan myötä. Projektipäällikkönä odotan, että satusiltaa varten löytyy motivoituneet ja jatkotyöskentelystä kiinnostuneet satusilta kumppanit Suomesta ja Swazimaasta. Vastuullanne on ollut myös Sadutusta Swazimaahan hankkeen tiedottaminen Suomessa, sillä edes Kaarinan SOSin toimijat eivät ole olleet kovin tietoisia hankekesta, vaikka he ovat olleet mukana hankkeen suunnitteluvaiheesta alkaen. Hanke päättyy 2013, mutta satuillan on tarkoitus jatkua sen jälkeenkin.

2. Miten olemme toimineet?

I. Miten tiedon kulku on toiminut?

Siltä osin kuin olen ollut osana tiedonkulkua se on toiminut hyvin. Olette toimineet itsenäisesti, oma-aloitteisesti ja aktiivisesti. En ole tietoinen tiedonkulusta muiden toimijoiden kanssa, esim. siitä millaista yhteyttä olette pitäneet päiväkotiin ja SOSiin.

II. Miltä projektin eteneminen on näyttänyt?

Tässä varmaankin viittatte omaan projektiin eli Satusiltaan (ette koko Sadutusta Swazimaahan hankkeeseen)? Vastaan siis siltä pohjalta. Sikäli miten työskentelyenne on minulle näyttänyt työnne on edennyt hyvin ja odotusteni mukaisesti. Olette toimineet hyvin ja aktiivisesti suhteessa suomalaisiin satusilta kumppaneihin.

3. Mitä olisimme voineet tehdä toisin?

4. Kenen idea on Satusilta, mistä idea on syntynyt?

Tarkoitatte ilmeisesti Satusiltaa Suomen ja Swazimaan välillä ette yleensä Satusilta käsitettä? Satusilta ideahan ei sinänsä ole meidän, sitä on käytetty sadutuksessa aikaisemminkin kun sadutusta on viety suomesta eri puolille maailmaa. Satusilta tässä Sadutusta Swazimaahan hankkeessa on ollut esillä heti ensimmäisestä hankkeen suunnitteluprosessista alkaen. Ulla Ruuskanen ja Marika Routi (Loimaalta valmistuneita sosionomi opiskelijoita) tekivät opinnäytetyönään hankehakemuksen Sadutusta Swazimaahan. Satusilta oli mainittu jo tässä ensimmäisessä hankehakemuksessa, vaikkaakaan hankehakemus ei silloin mennyt läpi. Muokkasin opiskelijoiden tekemään hankehakemusta seuraavalle hakukierrokselle ja etimme uuden hakijan (SOS Lapsikyläsäätiö ry). Uusi hakija oli varmaankin suurin syy hankkeen läpimenoon, sillä SOS on suuri kansainvälinen järjestö, jolla on näitä UM:n hankkeita jo aikaisemminkin.

5. Miksi ja miten projekti kaatui viimeksi? (rahoitus?) Ks. edellä. Hankehakemusta muokattiin myös, mutta hakijayhdistyksellä on suuri painoarvo. Hyvässä hankehakemuksessa tavoitteet pitää olla selkeästi määriteltyjä ja konkreettisia. Minulla ei ole nyt mahdollista tarkistaa Ullan ja Marikan opinnäytetyöstä, kuinka paljon sisältöä muokkasin toiselle hakukierrokselle, mutta muistinvaraisesti sanoisin että en välttämättä pal-

jonkaan. Idea oli jo muotoutunut opinnäytetyössä, se vain tarkentu ja konkretisoitui toiselle hakukierrokselle ja hakijajärjestö oli uusi.

6. Miten rahoituksen puuttuminen vaikutti satusillan käynnistämiseen viimeksi?
En oikein ymmärrä kysymystä. Satusiltaa ei ole yritetty käynnistää aikaisemmin. Sadutus hanke on alkanut vasta hankkeen rahoituksen saamisen jälkeen. Toki muutamat Swazimaassa vaihdossa olleet opiskelijamme ovat saduttaneet harjoittelupaikoissaan, mutta se on ollut omaehtoista kokeilua. Ei systemaattista, eikä dokumentoitua.

7. Miksi rahoitus saatiin nyt? Mitä tehtiin toisin? Ks. kys 5 Hakemus oli selkeä, tavoitteet realistisia, hankkeen suunnitellut toimenpiteet konkreettisia ja realistisia. Hakijajärjestö luotettava ja tunnettu.

Olipa kerran koiraperhe. Ja siinä oli äiti ja isä ja poikalapsi. Ja ne söi joka päivä vaan herkkuja.

Ei muuta.

Olipa kerran yks mies ja tiikeri ja sitten se tiikeri hyökkäs sen miehen kimppuun ja sitten se mies kuoli. Ja sitten tuli leijonanmetsästäjät ja ne ampui kaikki leijonat ja tiikerit ja sitten niitä ei enää ollut.

Mun on karhusatu.

Ja Pikku-karhu tapas Ison karhun ja se Iso-karhu sano että tuu mun luokse syömään hunajaa. Ja sitten toi Iso-karhu sano, että ”Tuu minun puistoon leikkimään” ja sitten se Pikku-karhu meni sen kanssa keinumaan. Ja sitten se oli rengaskeinu ja sit se meni istumaan ja Iso-karhu meni seisomaan. Ja sitten sillä Isolla karhulla oli päiväunet ja se meni omaan koloon nukkumaan.

Ja siin ei ollu mitään muuta.

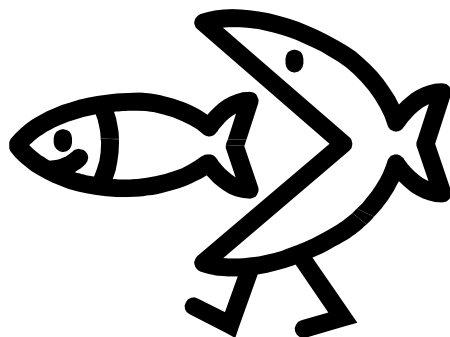

Me leikittiin Dansku ja Elias ja mä leikittiin hippaa tuolla ulkona. Ja sitten me leikittiin eka tota ja se oli hauskaa leikkiä. Siinä hipan leikissä oli Topikin mukana mä unohdin.

Kröös

Siin alussa sanottiin tietenkin olipa kerran ja sen "olipa kerran" jälkeen vois tulla pieni haikala. Sen jälkeen vois tulla, et pieni haikala kohtasi isomman hain. Ja sen jälkeen tulis semmonen, et iso haikala sanoi: "Tule luokseni syömään pipareita", ja sitten pieni haikala lähti kiltisti mukaan. Kun he olivat tullut isomman haikalan luolan suulle niin iso haikala aukaisi kitansa mutta pieni haikala ei huomannut, että olisi syönyt pipareita vaan se söikin pikku haikalan.

Se satu päätty tähän.

Peukku on kaikista pienin sormi mulla. Tai pikkurilli on myös kaikista pienin.

Sit loppus!

Muumipeikosta

Muumipeikko meni ulos ja se halusi leikkiä Niiskuneidin ja Nipsun ja Pikku Myyn kanssa, ja sillä aikaa Muumimamma teki ruokaa. Lapset leikki kiikkulaudalla kun ne lapset teki kiikkulaudan.

Talo oli selviytynyt vedestä ja sitten ne löysi talon vedestä, joka oli mennyt jonnekin ja sitten ne kiinnitti puun siihen ja yksi irrotti sen niin ne pääsi pois.

Muumimamma ja Muumipappa teki sillä aikaa sen ison talon kun Muumipeikko oli vauva.

Silloin kun Muumipeikko oli isompi, silloin Niiskuneiti oli Niiskun luona ja se ei tiennyt missä Niisku asuu, sen takia se meni Nipsun luokse.

Eräänä päivänä...

Mitä tarinassa voi olla?

Siinä voi olla ihan mitä sä haluat.

... että minä lähdän metsäretkelle ja tulen takaisin kotiin ja menen nukkumaan ja katto putosi päälle. Sitten Nukkumatti laittoi silmätipat mulle.

Mitä sä kirjoitat?

Mä kirjoitan tässä sitä tarinaa kun sä kerrot mulle.

Sitten lähti ja huomasi, että ei nuku ja sitten huomasi, että kaappi putosi päälle. Sitten tota niin niin tuli paloauto ja ruiskutti vahingossa päälle vettä, ne huijasi, että niiden piti sammuttaa tulipaloja, mutta sitten ne puut kaatui. Sitten numero 20 ajoi niin lujaa kuin paloauto. Sitten tuli poliisiauto ja vei sen nopeusauton vankilaan. Sitten ne huomasi, että se oli tiilitalo ja ne

huomasi, että sitä ei tarvitse sammuttaa ja että siellä välissä on hunajaa eikä se kaadu kun se on niin vahvasti tehty. Sitten poliisi tuli kysymään siltä nopeusautolta, että lupaako hän, että ei enää aja lujaa ja hän lupas, hän tosiaan lupas ja sitten hän anto menemään sen.

Sen pituinen se.

Eräänä päivänä lähtis ihan oikea sairaala auto. Se lähti kipeän miehen viemään sairaalaan.

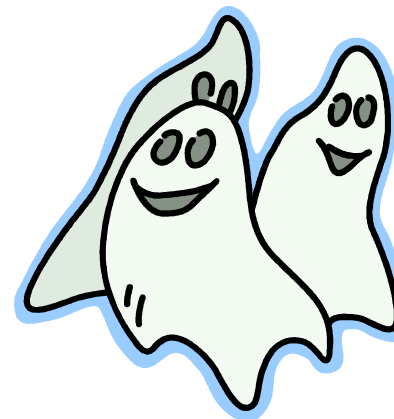
Sitten tulis improvisaus. *Tekee sireenien ääntä.*

Sitten minä lähden eläimiä katsomaan, sitten vahingossa minä näin leijonia, mutta ei se haittaa, kun minä en pelkää leijonia. Sitten sairaala ei ollutkaan vahva talo, se oli risumaja.

Sitten mä menin päiväkotiin. Sitten kun mä nukuin päiväkodissa niin äitin puhelin soi ja se tuli hakemaan mua päiväkodista. Sitten me mentiin hakemaan sellainen hälytin mutta se unohti kertoa sulle millanen päivä oli ollut päiväkodissa.

Sen pituinen se.

Tää toinen on tosi pelottava, siinä on kummituksia ja mörköjä!

Eräänä päivänä minä menin pimeään ja näin vahingossa kummituksia, mutta ei se haittaa kun minä en pelkää kummituksia, mutta sitten mä laitoin valot päälle ja ne olikin pelkkiä vaateripuja. Mutta sitten mä näinkin väärin ja ne oli skorpiooneja. Sitten mä menin nosturin kyytiin ja tein yhden talon Julille ja mulle ja äitille ja isille.

Aika paljon on tullut vihreitä lehtiä puuhun ja tollasia silmuja. Mä oon nähny ton (*oravan*) ennenkin. Toi aita taitaa olla sen lempi paikka. Se varmaan huomaa meidät. Siksi se varmaan lähti, ettei se näkis meitä. Voin vielä nähdä toisen oravan, joka on pesässä muninut.

Muninut vai?

Eeei se muni.

Mitä se siel tekis?

No se tota... Mä luulen ku tuol on ruokailu alkanu ni mul on nälkä.

Luen nyt tarinasi, jonka jälkeen voit muuttaa sitä jos haluat.

Noku mun ei pitänyt sanoa sitä munimisjuttua.

Miten se muutetaan?

Mä en tiedä. Mä en tiedä miten muutetaan.

Eli annetaanko olla näin?

Nyökkää.

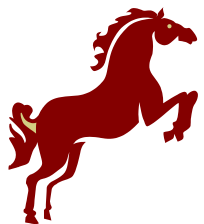
Millon se munimisjuttu lähtee pois?

Mä seison tuolilla.

Onko tämä nyt valmis?

Joo.

Mustikat on kasvattanu noi kukkaset.
Ne kasvaa aina ruohikossa kun aurinko
paistaa. Auringon pitää paistaa että ne
kasvaa. Mä haluaisin olla hevosen selässä,
mutta mä en oo ikinä käyny. Se hevonen vaan kävelis.

Me ollaan käyty pulkkamäessä ja mä oon ollu Aaron
kyydissä. Aaron on tosi iso pulkka. Aaron pulkka me-
nee tosi lujaa. Mut onneks se menee niin lujaa että
sen saa kiinni. Mutta onneks sen saa kiinni, ettei mee
mitään päi. Mut se ei oo kyl niin
iso. Se ei oo jättiläisen kokonen,
nii.

Mun pitäis kotoo laittaa lisää kynsitarroja. Nää on iha
loppu.

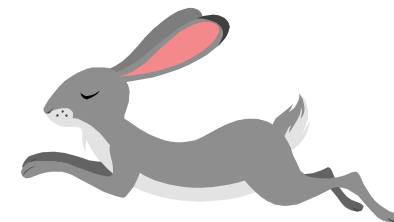
Mää haluaisin kissan kotii. Mää en oo ikinä saanutkaan
kissaa, koska äiti ja isä on sanonu etten mä saa kissaa.
Vaiks mä haluaisin.

Pupu Tupunen ja Hippi-hiiri

Et sen hiiren nimi oli Hippi. No sen Pupu Tupunan ka-
veri on se Hippi-hiiri. Sen mä muistin et ne on ulkona
leikkimässä siellä lasten pihalla. Sinne vanhalle talolle
ei saapunut ketään. Sinne vanhalle talolle.

Joo, ei saapunut kettään.

Voiks mä jo mennä?

Kengän jälki tulee ainaki mielee pelkästää. Ja sit tulee myös tää kiva päivä mielee. Sit mä en tiä mitä muuta mulla tulis mielee. Ainaki toi puukasa tossa.

Asuuko siellä joku?

Joo. Ainaki itikoita. Ja käärme. Käärmeet siellä vois asuu.

Mitä ne siellä tekis?

Vaikka nostalgis noita puita. No mitä käärmeet yleensä tekee? Mä en tiä mitä ne käärmeet oikeen tekee. Mä en enää muista mitä juttui tekis. Hehe. Tai kertois. Emmä tiä mitä mä ees kertoisin.

Oliko se siinä?

Joo.

Karhuista. Mä voin kertoo karhuista. Karhut asuu luolas. Öööö.. Mut puputki voi asuu luolissa, mut yleensä ne asuu muualla. Puput ei oikeesti oo siellä. Lusikat voi kävellä muttei kävele. Lusikat ei oikeesti kävele. No ei. Tää loppu. Emmä haluu enää. Emmä haluu enää.

Voinko mä mennä?

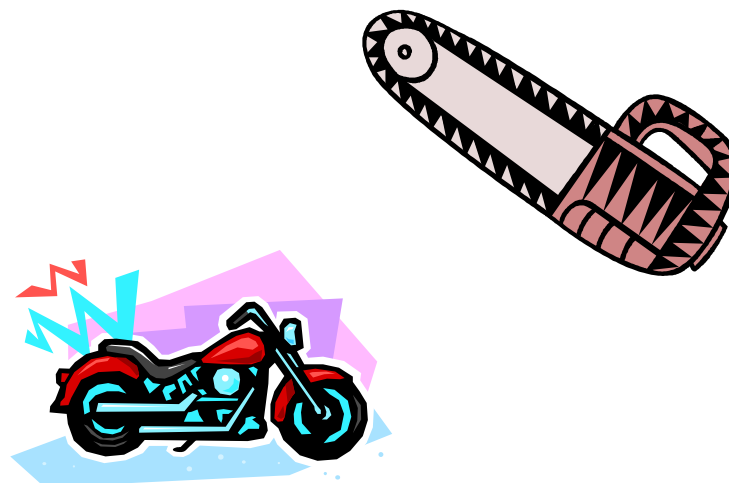

Siin kävi sillatti et polkupyörät törmäs kaikki yhteen ja sit vaa yks meni ohi ja se pääs maaliin ja voitti ja se sai pokaalin ja tosi ison. Sellanen jättiläispokaali.

Ja sit se meni kotiin ja se teki avaruuden ja sit se meni avaruuteen ja tippus sieltä. Avaruus oli oikeen kivikova. Ja sit se löysi tällasen pienen kiven. Ja sit sillä oli moottorisaha, millä se sahas sitä kiveä, ni sit meni toi saha rikki. Nii se moottorisaha. Ja ihan samalla tavalla kävi tosiki. Siil oli kaks moottorisahaa nii ja sit se sahas vaa isompaa kivee, sitä jättiläiskivee. Siin oli semmonen moottorisaha ja se leikkas puita ja sit se liimas ne yhteen ja sit puuttus vaa pyörät ja sit puuttus polkimet ja sen jälkeen puuttus etu- ja takavalo. Etupuolen valo ja sit takapuolelta valo. Ja sit puuttus renkaist tom-

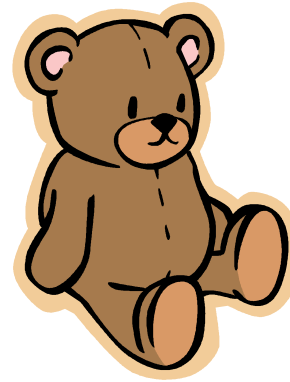
moset oranssit valot. Ja sit se laitto tommosen kiven niihin ja maalas oranssiks.

Ja sit se ajo kovaa ton moottoripyörän kanssa ja ihan puuta päin. Se ajo näin kovaa! Ja sit se törmäs. Ja sit se moottoripyörä meni rikki. Ja sit se teki lautaa. Kaikki oli lautaa. Semmonen lentävälautanen. Sit ku se meni semmotti kovaa ni sit se oli hassu. Sit se meni niinku näin "Boing, boing, boing." Ja sit kaivuri oli edes ja sit se meni kaivurin alle, ja sen läpi ihan heti sen jälkeen ja sit se teki lautasen uudelleen. Semmonen moottoripyörä, se oli kiva.

Että yksi pieni karhu oli metsässä. Se tulee semmoisen ison karhun luokse. Se Isä-karhu sanoo että mennäänkö keinumaan meidän pihalle? No sit se Pikku-karhu sanoo et joo ja sit se Pikku-karhu halus keinuu niin kovat vauhdit et sit se tippus keinusta. Siin oli kaikki. Siin oli kaikki. Joo.

Karhut meni nukkumaan ja sitte tuli aamu. Sitten ne tuli kotiin ja söi ja sitten ne meni nukkumaan. Sitte ei enää mitää muuta tapahtunukkaa. Ku sit se ne nukku ja nukku ja heräs. Ja sit ei enää mitää muut tapahtunu, eikä muut tullukaa.

Nii, ni mä haluun mennä nyt leikkimää.

No se pommitettiin sellatti et se tuhottiin. Ja sit se pommi tekiki semmotti et se heitti tuhmeliinia päin pommin ja ku sit se muuttu tulipaloks. Ku aina ku pommi räjähtää, siit tulee tulipalo! Mut jos on vesi-pommi ja sen heittää, siit tulee vesipallo!

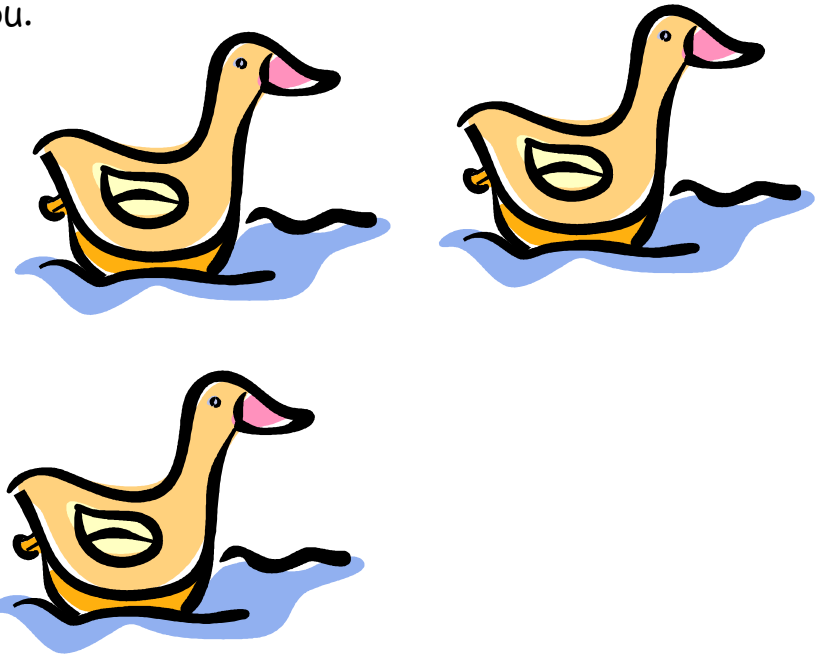

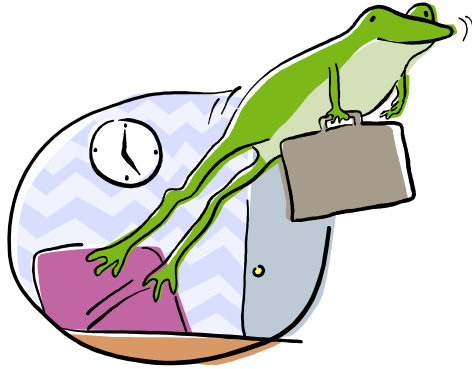
Olipa kerran.

He menivät ostamaan limsaa. He antoivat hänelle rahaa ja mies meni ostamaan oman limsan. Hän antoi meille ruokaa ja me söimme. Sitten mies jätti vanhan rouvan ja otti ruokaa ja sitten vanha rouva pesi kulhot.

Oli neljä ankkua ja ne sanoivat: ”Äiti, haluan uimaan” ja yksi äiti yksi sanoi haluan lentää ja he menevät uimaan.

Loppu.

Leijona otti mehupulloni, kummitukset tulivat ja äiti hankkiutui niistä eroon. Sen jälkeen lehmät tuli, mutta hän ei ajanut niitä pois.

Olipa kerran käärme ja mies. Sitten se käärme ja se sammakko ne oli menossa niiden työpaikalle. Sitten ne sano: "Hei ystävä", ja sitten ne meni takaisin niiden kotiin. Sitten tuli joku, joka on töissä ja sitten ne tuli käärmeen luokse.

Siihen loppui minun satuni.

Menimme combilla sairaalaan, koska minulla oli yskänrokko. Lääkäri antoi minulle rokotuksen ja menimme sitten kotiin. Sitten me menimme kauppaan ostamaan leipää.

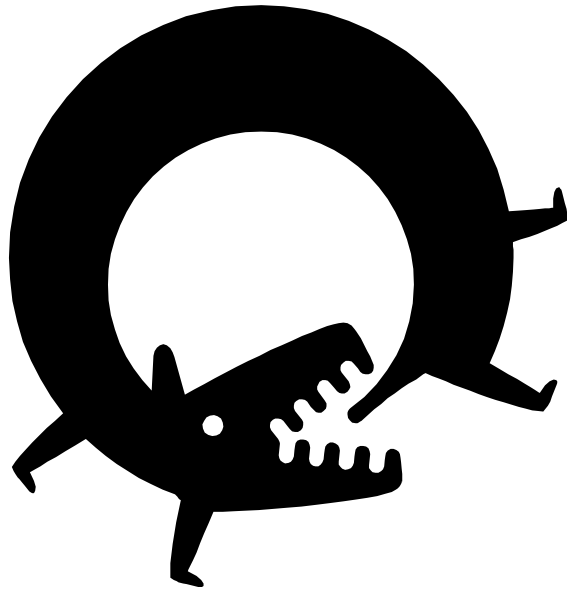
Menimme Mosambikiin katsomaan isovanhempiamme ja siskojamme. Menimme sinne äidin kanssa, isä ei ollut siellä, mutta ostimme hän leipää hänelle Mosambikista.

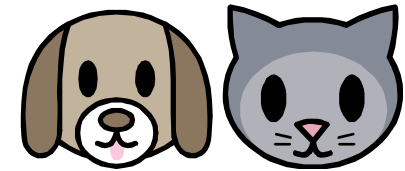
Olipa kerran mies, joka kulki kuin sammakko. Sitten hän sanoi hip hip hurraa!! Ja alkoi hyppimään ja sanoi hurraa hurraa ja sanoi pysähdy ja sanoi mitä kuuluu, missä veljesi on, vesissä. Ne alkoivat lyömään niitä ne lapset. John lyö minua ilmapallolla ja sitten hän sanoo hei. John sinä luulet, että minä leikin ja sitten hän laittoi valot pois sitten me nukumme.

Siihen loppui minun satuni.

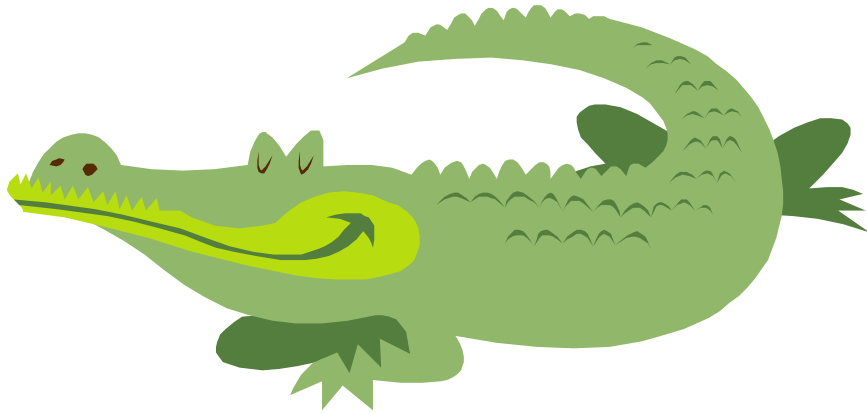
Koira jahtasi Ntsikaa, koira sai hänet kiinni ja puri häntä ja hän itki. Ntsika pakeni. Hänen siskonsa tuli ja he menivät sisälle taloon. Minun veljeni tuli ulos talosta pyyhkimään veret.

Äiti oli menossa hänen autolleen hän meni myös talolle. Aurinko on kuuma.

Oli koira ja se kissa, se kissa oli kävelemässä ja se koira tuli, se kissa juoksi pois. Se koira istui, se koira jahtasi kissaa ja se kissa juoksi pois taas.

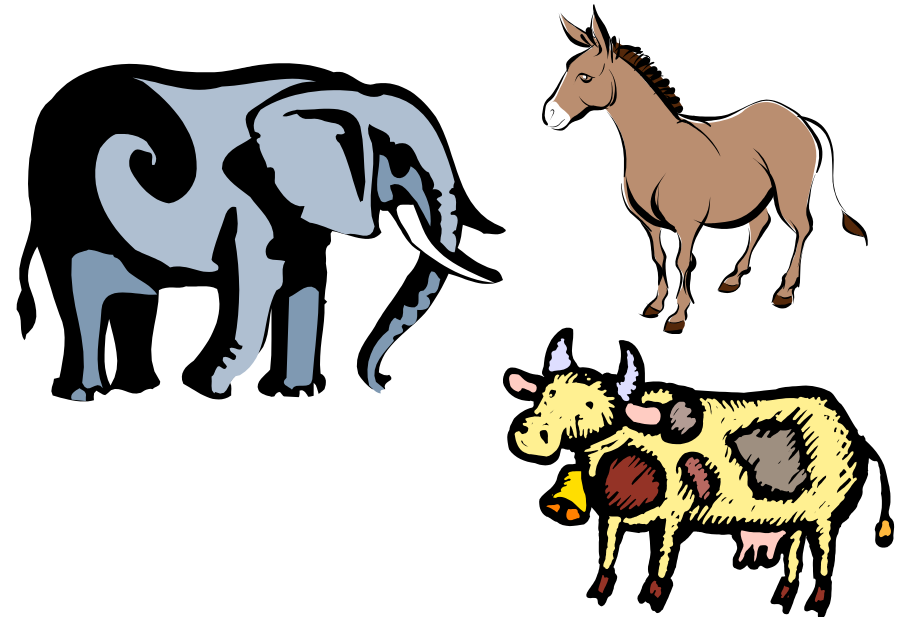

Olipa kerran poika. Poika oli kävelemässä ja hän näki tytön. Sen jälkeen poika näki krokotiilin. Sen jälkeen hän juoksi krokotiiliä karkuun. Sen jälkeen hän löysi tytön. Ja sitten tyttö näki hain.

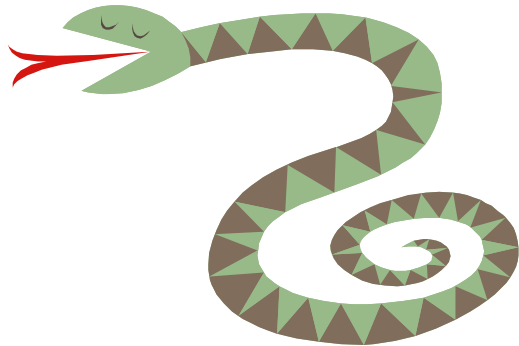
Sen pituinen se.

Olipa kerran elefantti ja aasi. He menivät syömään. Aasi sanoi: "Mennään." Elefantti sanoi: "Eikä." Aasi oli nukkumassa ja aasi sanoi: "Mennään hakemaan auto" ja lehmä oli siellä ja lehmä sanoi: "Ei mennä."

Loppu.

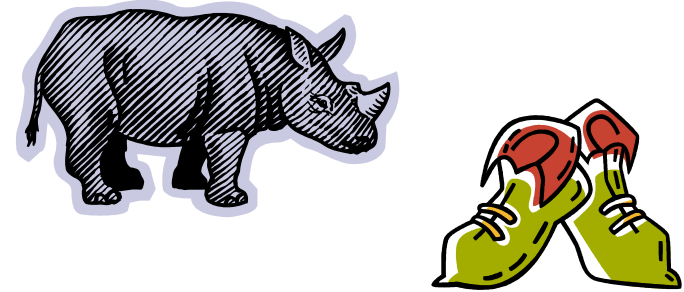
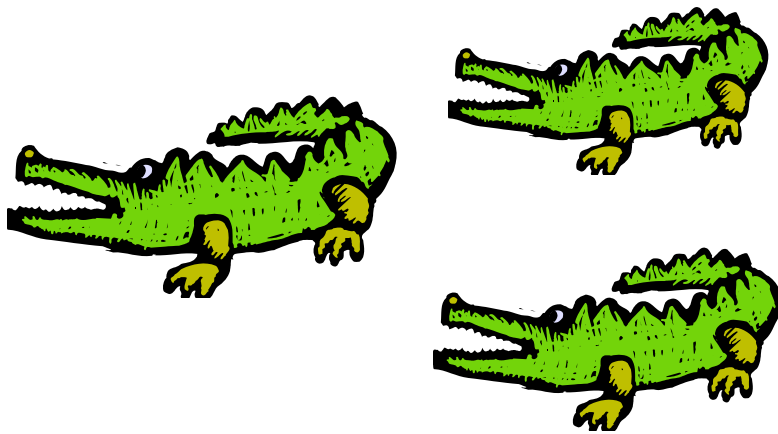
Isoäiti ja äiti ajoivat autolla, sitten he menivät mini-bussiin hakeakseen lapset koulusta. Kun he pääsivät kotiin, he löysivät ison käärmeen ja ison villieläimen talosta. He veivät käärmeen ulos ja iskivät eläintä puukolla ja polttivat sen tulessa. Sitten he valmistivat pavut ja söivät.

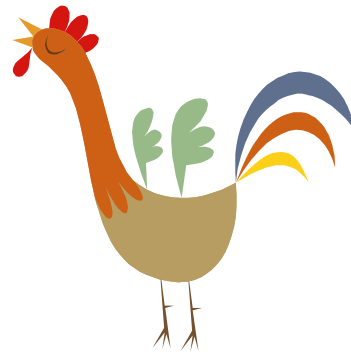
Olipa kerran pieni poika nimeltä Mayibongwe Ahlabat-si. Hänellä oli kymmenen makuuhuonetta ja yksi auto, kymmenen tuolia ja yksi oli kadonnut.

Loppu.

Oli mies, nainen ja poika. Sitten poika sanoi: ”Hei, krokotiili tappoi lapsenne. Hän toisti samoja sanoja noin kolme kertaa. ”Hei, krokotiili tappoi lapsenne, miksi te yhä seisotte tässä?” Samalla kun hän käveli, hän törmäsi muihin krokotiileihin ja kysyi heiltä mitä he tekivät. Krokotiilit sanoivat, että he odottivat yhtä krokotiiliä. Sitten hän vetäisi yhden krokotiileista, vei sen kotiin ja kokkasi sen.

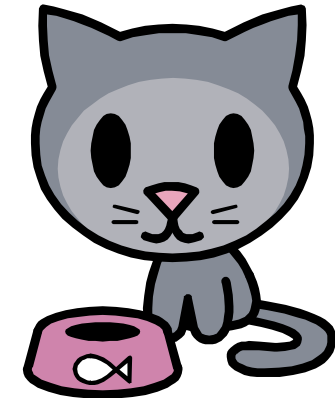
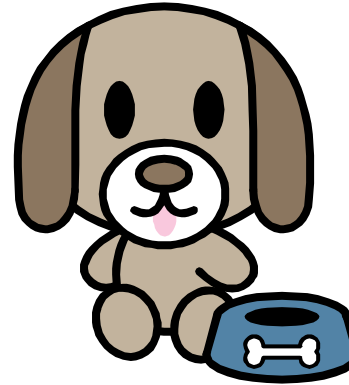
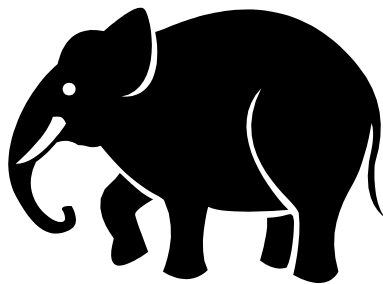

Me menimme Milwaneen luonnonsuojelualueelle ja näimme villieläimiä. Sitten menimme kaupunkiin, äiti osti minulle vaatteita ja uudet kengät. Sitten minun äiti osti minulle lasten kannettavaan tietokoneen.

Lapsi 2

Tuomari tuli ja sanoi, että meidän pitää löytää kaksi kukkoa. Kettu tuli myöskin ja sanoi että meidän tarvitsee mennä kokoukseen ja siellä kokouksessa kettu sanoi: ”Meidän pitää löytää elefantti”.

Olipa kerran elefantti ja se löysi kissan ja kissa lensi. Pieni koira joka asui pienessä talossa ja oli käärme joka halusi syödä koiran ja siellä oli elefantti.

Oli pieni kissa, joka asui keittiössä. Se etsi ruokaa.

Oli pieni koira, joka etsi äitiään. Oli kaunis tyttö, jonka nimi oli Babbie, he ottivat Babbien kengät ja Babbie itki.

